

Τὸ σπίτι τοῦ πατρὸς

ΤΟ ΣΠΙΤΙ ΤΟΥ ΠΑΙΔΙΟΥ

(ή Παιδόπολις)

ΔΕΚΑΠΕΝΘΗΜΕΡΟ ΠΕΡΙΟΔΙΚΟ

ΕΠΙΣΗΜΗ ΕΚΔΟΣΗ ΤΟΥ ΕΡΑΝΟΥ

«ΠΡΟΝΟΙΑ ΒΟΡΕΙΩΝ ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ»

Διευθύνεται από τριμελή Έπιτροπή Έντεταλμένων
Κυριών ΠΒΕΕ.

ΓΡΑΦΕΙΑ: Ήρώδου Ἀττικοῦ 9

ΑΘΗΝΑΙ, 16 ΜΑΪΟΥ 1951
ΕΤΟΣ Α'. ΑΡΙΘ. ΦΥΛΛΟΥ 34 (10)

ΕΤΗΣΙΑΙ ΣΥΝΔΡΟΜΑΙ :

Όργανισμοί, Τράπεζαι, Έταιρείαι...	Δρχ. 100.000
Δήμοι και Κοινότητες άνω των 5.000 κατοίκων και Ιδιώται	50.000
Λοιποί Δήμοι και Κοινότητες και Σχολεία	25.000
Μαθηταί, Πρόσκοποι, Όδηγοί, Στρατιώται	10.000
Έξωτερικοῦ : Δολλάρια 5 ή Λίραι 2	

ΤΙΜΗ ΦΥΛΛΟΥ ΔΡΧ. 1000

Υπεύθυνος Συντάξεως : ΑΓΓ. ΜΕΤΑΞΑΣ, Ἀντιφίλου 16 — Ἀθήναι
Προϊστάμενος Τυπογραφείου : Φραγκ. Μαλατέστας, Μανελάου 9, Ἀθήναι

Από τη ζωή των αρχαίων

Η ΓΥΜΝΑΣΤΙΚΗ ΚΑΙ Η ΔΙΑΙΤΑ

Ανάμεσα στ' άλλα που οι νεώτεροι ευρωπαίοι διδάχτηκαν από τους αρχαίους Έλληνες είναι και η γυμναστική. Οι αρχαίοι Έλληνες θεωρούσαν την γυμναστική ως το «πρωτεύον» μάθημα κάθε έλληνόπουλου που ήθελε να τύχη καλής ανατροφής. Είς τα γυμναστήρια τους τα παιδιά και οι νέοι και στους δημόσιους αγώνες οι άνδρες γύμναζαν τα σώματά τους, με το τρέξιμο, την ιππασία, της αρματοδρομίες, την πάλη, το πήδημα, το δίσκο, το ακόντιο, και άλλα.

Ο Σόλων, που ήταν ένας πολύ μυαλωμένος νομοθέτης, φροντίζοντας για την ανατροφή των νέων, σύστησε και τη γυμναστική σαν κάτι το απαραίτητο για τη μόρφωση πολιτών υγιών, άνδρειών και μεγαλοψύχων. Την επιτήρηση μάλιστα της διαγωγής των νέων και γενικότερα των πολιτών είχε αναθέσει στο ανώτατο και σοφό δικαστήριο, τον Ἀρειο Πάγο.

Μεταξύ των υποχρεώσεων που είχε ο Ἀρειος Πάγος ήταν τους μὲν εὐπορους νέους να προτρέπη στην ιππασία, τα κυνήγια, τα παντοειδή γυμνάσματα και σωμασκήσεις με το σκοπό να έχουν κάποια άπασχόληση και να μη μένουν άργοί, και τα σώματά τους να τα κάνουν γερά και δυναμωμένα. Ο Ἀρειος Πάγος ακόμη φρόντιζε τους πτωχούς και άνεργους να άπασχολεί σε κάποια εργασία για να γυμνάζουν μ' αυτή και τα σώματά τους και να προφυλάγονται από τα κακά της τεμπελιάς και της φτώχειας.

Ο ΦΩΚΙΩΝ ΚΑΙ ΤΟ ΠΑΙΔΙ ΤΟΥ ΦΩΚΟΣ

Ο Φωκίων ο Ἀθηναῖος, που ήταν ένας από τους πιο φρόνιμους, έναρετους και ένδοξους άνδρες της αρχαίας Ελλάδας είχε ένα γιό που λεγόταν Φώκος. Ἀλλά δυστυχώς ο νεαρός Φώκος δὲν έμοιαζε καθόλου στον αγαθό πατέρα του. Διότι ήταν και άτακτος και τεμπέλης και μεθύστακας.

Θέλοντας ο Φωκίων να διορθώσει τον χαρακτήρα του Φώκου, ανάμεσα στα άλλα τον παρακάλεσε να πάρη μέρος στους αγώνες των Παναθηναίων. Τὸν διέταξε δὲ να αγωνισθῇ όχι για τη δόξα

και το στεφάνι, αλλά γιατί, όπως λέγει ο Πλούταρχος, είχε μεγάλες ελπίδες ότι ο Φώκος γυμνάζοντας το σώμα του θα διώρθωνε και τον κακό του χαρακτήρα.

Τόσο δὲ ο φρόνιμος Φωκίων θεωρούσε απαραίτητη για τη μόρφωση των νέων τη γυμναστική και την αυστηρή διαίτα, ώστε αποφάσισε να τον στείλῃ στη Σπάρτη, όπου, σύμφωνα με τους νόμους του Λυκούργου οι νέοι ήταν υποχρεωμένοι και να γυμνάζονται και υπό αυστηρή διαίτα να ζουν, ενώ στην Ἀθήνα οι νόμοι του Σόλωνα είχαν παραμεληθῇ και τα ήθη είχαν αρκετά ξεπέσει.

Τὴν εποχή εκείνη ζούσε στην Ἀθήνα ο δημογυγός Δημάδης. Θέλοντας να πειράξῃ το Φωκίωνα διότι για το γιό του προτίμησε τη Σπαρτιατική άγωγή αντί της Ἀθηναϊκής του είπε ειρωνικά:

— Ἄν προτείνης στους Ἀθηναίους να παραδεχτοῦν τη νομοθεσία του Λυκούργου εἰμαι έτοιμος να υποστηρίξω την πρότασή σου.

Μά ο Φωκίων του έδωσε την άπάντησή που του έχρειάζετο:

— Θά ήταν πολύ γελοίο να υποστηρίξης τους νόμους του Λυκούργου εἰς, ο άλειμμένος με τόσο μυρωδικά και ντυμένος με τόσο πολυτελή χλαμίδα.

(Από το Γεροστάθη)

ΜΕΡΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ ΣΤΟΥΣ ΦΙΛΟΥΣ ΜΑΣ

Παρακαλώ τους φίλους μας να μη λησμονούν να γράφουν στα γράμματά τους το όνομα, το επώνυμο και την ακριβή διεύθυνσή τους: χωριό, έπαρχία, και το ταχυδρομείο που τους εξυπηρετεί. Ἄν ζουν σε πόλεις δὲδ και αριθμό. Παρακαλώ όλους τους ψευδωνυμώχους να μου στείλουν τα ακριβή στοιχεία. Δηλαδή: Ὄνομα, επώνυμο, πατρώνυμο, ιδιότης (μαθητής, εργαζόμενος κλπ.). Πόσο χρὸνὼν είναι. Τὴν διεύθυνσή τους και κάθε άλλη πληροφορία που οι ίδιοι τὴν θεωροῦν χρήσιμη.

ΤΩΡΑ ΜΕ ΤΙΣ ΔΙΑΚΟΠΕΣ

Φροντίστε να έγγραφῇτε συνδρομητὲς για να εξακολουθήσετε να παίρνετε το «Σπίτι του Παιδιού» στην πόλη ή στο χωριό που θα περάσετε το καλοκαίρι σας.

Μὴ λησμονείτε πὼς το καλοκαίρι το «Σπίτι του Παιδιού» θα σταθῇ κοντά σας ένας καλὸς και πολύτιμος σύντροφος.

Τὸ πουλάκι στο κλαδί

Τὸ πουλάκι στο κλαδί
κελαϊδεῖ και καμαρώνει,
ὅμως ποιὸς μπορεί να πῇ,
πὼς, κλεισμένο μέσα εκεί,
ἡ καρδιά του δὲ ματώνει;

Τάχα ποιὸς μπορεί να πῇ
πὼς δὲν κλαίγει τὴ σκλαδιά του,
κ' ἡ γλυκειά του ἡ φωνή
ἀπὸ θλίψη ἀληθινή
δὲ σπαράζει τὴν καρδιά του;

Ἡ μικρούλα του ψυχῇ
οὐρανὸ δὲ λαχταράει;
μιὰ φωλίτσα δὲν ποθεῖ;
Ἄχ! τὸ δύστυχο πουλί
ἡ καρδιά μου τὸ πονάει.

Παρέ, σκλάβε, λευτεριά,
που τὴ λαχταρά ἡ ψυχή σου,
γύρισε ἔξω στὴ καρδιά,
στὴ ζωὴ που σοῦ γελά
κι' ο καλὸς Θεὸς μαζί σου.

Α. ΑΡΓΗΣ

Λαίμαργη κατσίκα (Μύθος)

Σ' ένα ξεροπήγαδο
φύτρωσε χοστάρι,
μιὰ κατσίκα λαίμαργη
σκύβει να τὸ πάρη.

Σὰ να μὴν τῆς ἔφτανε
τὸ λιβάδι ὡς πέρα,
μὲ τὴν πρασινάδα του,
πούδωσκε ὅλη μέρα.

Μάξαφνα γκρεμίζεται
στὸ πηγάδι κάτω,
Κι' ἄδικα παιδεύεται
νάβγῃ ἀπὸ τὸν πάτο.

Κι' ἔτσι, ἐκεῖ που γύρευε
καὶ τὰ χόρτα, ἐκείνα,
ἡ κατσίκα ἡ λαίμαργη
ψόφησε ἀπ' τὴν πείνα.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΖΑ

Τὰ Ἑλληνόπουλα εὖχονται στὸ Διάδοχο Κωνσταντῖνο γιὰ τὴ γιορτὴ τοῦ χρόνια πολλὰ.

Ἑσκιμῶι, οἱ ὑπεράνθρωποι
τῆς πολικῆς περιοχῆς

ZAN FLAPP

‘Ο Άνεσχάκ χαμογέλασε. “Υστερα, τὴ

— Τόσο ἔξυπνοι αὐτοὶ οἱ «καμπλοῦ-
να», λέγουν συχνά
οἱ Ἑσκιμῶοι, τί ἔ-
χουν καὶ τὰ βάζουν
μέ τὸν ἑαυτὸ τους;
Γιὰ ἓνα Ἑσκιμῶο
τὸ χειρότερο ποῦ
μπορεῖ νὰ τοῦ συμ-
βῇ εἶναι νὰ τὸν συμ-
ποιοῦν γιὰ «σααγ-
κλού» δηλαδὴ γιὰ
ψεύτη. Σὲ αὐτὸν
τὸν τραχὺ τόπο ὅ-
που κάθε ψεύτικη
πληροφορία μπορεῖ
νὰ κοστίσῃ σὲ κά-
ποιον μὲ θάνατο
ὁὐκ χωρίζουν τὸ
ψέμα ἀπὸ τὴ λαν-
θασμένη πληροφορία
ποῦ μπορεῖ νὰ δο-
θῇ ἀκόμη καὶ μὲ κα-

στην ώριμη ηλικία την ψυχή (201)
 κάνουν ν' αλλάξει (στη σελίδα 271)
 (Συνέχεια στη σελίδα 271)

Μία οικογένεια Έσκιμώων

ΕΣΥ ΚΑΙ ΟΙ ΑΛΛΟΙ

Ο Θάνατος ακούει για τους αγρότες

έφτιασαν την 'Αμερική κυρ 'Αντώνη!

— Στη φυλλάδα τα είδες όλ' αυτά; Έκανε με θαυμασμό ο κυρ 'Αντώνης. Κι' εγώ που έλεγα πώς από τυπωμένο χαρτί καλό δε βγαίνει!

— Τα βιβλία είναι σαν τα μανιτάρια! Έκανε ο παππούς. Είναι καλό το μανιτάρι; Είναι το πιο έξοχο φαί. Είναι φαρμακρό; Σου καίει τα σωθικά κι' σε σκοτώνει... Τόση διαφορά έχει και το καλό βιβλίο από το κακό... Είναι λίγοι εκείνοι που ξέρουν να ξεχωρίζουν τα μανιτάρια. Κι' ακόμα πιο λίγοι, εκείνοι που μπορούν να ξεχωρίσουν το καλό βιβλίο από το κακό...

— Σωστά! Έκανε ο κυρ 'Αντώνης. 'Αλλά για να γυρίσουμε στην κουδέντα μας, όσο να πής άλλο οι 'Αμερικάνοι, άλλο εμείς!

— Σ' αυτό έχεις δίκιο παλιέ μου φίλε. Οι 'Αμερικάνοι εκείνοι οι πρώτοι, είχαν να ξεχειρσώσουν τη ζούγκλα, κάνοντας αδιάκοπα πόλεμο με τους 'Ινδιάνους. 'Ενώ εμείς, οι τωρινοί αγρότες της 'Ελλάδας, έχουμε μπροστά μας για έργο να καλλιεργήσουμε το δικό μας χώμα έτσι, που να μας ζή πλούσια, εμάς και τους δικούς μας.

— Είναι άχαρη η ζωή του αγρότη, έκανε ο κυρ 'Αντώνης.

— Πάψε 'Αντώνη! Να μη σ' ακούω να το λές! Τόν έκοψε με θυμό αυτή τη φορά ο κυρ Τέλης. 'Αν οι πρώτοι εκείνοι άποικοι της 'Αμερικής καρτερούσαν να τάβρουν όλα έτοιμα, θα τους ρήμαζε τα θηρία κι' οι 'Ινδιάνοι. Θα πέθαιναν άδοξα της πείνης... 'Ομως τράβηξαν μπροστά, με μόνο κεφάλαιο τα μπράτσα τους και το κου-

ράγιο τους. Και δες τί έκαναν την 'Αμερική σε λίγα χρόνια. 'Ετσι κι' εμείς οι αγρότες: μάς ρήμαξε στην αρχή η μακρόχρονη σκληριά. Μας κούρασαν οι τόσοι πόλεμοι όπου θυσιάστηκε ο άνθος της νεότητος μας... Τώρα όμως περιμαντρώσαμε και μεις τον τόπο μας — χαράξαμε τα σύνορά μας και τα σιγουρέψαμε... Και σ' αυτόν τον τόπο μέσα πρέπει να δουλέψουμε σαν εκείνους τους πρώτους «πιονιέρηδες», τους πρωτοπόρους σ'α να λέμε, που έφτιασαν την 'Αμερική. Μπράτσα και κουράγιο... Τσαπί κι' ότ'αν χρειαστή τουφέκι... 'Η μη θαρρείς πώς κάναμε σαν αγρότες ότι πρέπει, για ν' αύξηση ή παραγωγή μας; Για μέτρα πόσα ακέντρωτα δέντρα μένουν άχρηστα στο λόγγο! Μέτρα πόσα αγρίλια στέκονται χρόνια και χρόνια στη ρεματιά, καρτερώντας να γίνουν ελιές! Μέτρα και τους δρόμους που δεν άνοιξαμε, τα κανάλια που δεν σκάψαμε, τα δέντρα που δεν φυτέψαμε! Πόσες φαμίλιες στο δικό σου το χωριό, εκτός από τα χτήματά τους, έχουν μελίσσι, όρνιθώνα, κουνέλια, γουρουνία άγελάδες όπως γίνεται σ' όλα τ' άγροχτήματα του κόσμου, όπου ο αγρότης αν δεν πάει καλά ή σοδειά του στο χωράφι, βγαίνει τη ζημιά από τα κτηνοτροφικά του κέρδη; Ποιος φύτεψε άμυγδαλιές, φουντουκιές, καρυδιές, τα δέντρα που ο καρπός τους είναι χρυσάφι; Δουλειά στα χωράφια όσο είναι η εποχή, κι' έπειτα καφενές και χαρτιά!

— Μά το κράτος... άρχισε ο κυρ 'Αντώνης.

— Οι πρώτοι λευκοί της 'Αμερικής, δεν είχαν να περιμένουν τίποτε, από κανένα κρά-

τος! Αυτοί τόφτιασαν το κράτος! Και το δικό μας άρκετά κάνει για να βοηθήσει... Σκέψου όμως τί τραβάνε ακόμα κι' οι γεωπόνοι που το καλό μας θέλουν, με το πείσμα μας και τη στενοκεφαλιά μας...

— 'Εγώ είχα γουρουνία, και ζήμιασα... έκανε σ'α για να δικαιολογηθώ ο κυρ 'Αντώνης.

— 'Α! Καλά που μου το θυμήσες! φώναξε ζωηρά ο παππούς. Στάσου να σ'α ψάλλω! 'Αμ τί θαρρείς και ήταν τα γουρουνία; Τζιτζίκια που ζούν με δροσιά και με τραγούδι; 'Η θελαν περιποίηση, ήθελαν πάστρα, ήθελαν την κατάλληλη τροφή. Το γουρούνι είναι ζωοπαστικό. 'Ο άνθρωπος τόκανε γουρούνι με την άναμελιά του. Είδα το σταύλο που τάχες, είδα τί τους έρριχνες να φάνε, και είπα «αιώνια τους ή μνήμη»!

— Τώρα Τέλη τα παραλές. Τόν έκοψε ο κυρ 'Αντώνης. Δε λέω, μπορεί να είναι κι' έτσι... 'Εμείς βλέπεις τόσα έέραμε τόσα κάναμε... είπε κοροϊδευτικά. Του λόγου σου που διαβάσεις τις φυλλάδες...

— 'Οχι του λόγου μου, έκανε σιγά ο παππούς... Κι' εγώ με τη σειρά μου κάπως νάφταιξα. Τούτος όμως — έκανε χαϊδεύοντας το κεφάλι του Θά-νου — τούτος ζή σε μια εποχή που ο αγρότης κατάλαβε πόσο σπουδαία και δύσκολη είναι η δουλειά που κάνει. 'Αλλαξαν οι καιροί κυρ 'Αντώνη! Τούτος ο αύριανός αγρότης, θάχη τη μηχανή να τον βοηθή, αυτόκίνητο πιο γρήγορα από τα σημερινά θα πηγαίνει το προϊόντα του γοργά στις πολιτείες. 'Ως που να μεγαλώσει, ακόμη κι' η βροχή θα ύποκούη στον άνθρωπο.

— Μακάρι! έκανε ο κυρ 'Αντώνης.

— Ναί, θα ζήση καλύτερα από μάς, ο αύριανός αγρότης! έσκολούθησε σιγά ο παππούς. Θα πρέπει να ξέρη περισσότερο, για να κυβερνά τις μηχανές, να λογαριάζη τα λιπάσματα, να κάνει με το νοί του κάθε λογής ύπολογισμό. 'Ο άναγκάση τη γη να του δώσει πλούσια τους καρπούς της, και γι' αυτό θα ζή καλύτερα...

— 'Ομως παππού, οι δικές σας οι γενιές μάς άνοιξαν τι δρόμο... είπε ο Θάνατος ζωηρά. 'Εσείς, που παλαίψατε με κάθε λογής δυσκολίες, κι' όμως δε παρατήσατε τη γη... Ναί, ή ζω του αύριανού αγρότη θα είναι πιο εύκολη — μά αυτό θα τ' χρωστάμε σε σάς...

Το πρόσωπο του παππού φωτίστηκε από ένα ούρανο χαμόγελο...

MAPINA K.

ΣΚΙΤΣΑ
ΑΝΑΓΝΩΣΤΩΝ

Στου χωριού τη βρύση...

(Ποριωτοπούλα)

'Από το πάνω χωριό, ήρθε ένας φίλος του να δη τον παππού. 'Ηταν ήλικιωμένος, γέρος, στην ήλικία του παππού... Μπήκε στην αύλη όπου ο παππούς του Θάνατος διάβαζε στον ήλιο του άπογεύματος, ενώ ο Θάνατος πλάι του, κάρφωνε μια παλιά γυρέκλα, προσέχοντας όσο μπορούσε να μη κάνει πολύ θόρυβο.

Μπήκε λοιπόν ο φίλος, και τους καλημέρισε καλόκαρδα. 'Ετρεξε ο Θάνατος μέσα να φέρη γυρέκλα και να πη της γιαγιάς για καφέ και για γλυκό. Κι' ότ'αν γύρισε, άκουσε το φίλο του παππού να γελάει.

— Στις φυλλάδες βλέπω τόρριξες Τέλη! του είπε. Σ'α διαβάσματα!

— Και γιατί να μη διαβά-ζω; Έκανε χαμογελώντας ο παππούς. Δάξα σοι ο Θεός, γράμματα ξέρω, τόβγαλα το δημο-τικό.

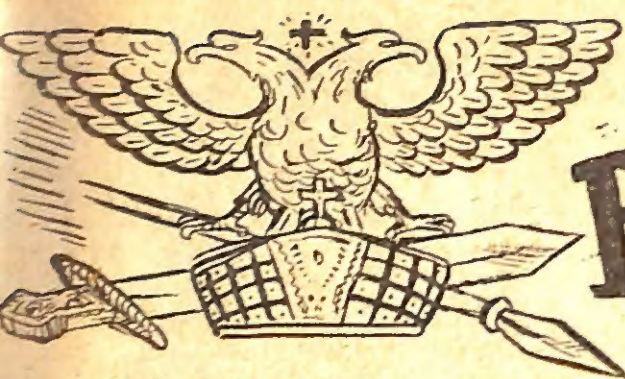
— Κι' εγώ το έχω βγάλει! είπε ο φίλος που κάθισε στην γυρέκλα. 'Αλλά να σου πώ την άμαρτία μου, έχω να πιάσω στα χέρια μου φυλλάδα από κείνα τα χρόνια... Την έφημερίδα, δε λέω! Της ρίχνω και καμμιά ματιά στον καφενέ. Και τί καλό διαβάσεις για νάχουμε καλό ρώτημα;

— Διάβαξα μια ιστορία που λέει για τους πρώτους Εύρω-παίους, που τράβηξαν να ξεχειρσώσουν την 'Αμερική... Για τους πρώτους «'Αμερικάνους» δηλαδή, που ήταν αγρότες σαν κι' εμάς...

— Τώρα βάζεις εμάς με τους 'Αμερικάνους! 'Εκείνοι αν κι' αγρότες, ζούνε άλλοιώς... 'Ενώ εμείς! Τί είναι ο κάδου-ρας, τί είναι το ζουμί του!

— 'Α, έτσι λές του λόγου σου κυρ 'Αντώνη; Να λοιπόν που σε κάτι ώφελεί ή «φυλλά-δα» που διαβάζω. Γιατί μη θαρρείς πώς σ'α δάση του Κα-ναδά ή άλλου μέρους, τους πε-ρίμεναν έτοιμα τα τρακτέρ, τα ήλεκτροφωτισμένα σπίτια και τα κανάλια με το νερό; Σ' αυτό το βιβλίο μαθαίνω πώς άνοιξαν το δρόμο τους με το τσεκούρι μες στις έρημιές, κι' έρριχναν τα δέντρα για να κά-νουν χωράφια. Και ζούσαν σε μικρούς συνοικισμούς, περιμαν-τρωμένους. 'Ολη μέρα δου-λευαν με το τσεκούρι και με το τσαπί, και τη νύχτα φύλαγαν καρπούλι με το τουφέκι, για τους 'Ινδιάνους. Δεν είχαν τί-ποτε, κι' όλα έπρεπε να τα φτιάχνουν από την αρχή: ρού-χα κι' εργαλεία, κι' ότ' άλλο χρειάζεται ο άνθρωπος. Κι' ό-ταν ξεχέρωναν μερικά στρέμ-ματα, ρίχνονταν οι 'Ινδιάνοι και τους έκαιγαν τη σοδιά... Αυτοί όμως υπέμεναν. Κι' έτσι

Τὸν Καὶρὸ τοῦ ΒΟΥΛΓΑΡΟΚΤΟΝΟΥ

ΜΥΘΙΣΤΟΡΗΜΑ ΤΗΣ ΠΗΝΕΛΟΠΗΣ ΔΕΛΤΑ

10ον.

Εἶτε πὼς θυμοῦνταν τὸ φόνο τοῦ Κρη-
τη, καί, σάν πολλοὺς ἐγκληματίες, μ-
ῦσε ὅποιον εἶχε βλάψει, εἶτε πὼς αἰ-
νούνταν τὸ φρικτὸ μίσος τῶν «παι-
δῶν τοῦ Καπετάνω» γιὰ τὸ φονιά τοῦ
τέρα τους, εἶτε γιὰτὶ μάντευε κάτω
τὰ δουλιστικά ρούχα τους καρδιές
εὐθερες καὶ ἀνυπόταχτες, ὁ Ἰθάτης,
ὁ τότε πού ξαναπάντησε τ' ἀγόρια
τ' ἀναγνώρισε πὼς ἦταν τ' ἀρχοντό-
υλα τῆς Ἀδριανούπολης, δὲν ἔπαυε
τὰ παραμονεύει καὶ νὰ τὰ κατατρέ-
μει με κάθε τρόπο.

Ἐνα περιστάτικό ἔτυχε πού ἀγρίεψε
ρισσότερο τὸ μίσος αὐτό.

Μιά μέρα σὲ μιὰ ἐκστρατεία, ἕνα χρυ-
ποτήρι ἔλλειψε ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὴ σκη-
τοῦ Ἰθάτη, καί, χωρὶς καμμιά μαρ-
ρία, ὁ Βούλγαρος στρατηγὸς κατηγό-
σε τὸν Μιχαήλ πὼς αὐτὸς τὸ ἔκλεψε,
καὶ διέταξε νὰ τὸν δαίρουν γιὰ νὰ τὸν
καμῶν νὰ ὁμολογήσει.

Εὐθὺς λοιπὸν τὸν δένουν σ' ἕνα δέν-
ρο, ξεγυμνώνουν τὴ ράχη του, κι ἐμπρὸς
ὅλο τὸ συναγμένο στρατόπεδο ἀρχί-
ζει ἡ μαστίγωση. Μὰ τὴν ἴδια ὥρα, τρε-
πτός φτάνει ὁ Κωνσταντῖνος, ρίχνεται
πάνω στὸ δῆμιο, ἀρπάζει τὸ βουνεῦρο
ἀπὸ τὰ χέρια του καὶ τοῦ σκίζει τὸ πρό-
σωπο μὲ μιὰ βουνευριά.

Μανιασμένοι ρίχνονται τότε ἀπάνω
οἱ Βούλγαροι, τὸν ἀρπάζουν, τὸν ρί-
νουν χάμω. Θὰ τὸν κομματιάσαν, μὰ
ξαφνὰ μιὰ φωνὴ προστακτικὴ ἀκούεται,
καὶ τρομαγμένοι ἀνασηκώνονται ὅλοι.

— Μιά τρίχα τῆς κεφαλῆς αὐτοῦ τοῦ
δούλου ἂν ἀγγίξετε σὰς κρεμνῶ ὅλους!
Ἦταν ὁ Ρωμανὸς πού ἔφθανε μὲ τὸν
Ἀσάν.

Τὸν κόσμο εἶχε κάνει ἄνω-κάτω ὁ
Ἀσάν νὰ βρεῖ τὸν κλέφτη, καὶ δεμένο
τώρα τὸν ἔσερνε πίσω του, καὶ τὸν ἔριξε
στὰ πόδια τοῦ Ἰθάτη.

— Ποιὸς τολμᾷ τὸ δούλο τοῦ Τσάρου,
τοῦ πατέρα μου, νὰ τιμωρήσῃ χωρὶς δι-
κή; βροντοφώνησε ὁ Ρωμανός.

Διέταξε ἀμέσως νὰ λύσουν τὸν Μι-
χαήλ, καὶ μπροστά του νὰ φέρουν τὸν
Κωνσταντῖνο νὰ τὸν δικάσει ὁ ἴδιος. Σάν
ἄκουσε ὅλα τὰ καθέκαστα τῆς ἱστορίας,
κατέκρινε τὸν Ἰθάτη πού τόσο βιάστη-
κε νὰ ἐκτελέσει μιὰν ἀδικη ποινὴ, καὶ
τὸν Κωνσταντῖνο τὸν ἄφησε ἐλεύθερο
ἀφοῦ πρῶτα τὸν ἐμάλωσε αὐστηρὰ γιὰ
τὴν αὐθάδειά του νὰ χτυπήσῃ Βούλ-
γαρο.

Ὁ Ρωμανὸς ὅμως πῆρε τοὺς δυὸ Ἑλ-
ληνες στὴν ὑπηρεσία του, καὶ ὅπου πῆ-
γαινε τὸν ἀκολουθοῦσαν. Ἔτσι βρέθη-
καν μαζί του στὶς μάχες τοῦ Κλειδίου.
Μόλις ὅμως ἔμαθε κεῖ ὁ Κωνσταντῖνος
πὼς ὁ Νεστορίτης ἔφυγε καὶ πῆγε νὰ
προσβάλλει τὴ Θεσσαλονίκη, κατῴρθωσε

νὰ ξεφύγει, καὶ τρεχάτος ἔφερε τὴν εἰ-
δηση στὸν Βοτανειάτη, ἐνῶ ὁ Μιχαήλ κα-
ταγίνονταν μὲ ὅλα του τὰ δυνατὰ νὰ
κρύψει ἀπὸ τὸν Ρωμανὸ τὴ φυγὴ τοῦ
συντρόφου του.

Ὑστερα πιά ἀπὸ τὴν καταστροφὴ τοῦ
Κλειδίου, ὅλο τὸ στρατόπεδο ξεπαρτα-
λώθηκε, καὶ οἱ δυὸ φίλοι βρέθηκαν χω-
ρὶς ἀφέντη, στὰ βουνά, ἐλεύθεροι νὰ πά-
γουν ὅπου θέλουν.

Ἐκεῖ ἔσμιξαν τὸν Νικήτα, πῆγαν ὡς
τὸν Πρίλαπο νὰ βεβαιωθοῦν πὼς ὁ Τσά-
ρος εἶχε κλειστῇ στὸ κάστρο μέσα, καὶ
γύριζαν πίσω, ὅταν ἀπάντησαν τὸν Βο-
τανειάτη στὸν Ἀξινό.

— Καὶ τώρα;

Μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπισμένο στὰ χέ-
ρια του, κοίταξε ὁ Μιχαήλ μελαγχολι-
κά τὸ ἀνάματο πρόσωπο τοῦ φίλου του.

— Καὶ τώρα...

Τώρα ποιὸς τοὺς ἐμπόδιζε πιά νὰ πα-
ρατήσουν αὐτὴ τὴ ζωὴ τῆς σκλαβιάς;
Γιατὶ νὰ μὴ γυρίσουν στὸ ἐλληνικὸ στρα-
τόπεδο, νὰ παρουσιαστοῦν στὸν Αὐτο-
κράτορα, καὶ μαζί του, στήθος μὲ στή-
θος νὰ πολεμήσουν τὸν ἐχθρὸ ὥσπου νὰ
ἐξολοθρευθεῖ ὁλότελα;

Καὶ ὁ νοὺς τοῦ Μιχαήλ γύρισε πάλι
στὰ λόγια πού εἶχε πεῖ ὁ καλόγερος τοῦ
κοριτοῦ ἀπάνω στὸ βουνό.

Ποῦ νὰ πῆγε ἄραγε ὁ Ἰθάτης, μιᾶς
καὶ κατόρθωσε νὰ ἐξολοθρέψῃ τὸν Βο-
τανειάτη; Καὶ γιατί τάχα νὰ ρωτήσῃ ὁ

καλόγερος ἂν ὁ Νικουλιτσᾶς ὀδηγοῦσε
τοὺς Βουλγάρους; Μήπως λοιπὸν ἔφυγε
πάλι ὁ Νικουλιτσᾶς ἀπὸ τὴν Πόλη; Εἰ-
χε ἀκούσει ὁ Μιχαήλ πὼς ὁ Αὐτοκράτο-
ρας τὸν εἶχε ξανασυγχωρήσει καὶ πὼς
πάλι τοῦ ἔδωσε τιμὲς καὶ μεγαλεῖα. Λοι-
πὸν πάλι ἔσπασε τὸ λόγο του ὁ ἀνυπό-
τακτος Βούλγαρος!

Ὁ Μιχαήλ σηκώθηκε καὶ πῆγε στὸ
παράθυρο πού ἔβλεπε στὴν αὐλὴ τοῦ μο-
ναστηρίου.

Ἡ αὐλὴ ἦταν ἀδεια. Μόνο μερικὲς θρ-
νιθες πηγαينوέρχονταν σκυφτές, σκαλι-
ζοντας τὸ χῶμα ἀνάμεσα στὶς πλάκες,
ζοιπώντας πού καὶ πού κανένα σπόρο
ἢ κανένα σκουλήκι. Ἀφηρημένος τις
κοίταξε ὁ Μιχαήλ καὶ συλλογίζονταν
πὼς νὰ ρωτήσῃ καὶ νὰ μάθει νέα τοῦ
Ἰθάτη χωρὶς νὰ βάλλῃ κανεὶς ὑποψίες.

Τὸ μοναστήρι ἦταν χτισμένο σὲ σχῆμα
Π, καὶ τὸ μπροστινὸ μέρος τῆς αὐλῆς
ἦταν κλεισμένο μὲ τοῖχο, ὅπου ἀνοίγε μιὰ
χαμηλὴ ξύλινη πόρτα. Ἀπὸ πάνω ἀπὸ
τὸν τοῖχο αὐτόν, τὸ βλέμμα τοῦ Μιχαήλ
πῆγαινε ὡς πέρα στ' ἀσημένια νερά τοῦ
ποταμοῦ καὶ στὶς δειντωμένες πλαγιές
τῶν βουνῶν, ὅπου σάν κορδέλες ἀνέβαι-
ναν τὰ μονοπάτια καὶ χάνονταν κάτω
ἀπὸ τὰ πυκνά φυλλώματα.

Ἀπὸ μέσα ἀπὸ τὰ δέντρα βγῆκε μιὰ
γυναίκα πού μὲ γοργὸ βῆμα κατέβαινε
πρὸς τὸ μοναστήρι. Βαστοῦσε στὸ χέρι
ἕνα σακί, καὶ πῆγαινε λαφριά, σχεδὸν
τρεχάτη.

Χωμένος στὴ συλλογὴ του, ὁ Μιχαήλ
δὲν τὴν πρόσεξε, καὶ μόνο σὰ θρέθηκε
πιά κοντὰ στὸ μοναστήρι τὴν ἀναγνώρι-
σε. Ἦταν τὸ κορίτσι πού εἶχε δεῖ τὸ
πρῶτὸ στὸ βουνό μαζί μὲ τὸν καλόγερο.

Ἐφθασε στὴν πόρτα καὶ χτύπησε.
Βγῆκε ἕνας καλόγερος, ἀνοίξε, πῆρε τὸ
σακί κι ἀφοῦ βεβαιώθηκε πὼς ἦταν γε-
μὰτο κουκουναρές, ἔβγαλε δυὸ-τρεις
φόλεις νὰ τὴν πληρώσει. Ἐκείνη ὅμως
ἔσπρωξε πίσω τὸ χέρι του καὶ μὲ νοήμα-
τα κατὶ τοῦ εἶπε.

Ὁ Μιχαήλ ἔγειρε περίεργος στὸ πα-
ράθυρο.

— Τί; ἔλεγε ὁ καλόγερος. Δὲ θέλεις
παράδες; Θέλεις ψωμί;... Ὁχι; Ἀμὲν
τί θέλεις λοιπόν;

Πάλι μὲ τὰ νοήματα κατὶ τοῦ ἐξήγησε
κεῖνη.

— Ἄν κοιμᾶται; ρώτησε ὁ καλόγερος.
Γιὰ ποιὸν ρωτᾷς;... Ἐνας ξένος;...

— Ἄν εἶναι δῶ; Ἐχομε τρεῖς ξένους, ἐξα-
κολούθησε, ἕνας παπάς καὶ οἱ ἄλλοι δυὸ
στρατιῶτες... Ναι; Γι' αὐτοὺς ρωτᾷς;

Ἡ κόρη ἔκανε νύημα, ναι.

— Ὁχι, δὲν κοιμούνται, εἶπε ὁ καλό-
γερος, ὁ παπάς τουλάχιστον τρώγει μέ-
σα μὲ τὸν ἡγούμενο. Γιὰ τοὺς στρατιῶ-
τες δὲν ξέρω. Ὁ ἕνας εἶναι πολὺ ἄρρω-

1 Ἡ φῶλις ἦταν χάλκινο νόμισμα μικρῆς ἀ-
ξίας.

Ὁρμησε στὸ δάσος καὶ χάθηκε.

στος, λένε πώς θά πεθάνει. Γι' αὐτὸν θέλεις νὰ ξέρεis;

Μὰ τὸ κορίτσι στέκουνταν τώρα μὲ δεμένα χέρια ἐμπρὸς στὸν καλόγερο, ἀκίνητο, σὰ μαρμαρωμένο. Ὑστερα, ἀργὰ-ἀργὰ γύρισε νὰ φύγει, καὶ ὁ παπὰς ἔκλεισε τὴν πόρτα. Μὰ ἀφοῦ ἔκανε δυὸ-τρία βήματα, ἡ κόρη ρίχθηκε χάμω, ἔκρυψε τὸ πρόσωπό της στὰ χέρια της καὶ ξέσπασε σὲ τέτοια ἀναφιλητά, πού ὅλο της τὸ κορμὶ τινάζουνταν.

Ὁ Μιχαὴλ ἔσκυψε καὶ φώναξε τὸν παπὰ, πού μὲ τὴν ἡσυχία του κρεμοῦσε πάλι τὰ κλειδιά στὴ μέση του.

— Δάσκαλε!

Ὁ καλόγερος σήκωσε τὸ κεφάλι καὶ τὸν χαιρέτησε μὲ τὸ χέρι.

— ὦρες καλές, τοῦ ἀποκρίθηκε. Τί κάνει ὁ ἀδελφός σου;

— Κοιμάται, εἶπε ὁ Μιχαὴλ. Μὰ πές μου, παπὰ μου, ποιά εἶναι αὐτὴ πού σοῦ ἔφερε τίς κουκουνάρες;

— Εἶναι ἡ Βουθὴ ἀποκρίθηκε ὁ καλόγερος.

— Ποιά Βουθὴ;

— Δὲν ξέρω, ἔτσι τὴ λένε ὅλοι.

— Καὶ τί ζητᾷ;

— Ποιὸς τὸ ξέρει! Εἶναι λίγο παλαβὴ, μὰ δὲν κάνει κακὸ κανεὶός. Εἶναι ἀπειραχτή. Γιατί ρωτᾷ;

— Τίποτα, μόνο ἔπесе χάμω καὶ κλαίει ἡ δύστυχη.

— Κλαίει; Γιατί;

Ὁ καλόγερος σήκωσε τοὺς ὤμους βγῆκε ἔξω. Μὰ μόλις ἄκουσε ἡ Βουθὴ τὸ κλειδί νὰ τρίζει στὴν κλειδαριὰ πετάχθηκε στὰ πόδια της, καί, σὰν τρομαγμένο ἑλάφι, ὥρμησε κατὰ τὸ δάσος ὅπου χάθηκε.

Ὁ παπὰς κλείδωσε πάλι τὴν πόρτα, καὶ μὲ τὸ χέρι ἔκανε νόημα τοῦ Μιχαὴλ ἀγγίζοντας τὸ μέτωπό του.

— Δέ σοῦ τὸ εἶπα; Δὲν εἶναι στὰ καλά της!

— Μὰ ποιά εἶναι;

Ὁ καλόγερος σήκωσε τοὺς ὤμους του.

— Ποιὸς τὴν ξέρει! Κάπου-κάπου παρυσιάζεται δῶ, ὕστερα πάλι χάνεται γιὰ μῆνες. Μὰ οὔτε ἀπὸ ποῦ ἔρχεται ξέρω, οὔτε ποιά εἶναι!

— Καὶ εἶναι Βουλγάρη;

— Ὑποθέτω. Μὰ γιατί ρωτᾷ;

— Δὲν ἔχω λόγο. Μόνο πού μοῦ φαίνεται πὼς τὴν ξαναεἶδα.

— Καὶ βέβαια τὴν εἶδες. Χτὲς βράδυ, τὴν ὥρα πού κουβάλησες ἐδῶ τὸν ἀδελφό σου, στέκουνταν στὴν πόρτα καὶ κοίταζε. Δέ θυμᾶσαι;

Ναί, θυμοῦνταν πὼς μιὰ γυναῖκα στέκουνταν στὴν πόρτα. Μὰ ἦταν τόσο ἀσχολημένος μὲ τὸν ἄρρωστο, πού οὔτε τὴν κοίταξε.

— Κατέβα νὰ φᾶς καὶ σύ, εἶπε ὁ καλόγερος. Ὁ πᾶτερ Μεθόδιος ἀπόφαγε κι ἀνεβαίνει.

Η'.

Η ΜΟΝΗ ΤΗΣ ΕΛΕΟΥΣΑΣ

Σὰν κατέβηκε ὁ Μιχαὴλ στὴν τραπεζαρία, ὅλοι οἱ καλόγεροι εἶχαν τελειώσει τὸ πρόγευμά τους. Οἱ περισσότεροι εἶχαν σηκωθεί, καὶ ὁ καθένας πήγαινε στὴ δουλειὰ του. Μόνος ὁ ξένος παπὰς κάθουνταν ἀκόμα στὸ τραπέζι μὲ τὸν Ἠγούμενο καὶ κουβέντιαζαν. Ἄμα εἶδε ὅμως τὸν Μιχαὴλ, ὁ ξένος τὸν ἐχαιρέτησε κρούει ἔκοψε τὴν κουβέντα.

Ὁ Μιχαὴλ φίλησε τὸ χέρι τοῦ Ἠγού-

μενου καὶ κάθησε στὴ θέση πού τοῦ εἶχαν στρώσει.

— Πὼς τὰ πάγει ὁ ἀδελφός σου; ρώτησε ὁ Ἠγούμενος μ' ἐνδιαφέρον.

— Εἶναι πάρα πολὺ ἡσυχος, ἀποκρίθηκε ὁ Μιχαὴλ, τόσο πού μ' ἀνησυχεῖ λίγο. Ὁ πᾶτερ Μεθόδιος εἶναι τώρα μαζί του. Μὰ λέγει πὼς δὲν περιποιήθηκε ἄλλη φορὰ πληγωμένο καὶ δὲν καλονιώθει γιατί μένει σ' αὐτὸν τὸ βαθὺ ὕπνο.

— Κι ἐγὼ δὲν περιποιήθηκα ποτὲ πληγωμένο, εἶπε ὁ Ἠγούμενος, καὶ μοῦ εἶναι δύσκολο νὰ σὲ πληροφορήσω ἢ νὰ σοῦ δώσω καμιὰ συμβουλὴ. Μὰ θὰ φωνάξω τοὺς ἄλλους καλόγερους νὰ ρωτήσω ἂν μπορεῖ κανένας νὰ σὲ βοηθήσει...

— Ἰσως μπορῶ ἐγὼ! διέκοψε ὁ ξένος καλόγερος.

— Ἐσὺ, παπα - Γρηγόρη; ἔκανε χαμογελώντας ὁ Ἠγούμενος. Ποῦ τὰ ἔμαθες αὐτὰ στὴ μοναξιά τῆς μονῆς σου;

— Δὲν ἔζησα μόνο στὴ μονή μου, εἶπε σοβαρὰ ὁ ξένος καλόγερος. Ταξίδεψα πολὺ τὰ τελευταῖα αὐτὰ χρόνια, καὶ μοῦ ἔτυχε ν' ἀπαντήσω πολλές δυστυχίες, καὶ νὰ νοσηλέψω καμπόσους πληγωμένους, — καὶ γυρνώντας μᾶλλον ψυχρὰ πρὸς τὸν Μιχαὴλ: Εἶμαι στὴ διάθεσή σου, εἶπε, καὶ θὰ χαρῶ πολὺ ἂν μπορέσω νὰ κάμω τίποτα.

Ὁ Μιχαὴλ σηκώθηκε εὐθὺς καὶ τὸν ὡδήγησε στὸ δωμάτιο τοῦ Κωνσταντίνου, ὅπου βρῆκαν τὸν πᾶτερ Μεθόδιο πού μετάνοιζε πλάγι στὸν ἄρρωστο.

— Εἶναι τόσο ἡσυχος, ἐξήγησε, πού κόντεψα ν' ἀποκοιμηθῶ κι ἐγὼ!

Ὁ ξένος ἔγειρε ἀπάνω στὸν πληγωμένο, τὸν κοίταξε, καὶ βιαστικὰ τράβηξε τὰ σκεπάσματα. Μὲ τρόπο εἶδε τότε ὁ Μιχαὴλ πὼς ὁ Κωνσταντίνος ἦταν βουτηγμένος στὸ αἷμα.

— Παναγία μου! φώναξε φρικιασμένος. Τί εἶναι αὐτά;

— Ἄνοιξε ἡ πληγὴ του, εἶπε ὁ πᾶτερ Γρηγόρης, καὶ πρέπει νὰ πέρασε κάμποση ὥρα! Γρήγορα, φέρτε μου ξαντὸ καὶ πανιά καὶ χλιαρὸ νερό... Ἰσως προφταίνουμε ἀκόμα...

Ἐνῶς ἔτρεχε ὁ πᾶτερ Μεθόδιος νὰ φέρει τὰ χρειζόμενα γιὰ νὰ ξαναγίνει καινούριος ἐπίδεσμος, σκυμμένος ἀπάνω στὸν ἀνίσθητο Κωνσταντίνου, γύρευε ὁ Γρηγόρης νὰ χύσει ἀνάμεσα στὰ χεῖλη του λίγο δυνατό παλιὸ κρασί. Μὰ δὲν ἦταν εὐκόλο. Τὰ δόντια του τὰ εἶχε τόσο σφιγμένα, πού τὸ κρασί δὲν περνοῦσε.

Σήκωσε ὁ καλόγερος τὸ κεφάλι ἀποθαρρυνμένος καὶ εἶδε τὸν Μιχαὴλ σκυμμένο πλάγι του. Τέτοια ἀπελπισία ζωγραφίζονταν στὸ πρόσωπο τοῦ νέου, πού ὁ καλόγερος τάραχτηκε.

— Μὴν κάνεις ἔτσι, εἶπε κάπως ἀποτομα, δὲν πέθανε ἀκόμα! Μπορεῖ καὶ νὰ σωθεῖ! Καὶ πρόσθεσε πὺ σιγὰ: Βάστα τὸ κεφάλι του, θὰ ξαναδοκιμᾶσω.

Καὶ μὲ ἐπιμονὴ ξανάρχισε στάλα-στάλα νὰ χύνει τὸ κρασί ἀνάμεσα στὰ κλειστά δόντια τοῦ πληγωμένου.

Ὁ πᾶτερ Μεθόδιος γύρισε μὲ τὰ χρειζόμενα, καὶ ὁ Γρηγόρης, ἀφοῦ ἔπλυνε τὴν πληγὴ, τὴν ἔλειψε μὲ μιὰ δική

του ἀλοιφή, τὴν ἔκλεισε μὲ ξαντὸ καὶ τὴ σφιχτόδεσε. Ὑστερα ξάπλωσε προσεκτικὰ τὸν ἄρρωστο, καὶ ξανάρχισε νὰ τοῦ δίνει κόμπο - κόμπο τὸ κρασί ἀνακατωμένο μὲ κάτι στάλες γιατρικό.

Ὡς τὸ βράδυ δὲν κούνησε ὁ καλόγερος ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὸν Κωνσταντίνου, δὲν ἔπαυσε νὰ προσέχει κάθε του κίνηση, κάθε του ἀναπνοὴ πού μπορούσε νὰ εἶναι καὶ ἡ τελευταία.

Πρὸς τὸ βράδυ ὅμως ὁ Κωνσταντίνος ἄρχισε νὰ ταραάζεται. Ἡ θερμὴ ἀνέβαινε ὀλοένα, καὶ δυὸ - τρεῖς φορές ξύπνησε ξαφνικά καὶ φώναζε δυνατὰ τὸ φίλο του.

— Ἐδῶ εἶμαι, τοῦ ἀποκρίνονταν βουλγάρικα ὁ Μιχαὴλ, — καὶ ὁ Κωνσταντίνος τότε, σὰ νὰ συνέρχονταν, ἔρριχνε μιὰ ματιὰ τοῦ ξένου, καὶ πάλι τὰ βλέφαρά του ἔκλειναν.

— Εἶμαι ὁ Πᾶτερ Γρηγόρης.

Ὅσο ὅμως προχωροῦσε ἡ νύχτα, ἡ ταραχὴ τοῦ ἀρρώστου αὐξανέ, πού καὶ ποῦ μουρμούριζε ἀσυνάρτητα λόγια, πού ἔριχναν τὸν Μιχαὴλ σὲ ἀμηχανία. Ἀπὸ τὴ μιὰ ἤθελε γιὰ καλὸ καὶ γιὰ κακὸ ν' ἀπομακρύνει τὸν ἄγνωστο καλόγερο, μὴν ἀκούσει τίποτα πού δὲν ἔπρεπε ἀπὸ τὸ στόμα τοῦ Κωνσταντίνου, κι ἀπὸ τὴν ἄλλη, βλέποντας μὲ τί προσοχὴ φρόντιζε τὸ φίλο του, δίνοντάς του ἀδιάκοπα δυο-τρία φάρμακα, ἔξετάζοντας κάθε λίγο τὸ ναμωτικό, ἔξετάζοντας κάθε λίγο τὴν καρδιά του, φοβοῦνταν νὰ τὸν ἀπομακρύνει, μὴν τύχει καὶ πάθει τίποτα ὁ Κωνσταντίνος καὶ τοῦ μείνει στὰ χέρια.

Μὰ σὰ νὰ μάντευσε ὁ παπὰς τοὺς στοχασμούς καὶ τοὺς φόβους του, σηκώθηκα ἀπὸ κοντὰ ἀπὸ τὸ προσκεφάλι κι ἔκανε νόημα τοῦ Μιχαὴλ νὰ καθήσει στὴ θέση του.

— Θὰ μείνω ἐδῶ, τοῦ εἶπε σιγὰ, ἂν δεῖς τίποτα, φωνάξέ με.

Καὶ κάθησε στὴν ἄλλη ἄκρη τοῦ κελιοῦ, μὲ τὸ κεφάλι ἀκουμπιαμένο στὸν τοῖχο καὶ τὰ μάτια κλειστά, σὰ νὰ κοιμοῦνταν.

Κάμποση ὥρα πέρασε, ἡ σιωπὴ ἦταν βαθιά, τὸ μοναστήρι ὅλο ἀναπαύουνταν βουτηγμένο στὸ σκοτάδι. Μόνο στὸ κελὶ τοῦ ἀρρώστου ἔνα καντήλι ἔκαιε μπρὸς στὸ εἰκόνισμα τῆς Παναγίας.

Ὁ Κωνσταντίνος ἐξακολουθοῦσε νὰ μουρμουρίζει πού καὶ πού ἀσυνάρτητα λόγια, καὶ ὁ Μιχαὴλ, γεμμένος ἀπάνω του, τὸν ἡσυχάζε ψιθυρίζοντάς του λόγια ἀγάπης, ἐνῶ στὴ γωνιά του ὁ καλόγερος ἔμοιαζε νὰ κοιμάται βαθιά.

Ἐξαφνα ἀκούστηκε ἔξω ἓνα δυνατό σφύριγμα.

(Συνέχεια στὸ ἄλλο φύλλο)

Γύρω 'απ' τόν 'Αθλητισμό

Ο ΠΑΙΚΤΗΣ ΜΙΚΑΝ ΕΧΕΙ
ΥΨΟΣ 2.06 μ.

Σε όλους τους φιλάθλους είναι γνωστό ότι οι 'Αμερικανοί είναι οι καλύτεροι μπασκετμπωλίστες του κόσμου. Λίγοι όμως ξέρουν ότι ο νεαρός δικηγόρος της πολιτείας Μιννεσότα Τζωρτζ Μίκαν, που έχει ύψος 2.06 μ., είναι ο έκλεκτος των εκλεκτών αυτού του θεαματικού σπόρ. 'Ας σημειωθεί ότι σε κάθε αγώνα δάζει τουλάχιστον 28 βαθμούς, με άτομικο ρεκόρ 53! 'Ο λευκός Μίκαν είναι καλύτερος παίκτης κι' από τους φημισμένους νέγρους του συλλόγου «Γκλόμπ τρότερς» και γι' αυτό οι 'Αμερικανοί αθλητικογράφοι του έδωσαν τον τίτλο του καλύτερου παίκτη μπάσκετ - μπώλ του πρώτου ήμισους του 20ού αιώνα. 'Ο Μίκαν φορεί πάντα γυαλιά, και στις συναντήσεις κόμμη. Παίζει πιάνο, είναι παντρεμένος και έχει δυο παιδιά, που τον έπνευσαν όταν δάν δάζει στα μάτε τις πιό άπιθανες καλαθιές, που έχει σημειώσει ποτέ μπασκετμπωλίστας. Και κάτι άλλο: Κέρδισε το μήνα 30.000 δολάρια.

ΤΟ ΡΩΣΣΙΚΟ ΜΠΑΣΚΕΤ

Οι Εύρωπαίοι αθλητικογράφοι έχουν τονίσει πολλές φορές ότι οι εμφάνσεις της ρωσικής ομάδας μπάσκετ - μπώλ είναι εξαιρετικές. Υπογραμμίζουν όμως στα άρθρα τους, ότι ουδέποτε ρωσική ομάδα μπορεί να κερδίσει τους μάγους του αμερικανικού μπάσκετ. Και κάτι άλλο: Πρέπει να αναφερθεί ότι η εθνική ρωσική ομάδα, αποτελείται από παίκτες των κατεχομένων βαλτικών χωρών, που προπολεμικά κατείχαν τα σκήπτρα στην Εύρωπη. 'Η 'Εσθονία, η Λιθουανία και η Λετονία, προσφέρουν, όχι φυσικά οικειοθελώς, τους ασούς τους στο ρωσικό αθλητισμό.

Ο ΥΠ' ΑΡΙΘ. 1 ΕΛΛΗΝΑΣ ΑΘΛΗΤΗΣ

Οι τρεις μεγαλύτερες μορφές του συγχρόνου ελληνικού αθλητισμού θεωρούνται οι Κ. Τσικλητήρας στο στίβο, ο Α. Χριστοφορίδης στην πυγμαχία, ο Τζιμ Λόντος στην πάλη, ο Α. Ζερλέντης στο τένις, η Δ. Λονίτου στον γυναικείο αθλητισμό κι' ο Ε. Κουβέλης στην ποδηλασία. 'Ιδιαίτερα ο Κ. Τσικλητήρας είναι ο υπ' αριθμόν 1. 'Ηταν 'Ολυμπιονίκης στο ύψος άνευ φοράς το 1908 και το 1912. 'Ο Τσικλητήρας πέθανε νέος, κατά τον βαλκανικό πόλεμο.

ΑΓΓΛΙΑ - ΑΡΓΕΝΤΙΝΗ 2 - 1

'Ενα από τα μεγαλύτερα έφετεινά ποδοσφαιρικά παιχνίδια, ήταν ο αγώνας των εθνικών ομάδων της 'Αγγλίας και

της 'Αργεντινής, που έγινε στο Λονδίνο παρουσία 100.000 θεατών. Για μια ακόμη φορά οι 'Αγγλοι άσσοι απέδειξαν ότι δικαίως κατέχουν τον τίτλο των «δασκάλων της μπάλλας». 'Ενίκησαν με 2 - 1, αν και έχασαν στον πρώτο ημιχρόνιο με 1 - 0. Καλύτερος παίκτης του γηπέδου ήταν ο τερματοφύλακας των ήττημένων Μικουέλ, που έσωσε κατά το β' ημιχρόνιο, την ομάδα του από φοβερή πανωλεθρία, αποκρούοντας πάνω από 20 φοβερά σουτ των ασών Μόρντενσεν και Μίλμπουρν.

ΤΟ ΚΥΠΕΛΛΟ ΤΟΥ ΠΑΣΧΑ

Με συμμετοχή των ποδοσφαιρικών ομάδων του Παναθηναϊκού, της Α.Ε.Κ. και του 'Ολυμπιακού, έτελέσθησαν οι αγώνες του Κυπέλλου του Πάσχα. Κατ' αυτούς ο Παναθηναϊκός εξέηλθε ισόπαλος της Α.Ε.Κ. με 1 - 1 και ο 'Ολυμπιακός ενίκησε την Α.Ε.Κ. 3 - 1 και τον Παναθηναϊκό με 4 - 0. 'Η τελευταία συνάντηση ήταν και η πιό ενδιαφέρουσα, αφού πάντα ένας αγώνας των δύο θρυλικών μας συλλόγων συγκινεί και τέρπει τους φιλάθλους μας.

Ο 'Ολυμπιακός απέδειξε ότι είναι πράγματι και σήμερα το πιό «δεμένο» ελληνικό συγκρότημα, που διαθέτει εκτός από τέχνη και δυναμισμό και μια αλύγιστη θέληση για την τελική επικράτηση. 'Η ομάδα του Παναθηναϊκού αντιθέτως έπαιξε χωρίς ζωτικότητα.

Π.Α.Ο. - ΒΙΕΝΝΑ 2 - 2 ΟΛΥΜΠΙΑΚΟΣ - ΒΙΕΝΝΑ 2-2

'Η Αυστριακή ποδοσφαιρική ομάδα «Βιέννα», που αγωνίσθηκε στην άθλη, δεν παρουσίασε το θαυμάσιο παιχνίδι της «Αούστρια». 'Ηταν μια τουλάχιστον κλάση κατώτερη της. Πάντως οι παίκτες της ά-

πέδειξαν ότι το Αυστριακό ποδόσφαιρο, και στην πιό κατώτερη εκπροσώπηση του, είναι ισχυρές, τέχνη και ώραίο θέαμα.

'Η ομάδα του Παναθηναϊκού έκανε καλήν εμφάνιση, παρουσιάζοντας σε καλύτερη κατάσταση από τον αγώνα της προς τον 'Ολυμπιακό. Οι παίκτες της διακρίθηκαν κυρίως σε ταχύτητα και τεχνική κατάρτηση. 'Αντιθέτως οι παίκτες του 'Ολυμπιακού ήταν πιό δυναμικοί, χωρίς να παρουσιάσουν τεχνικούς συνδυασμούς.

Ο ΕΓΚΕΛΜΑΓΕΡ

'Ο τερματοφύλακας της Βιέννα 'Εγκελμάγερ, δεν είναι σε δυναμικότητα παρά ο τρίτος γκολκίπερ της χώρας του. Κι' όμως οι 'Ελληνες φιλάθλοι τον έθαύμασαν για το θετικό του παιχνίδι, τις τολμηρές του έξορμήσεις, τα υπέροχα πλυνζόν του και τη μεγάλη του αντίληψη. Γενικά ο 'Εγκελμάγερ ήταν ο υπ. αριθμόν 1 παίκτης της ομάδας του, κατά τους αγώνες της στην 'Αθήνα.

Ο ΠΑΝΙΩΝΙΟΣ ΣΤΗΝ ΑΙΘΙΟΠΙΑ

Για πρώτη φορά μια ελληνική ομάδα επισκέφθηκε την Αιθιοπία. 'Ως γνωστόν είναι ο Πανιώνιος, ο οποίος στους δύο πρώτους του αγώνες, στην 'Αντίς 'Αμπέμπα, ενίκησε την μικτή ομάδα της αιθιοπικής πρωτεύουσας και την εθνική ομάδα 1 - 10 - 0 και 8 - 0 αντίστοιχως. Οι 'Ελληνες ποδοσφαιριστάι έγιναν δεκτοί στην φιλόξενη χώρα του φιλέλληνα βασιλιά Χαίλε Σελασιέ, με μεγάλες τιμές και περιποιήσεις.

Η ΑΘΛΗΤΙΚΗ ΚΙΝΗΣΗ ΣΤΙΣ ΕΠΑΡΧΙΕΣ

ΠΟΥΡΝΙΑ: Τα παιδιά της Πουρνιάς ίδρυσαν την ομάδα

«Κλέφτης». Της έδωσαν αυτή την ονομασία γιατί εκεί κοντά βρίσκεται το βουνό Κλέφτης.

Μια φάση από έναν αγώνα της ομάδας του 'Ολυμπιακού που οι παίκτες της πάντα είναι μαχητικοί και όρμητικοί. Διακρίνονται οι Βασιλειάδης, Κοτρίδης και Γερμανής.

Την αποτελούν οι Κοντογιάννης, Βρυζώνης Ι. ΙΙ και ΙΙΙ, Δισκόπουλος, Ζωνόπουλος, Παπατρύφων, Θεοδώρου, Γιάννος, Σωτηρούλης, Μήτρου, Παπατρύφων.

Κ. ΘΕΟΔΩΡΟΥ

ΦΥΛΑΚΤΟ: Τα έπαναστατησθέντα παιδιά του χωριού μας, ίδρυσαν την ομάδα Α. Ε. Παιδοπόλεως, που νίκησε τις ομάδες του Τυχίου με 4 - 1, της Λύρας με 3 - 0 κ. ά. Την αποτελούν οι Μητρουλάκης, Μακρυλάκης, Κουντουράκης, Κουκουλίκας, Κοντελάκης, Κικιδάκης, Κουκουλίκας, Γιαμουσιγάκης, Κουταλάκης.

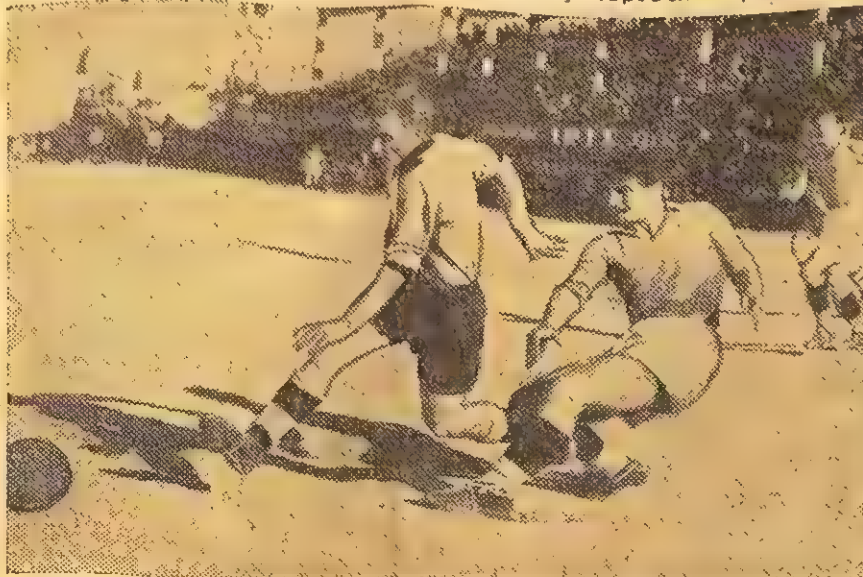
Α. ΜΑΚΡΥΛΑΚΗΣ

ΜΑΡΟΥΣΙ: 'Η παιδική ομάδα της «Θυέλλης» 'Αμαρουσίου νίκησε την «Λάτσιο» με 4 - 3.

Η ΚΟΛΥΜΒΗΤΙΚΗ ΠΕΡΙΟΔΟΣ ΤΟΥ 1951

Πλούσια και ενδιαφέρουσα προμηνύεται η έφετεινή κολυμβητική περίοδος. 'Η Ε.Κ.Κ. Ο.Φ. έχει προτάσεις από τη Γαλλία, Αυστρία και Γιουγκοσλαβία, για να διεξαχθούν στην 'Αθήνα διεθνείς αγώνες. Οι κολυμβητάι μας έχουν αρχίσει τις προπονήσεις τους στη θάλασσα και όλοι ελπίζουν ότι στην Α' κολυμβητική ημερίδα της 13ης 'Ιουνίου θα επιτύχουν καλές επιδόσεις. 'Ιδιαίτερα ο 'Αλέκ. Ζήσιμος πιστεύει ότι έφέτος θα ξανακαταρρίψει τα ρεκόρ του από τα 200 μέχρι τα 1500 μ. 'Η Πετρούλα Ρουμπέν και η Λιλή Χατζηαργύρη θα προσπαθήσουν να καταστούν η μια καλύτερη από την άλλη.

ΛΥΜ.

'Από έναν αγώνα Παναθηναϊκού - ΑΕΚ.: 'Ο Πατάκας της ΑΕΚ έχει υπερφαλαγγίσει τον Σταφυλίδη και ετοιμάζεται να σουτάρη.

ΚΟΥΒΕΝΤΟΥΛΕΣ ΜΕ ΤΗ ΓΙΑΓΙΑ

Η πεταλούδα

Αγαπητά μου παιδιά,

Έλατε μαζί μου σήμερα στον κήπο... Τώρα με την άνοιξη βγήκαμε κι' εμείς οι γρηούλες απ' το καβούκι μας... Πάει ο χειμώνας, το τζάκι, το τούρτουρο... Ο ήλιος είναι ζεστός. Τα παιδιά λένε μάλιστα πως καίει κι' αποξητάνε κιόλας τον τσάκιο... Μά' εγώ τόν δέχομαι τόσο ευχάριστα και θά' κάτσω έδωδά στο παγκάκι να τόν χαρώ...

Τρέξτε σείς, παίξτε, πηδήξτε όσο σ' αρέσει... Κοιτάτε τη Ρηνιώ πως πετά από λουλούδι σε λουλούδι και τραγουδεί. Μά' τί; Πεταλούδα έγινε ή Ρηνούλα;

Η Ρηνιώ παίρνει από τα λόγια μου άφορμή και θυμάται το τραγούδι της πεταλούδας. Απλώνει τα χεράκια της και καθώς στριφογυρίζει ή κοντή της φουστίτσα γίνεται φτερό... «Μιά ωραία πεταλούδα σ' έναν κάμπο μιά φορά... τραλαλά τραλαλά!».

Αξαφνα όμως την βλέπει κιόλας δίπλα της την ωραία πεταλουδίτσα. Είναι κι' αυτή ευχαριστημένη που ήρθε ή άνοιξη και ντύθηκε τα πολύχρωμα δελουδίνα φτε-

ρά της... Ένα σκουληκάκι ήταν και κοιμόταν ναρκωμένη μέσα στο κουκούλι της... Κι' άξαφνα, τάκ, τάκ, της χτύπησε ή Άνοιξη την πόρτα.

— «Ε! τεμπελίτσα, ξύπνα λοιπόν, ντύσου τα χρυσά σου και τα δελουδά σου... Η φύση παντρεύεται με το Μάη κι' έχουμε γλέντι... Κοίτα πόσα λουλούδια της έφεραν τα φυτά και τα δέντρα. Τί θά της φέρεις έσύ;

Η μικρή πεταλούδα ξύπνησε άφησε το σπάργανο της κάμπιας και φόρεσε τα χρυσά της και τα δελουδά της...

Αμέσως μέθυσε από τ' άρώματα και το μύρο, χαλίστηκε από τα χρώματα κι' άρπυισε τόν τρελλό της χορό.

Μά' να ή Ρηνούλα που δαγίνει μπροστά της.

«Ζούσε κι' ήταν μιά χαρά» τραγουδούν άκόμη τα χείλη της, μά' ωστόσο το χέρι της απλώνεται να της πάρη αυτή τη χαρά, να την κάνη να πάψη να ζή.

— Τί τη θέλεις Ρηνιώ μου την πεταλούδα;

— Θα την πιάσω, γιαγιά, να δώ από τί είναι κανωμένα τα φτερά της...

— Θα μαθήσουν ίσως στα χέρια σου Ρηνούλα, θά ξεκολλήσουν. Δέ βλέπεις πόσο είναι μικρούλα κι' άμέστωτη;

Μά' ή Ρηνιώ έχει κιόλας απλώσει το χέρι, πιάνει το φτεράκι... Στο χέρι της ά-

πομένει από τα πόδια της πεταλούδας η κίτρινη σκόνη. Το μικρό φτερωτό για τ' ώρα γλύτωσε.

— Τί είναι γιαγιάκα αυτή ή κίτρινη σκόνη;

— Είναι ή γύρη των λουλουδιών πεταλουδίτσα την παίρνει και την πετά από τόν ένα άνθος στον άλλο.

— Γιατί, γιαγιάκα;

— Για να γίνη καρπός το λουλούδι, δέση, να είναι πιο χρήσιμο στη φύση.

Αν δέν ήταν οι πεταλούδες, και τ' άλλα ζουζούνια — μέλισσες, σφήκες και άλλα λογής πετούμενα — δέ θάτρωγες θωροφρούτα... Τα λουλούδα της μυγδαλιάς, τοκαλολούδα, οι άνθοι της ανώφελα κι' άλλα και κάθε δέντρου θάπεφταν άνώφελα κι' άγρηστα στη γή, ενώ τώρα έκτός από τήν όμορφιά τους την άνοιξη, μας δίνουν τους καρπούς τους το καλοκαίρι. Σκέψου λοιπόν τί κακό θά γινόταν αν κάθε παιδί σκότωνε κάθε τόσο κι' από μιά πεταλούδα.

Η Ρηνιώ έμεινε σκεπτική λίγο. «Υστερα είπε:

— Ποτέ, πιά, γιαγιάκα δέ θά πειράξω πεταλουδίτσα.

Τί λέτε, καλά μου παιδιά, θά θυμάται τα λόγια μου ή μικρή σκανταλιέρα; Έλπίζω πως αν τ' άρεσάση, θά της θυμίσετε έσεις την ύπόσχεσή της.

Η γιαγιά ΚΑΝΤΙΑΝΗ

ΤΟ ΠΑΡΑΜΥΘΑΚΙ ΜΑΣ

Μιά φορά κι' ένα καιρό στην όχθη ενός καταπράσινου νησιού είχε χτισμένο το καλύβι του ένας νεαρός ψαράς. Για μόνη συντροφιά του είχε τούς γλάρους, που μαζεύονταν γύρω του και έπαιρναν από τα χέρια του τα μικρά ψαράκια που τούς χάριζε. Κι' ο ψαράς μας ήταν πολύ ευτυχισμένος γιατί τόν αγαπούσαν οι γλάροι και γιατί κι' αυτός τούς αγαπούσε πολύ. Μά' περισσότερο απ' όλους αγαπούσε ένα γλάρο που δέν έμοιαζε με κανέναν άλλον. Γιατί ο γλάρος αυτός ήταν ολόχρυσος κι' έμοιαζε σά' να λουζόταν απ' τις άχτίδες του ήλιου. Κι' έρχόταν κάθε μέρα και καθόταν στον ώμο του ψαρά μας κι' όλο του έλεγε, του έλεγε σε μιά γλώσσα γλυκειά και μαγική.

Μιά μέρα, ωστόσο, σάν ξύπνησε απ' τόν βαθύ του ύπνο ο ψαράς μας έννοιωσε στην ψυχή του μιά μαγική χαρά. Και χωρίς να ξέρη από που προερχόταν αυτό το ευχάριστο συναίσθημα, σηκώθηκε για να λουστή στα γαλανά νερά. Μά' σάν άνοιξε την πόρτα της καλύβας του, ή χαρά πέταξε απ' την ψυχή του κι' ο πόνος

φώλησε σ' αυτήν γιατί εκεί μπροστά στα πόδια του είδε πληγωμένο, τόν άναίσθητο τόν ολόχρυσο γλάρο. Τόν άρπαξε άμέσως στα χέρια του κι' άρχισε να περιποιήται τις πληγωμένες του φτερούγες. Κι' ο ολόχρυσος γλάρος του μίλησε μ' ανθρώπινη φωνή.

«Πήγαινε» του είπε «σά θέλεις να με γλυτώσης απ' το θάνατο, στη μέση της θάλασσας. Και σάν φτάσης εκεί φώναξε τρεις φορές: Νερό - κοχύλι - γοργόνα» κι' αν έχης τόλμη πολύ κι' αγάπη βαθεία για μένα, θά με σώσης».

Ο ψαράς μας δέν έχασε καιρό. Μιά και δυό μπαίνει στην μικρή βαρκούλα του και γρήγορα - γρήγορα άρχίζει να τραβά κουπί και σε λίγο φθάνει στη μέση της θάλασσας.

— «Νερό - κοχύλι - γοργόνα, νερό - κοχύλι - γοργόνα, νερό - κοχύλι - γοργόνα» φωνάζει τότε ο νέος ψαράς κι' άμέσως ή θάλασσα σκίζεται στα δυό και μιά πανέμορφη νεράιδα ξεπηδά απ' τόν βυθό της.

«Έλα μαζί μου, καλέ μου ψαρά, έλα μαζί μου σάν θέλεις να σώσης την βασιλοπούλα μας. Γιατί ο ολόχρυσος γλάρος δέν είναι παρά ή κόρη του βασιλιά μας, του πολυπόνημένου. Η βασιλοπούλα μας ήταν πολύ περίμορφη σά θεά μά' ήταν πολύ περίφορη και δέν καταδεχόταν κανένα φανη και δέν βασίλειό μας. Γι' αυτό ο πατέρας της την καταράστηκε να γίνη ψαροπούλη και να τσιγυρκε να στίς θάλασσες. Όμως της είπα πώς σά μετανοιώσω πραγματικά για την περηφάνεια της όλο το πουλίσιό της φτερούγες της

αίμα, θά την συχωρέση. Και θά την ξαναδεχτή στο παλάτι του, όταν τού στείλει ένα άνθρωπο, τόσο καλό, που νά πάρη άπόφαση γι' αγάπη της ν' αφήση την ανθρώπινη ζωή του και νάρθη να ζήση στόν δικό μας κόσμο. Τί λές, λοιπόν, θά κάνης έσύ αυτή την θυσία; ρώτησε ή γοργόνα.

Ο ψαράς γύρισε τα μάτια κι' άντίκρισε το καταπράσινο νησάκι του και το φτωχό του καλύβι. Πόσο όμορφα ήταν όλα εκεί κάτω! Και πόσο ευτυχισμένος ζούσε μέσα στην μοναξιά του! Μά' ή καρδιά του σφίχτηκε πάλι από πόνο σάν σκέφτηκε την πληγωμένη βασιλοπούλα και τότε γύρισε και είπε στην γοργόνα.

«Πάρε με γρήγορα μαζί σου στόν βυθό της θάλασσας. Η ζωή δέν αξίζει χωρίς θυσίες».

Κι' άμέσως ψηλά κύματα σηκώθηκαν κι' ή γοργόνα κρατώντας απ' το χέρι τόν καλό ψαρά χάθηκε στο βυθό της θάλασσας.

Η ΑΝΕΜΗ

ΓΙΑ ΤΗ ΜΙΚΡΗ ΝΟΙΚΟΚΥΡΑ

ΤΟ ΚΡΕΒΒΑΤΙ ΠΟΥ ΓΙΝΕΤΑΙ ΚΑΝΑΠΕΣ

«Η καλή νοικοκυρά, είναι δούλα και κυρά», έλεγαν οι γιαγιάδες μας... Λέω οι γιαγιάδες μας, γιατί αυτό σήμερα δεν φτάνει... Στις μέρες μας, η «καλή νοικοκυρά» πρέπει να είναι λίγο μαραγκός, και λίγο σιδεράς, και λίγο άσπριτζής, μ' άλλα λόγια πολυτεχνίτης... Γιατί ο τεχνίτης για να έρθει σπίτι, κοστίζει ακριβά, και δεν μπορούμε να τον μετακινούμε για μικροπράγματα. Αυτά πρέπει να τα κάνουμε πιά μόνες μας, και... τόσο το χειρότερο αν δεν ξέρουμε...

Γνωρίζω πολλά κορίτσια, που θάβελαν ένα ντιβάνι και που δεν έχουν τα χρήματα να το αγοράσουν...

Ξέρετε πόσο εύκολα όμως ένα κρεβάτι γίνεται ένας ώριμος, μεγάλος καναπές, που μπορείτε να τον τοποθετήσετε σε όποιο δωμάτιο θέλετε αν δεν έχετε πολύ χώρο, και που ενώ τη νύχτα γίνεται κρεβάτι, την ημέρα είναι ένα χαριτωμένο έπιπλο που στολίζει;

Και δεν είναι ανάγκη να σας δώσω και πολλές οδηγίες: τα σχέδια σας δείχνουν τί πρέπει να κάνετε.

Προμηθευτήτε βαμβάκι πρό-στυχο, φτηνό, απ' αυτό που γεμίζουν τα στρώματα, και λίγο καβουπόπανο. Απλώστε το βαμβάκι στα σίδερτα του κρεβατιού, σκεπάστε το με την καναβάτσα, και ράψτε τα καλά, με σπάγγο και σακαρόφια, σταυρωτά. Ο σκελετός είναι έτοιμος. Δεν έχετε παρά να τον ντύσετε με ένα ύφασμα του γούστου σας. Απλό φτηνό κρετονάκι, ή άλλο πιο ακριβό, ανάλογα με το περιεχόμενο του κουμπιού σας. Και ο ντόπιος αλατζάς είναι περίφημος γι' αυτό.

Σας συμβουλεύω στα πόδια του κρεβατιού, στα τρία μέρη που δεν άκουμπουν στον τοίχο, ν' απλώσετε μια ταινία καναβάτσας, για να στρώνεται καλύτερα το σκέπασμα.

Με το ίδιο ύφασμα, ντύνετε και δυο μαξιλάρια του καναπέ.

Περιττό να πω πως το σκέπασμα «κουμπώνεται» πάνω στον καναπέ με κουμπιά και κουμπότρυπες που δεν φαίνονται, για να φεύγει εύκολα το βράδυ, όταν ξαναγίνεται κρεβάτι. Το ίδιο και οι θήκες των μοξηλαριών.

«Αν έχετε λίγη φαντασία και είστε άξιες, μπορείτε με λίγα χρήματα, να φτιάξετε κάτι αληθινά όμορφο — σαν τον καναπέ που βλέπετε στην εικόνα.

Στο μήκος του σίδερου του κρεβατιού, πριν ράψετε την καναβάτσα με το βαμβάκι, στη φάτσα, μπορείτε να βάλετε από μια στενή σανίδα (ΑΒ) στο ένα και στο άλλο μέρος, για να «γεμίση» πιο καλά το στρώμα του καναπέ.

Και τώρα έμπρός! Καλό κουράγιο!

ΠΡΑΚΤΙΚΕΣ ΣΥΜΒΟΥΛΕΣ

Το ψάρι σε φέτες.

Το φρέσκο ψάρι φαίνεται από το μάτι του που πρέπει να είναι ζωηρό, από τα σπάρachνα που πρέπει να είναι κόκκινα, κι από την κοιλιά του που δεν πρέπει να είναι μαλακή και φουσκωμένη.

Τα μεγάλα ψάρια, εκείνα που πουλιούνται σε φέτες, αν είναι φρέσκα, το κρέας τους που άκουμπάει στο μεσαίο κόκαλο πρέπει να είναι άσπρο. «Αν δήτε ότι στο μέρος εκείνο το κρέας τους κιτρινίζει έστω κι' ελαφρά, μην τ' αγοράσετε γιατί δεν είναι φρέσκα.

Για να τα ξελεπιάσετε δε πιο εύκολα, βουτήξτε τα πρώτα λίγο σε καυτό νερό. Και ρίξτε του αφοού το καθαρίσετε από τα έντόσθια του, λίγο ξύδι, φεύγει η ψαρίλα.

Πώς φυλάγονται τα μάλλινα χωρίς να φθαλίνη.

Πριν φυλάξουμε τα μάλλινα ρούχα του χειμώνα, πρέπει να τα βουρτσίσουμε πρώτα καλά, και να βγάλουμε όλους τους λεκέδες, γιατί αυτοί τραβούν το σκόρο («Όταν δεν πλένονται, φυσικά»).

Μην ξεχνάτε πως η μυρωδιά της τυπογραφικής μελάνης διώχνει το σκόρο. Εκείνα τα φορέματα που θέλετε να τα προφυλάξετε ιδιαίτερα, τυλίξτε τα πριν τα φυλάξετε στο ντουλάπι ή στο σεντούκι σε έφημερίδες, ένα ένα, που τις κλείνετε προσεκτικά, ώστε να μη μείνουν ούτε μια τρυπίτσα ανοιχτή. Το καλύτερο είναι να τα φυλάτε σε μεγάλες κουκκούλες που τις

φτιάχνετε μόνες σας από παλιές έφημερίδες που τις κολλάτε με αυτή την κόλλα που διώχνει το σκόρο κι' όλα τα έντομα!

Ρίχνετε 15 δράμια στύψη σε μια στύψη σε

σκόνη σε ένα δομάκι νερό χλιάρ. Όταν η στύψη λυώση και κρυσώση, ρίχνετε ανάλογο άλευρι και το βάζετε στη φωτιά να δράση για να γίνει κόλλα. Τότε ρίχνετε και πέντε δράμια πιπέρι κοπανισμένο.

«Αν κολλήσετε μ' αυτό τις έφημερίδες, δεν έχετε ανάγκη από ναφθαλίνη.

Πώς πλένονται οι μάλλινες κουβέρτες.

Σε μια μεγάλη σκάφη λύνουμε πράσινο σαπούνι, και προσθέτουμε αφέψημα από ρίζες σαπωνάριος. (τσουένι). Αφήνουμε την κουβέρτα να μουσκέψη όλη νύχτα, και το πρωί την ζυμώνουμε καλά στο σαπουνόνερο. Την ξεπλένουμε με πολλά νερά, και την στίδουμε σε δυνατό πανί.

Κατόπιν, ενώ είναι ακόμη ύγρη σιδώνουμε το τρίχωμά της με στεγνή βούρτσα και την αφήνουμε να στεγνώση στη σκιά.

Πώς καθαρίζουν τ' άνοιχτό χρώμα παπουτσιών.

«Αν έχετε χρωματιστά παπούτσια και δεν μπορείτε να βρήτε βερνίκι στο χρώμα τους,

για να τα καθαρίσετε μεταχειρισθήτε λίγο δούτυρο. Το ίδιο κάνετε στα λευκά παπούτσια που έχουν και χρωματιστό περσι.

Πριν φυλάξετε τα χειμωνιάτικα παπούτσια σας, αλείψτε τα με λίγο μουσούνολαδο, γεμίστε τα με σβώλους από έφημερίδα, και τυλίξτε τα σε έφημερίδες.

Η γλυκερίνη είναι καλύτερη από το μουσούνολαδο, αλλά κοστίζει ακριβά.

Πώς καθαρίζουν οι άσπρες ζώνες.

Οι άσπρες πέτσινες ζώνες, καθαρίζουν θουμάσια με βενζίνη αλλά μην τις τρίβετε στα μέρη που είναι λεκιασμένες, γιατί θα λεκιάσουν περισσότερο.

Βουτήντε τις μέσα στη βενζίνη σε μια λεκάνη. Αφήστε τις να στεγνώσουν στον αέρα, απλώνοντάς τις οριζόντιες στις πλάκες του μπαλκονιού.

Και προσοχή: μακριά από τη φωτιά!

ΠΩΣ ΔΙΑΤΗΡΟΥΝΤΑΙ ΤΑ ΛΟΥΛΟΥΔΙΑ

Τα λουλούδια — ακόμη και τα φτωχά αγριολούλουδα δίνουν όλη την πρόσχαρη και στο πιο σκυθρωπό δωμάτιο.

Δεν πρέπει ποτέ να λείπουν από το σπίτι. Και μη μου πείτε πως είναι δύσκολο να τα προμηθευτή κανείς ή ότι στοιχίζουν!

Το ζήτημα, είναι να διατηρηθούν φρέσκα και δροσερά όλη την έβδομάδα.

Να λοιπόν τί θα κάνετε... Μόλις φέρετε το μπουκέτο σας απ' έξω — που φυσικά θάχει κακοπαθή κάπως από το δρόμο — βάλτε τα άμέσως, απλωτά, σε μια λεκάνη με δροσερό νερό. Εκεί θα μείνουν ως ένα τέταρτο της ώρας.

«Υστερα, τα βάζετε στα ανθοδοχεία που θάχουν αραιό σαπουνόνερο, αφοού τα ραντίσετε πρώτα ελαφρά με λίγο δροσερό νερό.

Κάθε πρωί, τ' αφήνετε 2-3 λεπτά στη λεκάνη με το καθαρό νερό, κι' ύστερα τα ξανάβάζετε στο σαπουνόνερο.

Αυτό το αλλάζετε κάθε τρεις μέρες.

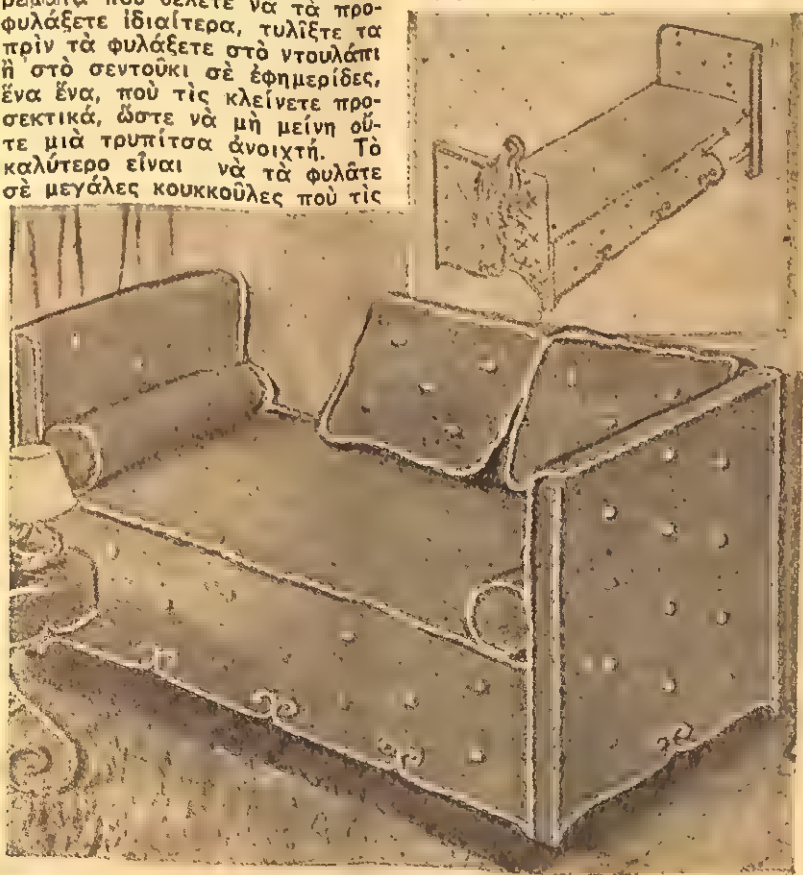
Τα λουλούδια διατηρούνται έτσι δροσερά, κι' ολόκληρο μήνα.

«Αν είναι λουλούδια μακροκότσανα, βουτάτε κάθε πρωί την άκρη του κοτσανιού τους σε βoαστό νερό και την κόβετε με το ψαλλίδι. Τότε στα βάζα βάζετε καθαρό νερό, που το αλλάζετε κάθε μέρα.

Λίγο αλάτι στο νερό, τα ωφελεί πολύ. Μην βάζετε ποτέ στα λουλούδια σας παγωμένο νερό. «Αν το νερό είναι παγωμένο, κόψτε το με λίγο ζεστό.

«Αν τα λουλούδια είναι πολύ ντελικάτα ρίξτε στο νερό λίγη άσπρινη. Θά τα δήτε άμέσως να πάρουν νέα ζωή.

Η θεία ΜΑΡΙΑΝΑ

Το ντιβάνι είναι έτοιμο...

ΦΩΝΗ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ

Διήγημα του Χ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗ

Ἀπρίλης καὶ Πασκαλόγιορτα καὶ μιὰ ἀνοιξη γλυκεῖα καὶ φιλόδροχη πού δὲν θυμούνται παρόμοια.

Εἶχαμε τὰ πρόβατα προσωρινὰ στὴν Ἀρακαντέλλα, μιὰ ὁμορφὴ καὶ ψηλὴ ράχη, ἀντίκρυ στὸ χωριό μου καὶ περιμέναμε νὰ περάσουν τὰ κοπάδια τοῦ Ντίνου Ραμούση, νὰ τὰ σμίζουμε καὶ νὰ τροβήσουμε γιὰ τὰ ξεκαλοκαίρια τῆς Ροδόβουλης.

Εἶχα πάει νωρὶς στὸν ἄρμεγωνα καὶ περιμένα τὰ γαλάρια νὰ τ' ἄρμεξουμε καὶ νὰ πάρω τὸ γάλα γιὰ τὸ σπῆτι, γιὰτὶ τὸ ἤθελε ἡ μάνα μου, ἄλλο γιὰ θούτυρο καὶ ἄλλο γιὰ ξυνόγαλο.

Τὰ γαλάρια βοσκοῦσαν ἀκόμα κάτω ἀπὸ τὰ Λύβια, ὡς τὴν Παναγιά, κι' οἱ πιστικοὶ δὲν φαίνονταν, ἂν καὶ κόντευε ἡ ὥρα τοῦ ἄρμεγμου.

Κάτω, μακριὰ στὸ βάθος τῆς κοιλάδας, κυλούσε τὸν κατήφορο τὰ γαλανὰ νερά του ὁ μεγάλος ποταμός τοῦ τόπου μας, ὁ Καλαμάς, κι' ἔδινε ζωὴ σ' ὅλην ἐκείνη τὴν πλούσια εἰκόνα ἀπὸ κάμπους καὶ βουνά, ἀπὸ ράχες καὶ πλαγιὲς ἀπὸ λόγγα καὶ χωριά, ἀπὸ κοπάδια καὶ λακκιές, πού στέκονταν γύρω - γύρω.

Ἡ ὥρα περνοῦσε καὶ τὰ γαλάρια δὲν συμμαζεύονταν, κι' οἱ πιστικοὶ δὲν φαίνονταν.

Σὲ λίγο φάνηκε ἕνας πιστικός, πῶδγαινε ἀπὸ τὴν λακκιά, πίσω ἀπὸ τὴν Ἀρακαντέλλα.

— Τί γενήκατε σήμερα;
— Τί νὰ γίνωμε; μοῦ ἀπολογήθηκε ξέκαρδα, χάσαμεν τὸν Σιοῦτο Καλέσιο!

Μοῦ φάνηκε πῶς με κτύπησε ἀστραπή.

— Ὁ Σιοῦτος - Καλέσιος χαμένος; Χάναται ποτὲ τὸ πρῶτο κριάρι, πού σέρνει πίσω του ὅλο τὸ κοπάδι, ὁ δεύτερος πιστικός τοῦ πατέρα μου; Βέβαια κάποιος θὰ τὸν ἐκλεψε! Κι' ἂν τὸν ἐκλεψαν γιὰ ἔχος, θὰ τὸν ἐκλεψαν ἀπὸ μακριά, ἂν γιὰ φαγί, τώρα θὰ μαγειρεύεται. Δὲν ὑπάρχει καμιὰ ἐλπίδα νὰ ξαναβρεθῇ ὁ Σιοῦτος - Καλέσιος.

Αὐτὰ ἔλεγα μέσα μου κι' ἀνέβηκαν ἀπὸ τὴν καρδιά μου τὰ δάκρυα στὰ μάτια. Τὸν ἀγαποῦσα τόσο πολὺ τὸν Σιοῦτο - Καλέσιο, πού νόμισα ἐκείνη τὴ στιγμή, ὅτι εἶχα χάσει ὅχι μονάχα αὐτόν, ἀλλὰ ὅλο-κερο τὸ κοπάδι! Γιὰτὶ ὁ Σιοῦτος - Καλέσιος ἦταν ἡ δόξα τοῦ κοπαδιοῦ μου, τὸ καμάρι τῶν δικῶν μου καὶ ὅλων τῶν πιστικῶν περὶ λυπος.

Σὲ λίγο ἔφτασε ἐπάνω ὁ πιστικός περὶ λυπος.

Χάθηκαν ἀπὸ τὰ μάτια μου ὅλα τὰ ἀνοιξιάτικα κάλλη τοῦ Ἀπριλιοῦ κι' ἄρχισε νὰ βασιλεύει μαῦρος χειμῶνας μέσα στὴν καρδιά μου.

Τί λες τοῦ εἶπα γιὰ τὸ Σιοῦτο μας;
— Τί νὰ εἰπῶ; μοῦ ἀπολογήθηκε δύστυμα. Τί μπορῶ νὰ εἰπῶ; Ἄλλο πῶς μὰς τὸν ἐκλεψαν. Ἐρριξα ἐκείνη τὴ στιγμή τὰ μάτια μου πρὸς τὸ κοπάδι πού βοσκοῦσε κάτω στὰ Λύβια καὶ τὸ εἶδα ἐσκιτισμένο ἐδῶ κι' ἐκεῖ, σὰν νὰ εἶχαν μπῆ σαράντα λύκοι καὶ τὸ σκόρπισαν!

Μὲ πῆσανε τὰ δάκρυα σβάρνα κι' ἀγκισα νὰ κλαίγω, σὰν μικρὸ παιδί, ἂν κι' ἤμουν δέκα ἑπτὰ χρόνων παλληκάκι τότε.

— Τί εἶναι αὐτά; μοῦ εἶπε ὁ πιστικός. Δὲν ντρέπεσαι; Τί; Θὰ χανοῦμε γιὰ ἕνα κοίσο; Τὰ κοπάδια σου νὰν' καλά!

Τέτοιο κριάρι; τοῦ εἶπα ἐγώ! πού θὰ βροῦμε τέτοιο κριάρι;

— Ἀχαούχασα! ξεφώνησε ὁ πιστικός, θέλοντας νὰ με παρηγορήσῃ. Γιὰ ἕνα παλιοκρίαρο καν' ἔτσι; Τὸ μοναστήρι νὰν' καλά κι' ἀπὲ, καλοέρ! Τὸ κοπάδι σ' ἂν' καλά... Ἐσεῖς νάστε καλά, οἱ νοικοκυραῖοι, καὶ κριάρι καὶ τραγιά καὶ βιὸ ὅσο θέλ'ς! Ἀλλ' ὅτι κι' ἂν μῶλεγε ὁ πιστικός, δὲν μπορούσε νὰ μοῦ πρᾶυνῃ ἢ νὰ μοῦ μακρύνῃ τὸν πόνο μου καὶ τὴν ἐντύπωσή μου ἀπὸ τὸ χαμό τοῦ σημαδιακοῦ κριαριοῦ μου πού στόλιζε τὰ κοπάδια μου, σὰν τ' ἀστρά τ' οὐρανοῦ.

Σὲ λίγο ἄρχισαν νὰ φαίνονται ἕνας - ἕνας ὅλοι οἱ πιστικοί, κι' ἄλλοι ἔμειναν μετὰ στέρφα καὶ μετ' ἄρνοζυγούρια κι' ἄλλοι σύμμασαν τὰ γαλάρια καὶ τὰ καυτάριασαν γιὰ τὸν ἄρμεγωνα. Ἐνῶ πρὶν μετὰ τὸ Σιοῦτο - Καλέσιο ἔρχονταν τὰ γαλάρια τὸ πολὺ σ' ἕνα τέταρτο τῆς ὥρας ἀπὸ τὴ Λύβια στὸν ἄρμεγωνα, ἐκείνη τὴν ἡμέραν ἔκαναν μιὰ ὥρα ἀκέρια. Αὐτὸ θὰ εἶπῃ τί ἀξίζει νάχη συρτάρι τὸ κοπάδι του καὶ μάλιστα σὰν τὸν καυμένο τὸ Σιοῦτο - Καλέσιο! Ἦταν ζωγραφισμένη ἡ λύπη στὸ πρόσωπο τῶν πιστικῶν καὶ τὸ κοπάδι φαί-

— Ντροπὴ νὰ καν' ἔτσι...

νονταν σὰν ὀρφανό, ὅταν ἦρθαν κι' αὐτοὶ στὸν ἄρμεγωνα. Μοῦ φαίνονταν ὅτι ὅλο ἐκεῖνο τὸ κοπάδι, πού ἀνέβηκε ἐκεῖ ἐπάνω, μοῦ ζητοῦσε τὸ Σιοῦτο Καλέσιο. Μοῦ φαίνονταν πῶς ἀκούγα νὰ μοῦ λέγῃ:

— «Νὰ βρῆς τὸν Σιοῦτο μας!»
Δὲν μπορούσα πιά νὰ βαστάξω καὶ ξεσπῶσα στὰ κλάματα καὶ μοῦ ξανάειπε ὁ ἀρχιπιστικός:

— Τί εἶν' αὐτὰ ἀπὸ σένα; Ντροπὴ νὰ καν' ἔτσι! Δὲν χορταίν' τὸ μάτ' σου ἀπὸ τόσα πρόβατα; Συλλογίσ' ὅτ' εἶναι τόσοι ἀνθρώποι, πού δὲν ἔχουν οὐτ' ἕνα ζωντανό!

Τὰ λογικά τὰ λογία τοῦ ἀρχιπιστικοῦ μου ἄρχισαν νὰ δουλεύουν μέσα μου, σὰν ὁραστήριο γιαντρίκο!

Δὲν εἶχε τελειώσει ἀκόμα τ' ἄρμεγμα ὅταν εἶδα νάρχεται ἕνα σύννεφο πέρα ἀπὸ τὴν Βαλαώρα κατ' ἀπάνω μας σὰν φοβερός δράκοντας, καὶ μὰς ἔκρυψε τὸν ἥλιο! Μιὰ δυνατὴ ἀστραπή ψηλὰ στὸ ραχοκέφαλο τῆς Βαλαώρας, ἔδωκε τὸ σύνθημα τῆς μάχης, πού ἄρχισε ἀνάμεσα οὐρανοῦ καὶ γῆς. Ἀρχισαν νὰ πέφτουν ἀνάργια - ἀνάργια χοντρές σταλαγματιές κι' ἂν τύχαινε νὰ πέσῃ καμιὰ ἐπάνω μας, αἰστανόμαστε βαρύν τὸν χτύπο τῆς. Δεύτερη, τρίτη ἀστραπή κι' ἡ βροχὴ ἄρχισε δυνατὴ ψηλὰ στὴ Βαλαώρα μιὰμιση ὥρα καὶ πλεיותר, μακρὰ ἀπὸ μὰς, ὡς ἐκεῖ.

Ὅταν τελειώσε τὸ ἄρμεγμα, εἶπε ὁ ἀρχιπιστικός:

— Βάλτε τὰ πρόβατα στὴν πλαγιά καὶ μὴ φοβάστε τὴν βροχὴ, γιὰτὶ δὲν θὰ περάσῃ δῶδε ἀπὸ τὸν ποταμό.

Ἐκεῖ πού ἐτοιμάσαμε τὸ γάλα γιὰ τὸ σπῆτι, μιὰ φωνή:

— «Τέτοιο κριάρι, δὲν ἔχει π' θενά λόγυρα! Οὔτε θὰ τοὺς πᾶν ὁ νοὺς πῶς εἶναι στὸ δικό μας κοπάδι! Αὐτοὶ θὰ τὸ γυρεύουν ἐκεῖ γύρω καὶ δὲν θὰ ριχτοῦν δῶθε! "Ἀς εἶν' καλά ὁ Καλαμάς, πού μὰς χωρίζει! Χαχαχαχαχα!"

Κι' ἡ φωνὴ ἔπαψε!

Ξαφνίστηκα, κύτταξα καλά - καλά τὸν οὐρανὸ. Ξαφνίστηκαν κι' οἱ ἄλλοι, πού ἀδειαζαν τὸ γάλα γιὰ τὸ σπῆτι. Με κύτταξαν οἱ πιστικοί κι' οἱ ὑπρέτες καὶ τοὺς κύτταξα κι' ἐγὼ χωρὶς νὰ ξέρουμε πῶς νὰ ἐξηγήσωμε τὴν ὁμιλία τῆς μεγαλόφωνῃ καὶ τὴν παράξενῃ, πού κατέβαινε ἀπ' ἄνω ἀπὸ τὰ σύννεφα. Ὁ ἀρχιπιστικός ὅμως, πού ἦταν πολὺπειρος σ' ὅλα, κι' εἶχαν ἀσπρίσει ὅλα τὰ μαλλιά του ἀπάνω στὰ κορφοδούνια τοῦ Πίντου, μὰς εἶπε:

— Αὐτὸ εἶναι ἕνα θαῦμα, πού τὸ χω ἀκούσει μετ' οὐτὶά μου πολλές φορές. Μπορεῖς ν' ἀκούσης λόγια κι' ὁμιλίες κι' ἀπὸ δέκα ὥρες μακρὰ! Καμιὰ φορὰ τὰ σύννεφα, ὅταν ἀκούμποῦν στὴ γῆ, ὅπως τώρα στὴ Βαλαώρα ἢ καὶ χαμηλῶνουν, παίρνουν τὴ φωνὴ καὶ τὴν στέλνουν ὡς ἐκεῖ πού φάνει ἡ οὐρὰ τους. Βλέπετε, εἴμαστε τυχεροί!... Τὸ κριάρι μὰς βρέθηκε! Εἶναι στὸ κοπάδι πού βοσκεῖ στὴ Βαλαώρα! Τί τὸ θέλ'ς; Εἶναι ἅγιο βιὸ τὸ βιὸ σου καὶ δὲν τρώγεται εὐκόλα.

— Καὶ τί πρέπει νὰ κάνωμε τώρα; τοῦ εἶπα, γιὰ νὰ βροῦμε τὸν Σιοῦτο - Καλέσιό μας;

— Τί νὰ κάνωμε; μοῦ ἀπάντησε. Νὰ πάμε στὴ Βαλαώρα καὶ νὰ τὸν πάρωμε ἀπὸ τὸ κοπάδι πού βοσκεῖ ἐκεῖ πέρα! Νὰ κινήσωμε ἀμέσως καὶ νὰ μὴ χάνωμε καιρό, ἂν καὶ δὲν φοβάμαι νὰ τὸν χαλάσουν γιὰτὶ τὸν πήραν γιὰ ἔχος κι' ὄχι γιὰ φαγί.

Κι' ἀκούγοντας τὴν συμβουλὴ τοῦ ἀρχιπιστικοῦ, ξεκίνησα ἐγὼ μετὰ δύο πιστικούς μου, περάσαμε τὸ ποτάμι στοῦ Ραΐκου τὸ γεφύρι, κι' ἀπ' ἐκεῖ στὴ Βαλαώρα. Κάναμε μετὰ τὸν κύκλο τοῦ γεφυριοῦ δυὸ ὥρες πλεיותר. Χύμησαν τὰ σκυλιὰ καὶ νῶ μας, ἅμα μὰς ὠσμίστηκαν κι' ἔτρεξαν οἱ πιστικοὶ νὰ μὰς ἀπαντήσουν καὶ νὰ μὰς ρωτήσουν τί θέ-

λομε ἐκεῖ.

— Τί θέλωμε; τοὺς εἶπα τὸν Σιοῦτο - Καλέσιο γρήγορα! Ἡ θ' ἀρχίσωμε πόλεμο! Δὲν φεύγομ' ἀπ' ἐδῶ χωρὶς τὸ κριάρι μας!

Στὴν ἀρχὴ θέλησαν ν' ἀρνηθοῦν κι' ὅτι δὲν ἤξεραν τίποτε, ἀλλ' ἐγὼ τοὺς τῶκα:

— Φέρτε γλήγορα τὸ κριάρι καὶ μὴν κρύβεται τὴν κλεψιά σας! Μὰς ἔφερε τὸ

(Συνέχεια στὴ σελίδα 271)

ΥΜΝΟΣ ΣΧΟΛΗΣ

ΣΤΕΛΕΧΩΝ ΠΡΟΝΟΙΑΣ ΒΟΡ. ΕΠΑΡΧΙΩΝ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΣΤΙΧΟΙ:

Συνεργασία Ὁμάδος Στελεχῶν

ΜΟΥΣΙΚΗ:

ΓΕΩΡΓΙΟΥ Ι. ΜΑΥΡΟΥ
Ἀνθυπολοχαγού Μουσικῆς
(Ἀρχηγὸς Προσκόπων)

Maestoso

Στὰ χω- ριά τῆς γλυ- κείας μας πα- τρι- δος ἑ- να
Στὰ παι- δια τῆς πού το δο πο- νέ- σαν να χα-
φῶς λαμ- περὸ θ' ἀπλω- θῇ κι' οἱ ψυ-
ρί- δω- με νέ- α πνο- ῇ καί να
χέ- τ' τῶν παι- διῶν μας θά- τῇ- δουν μέ χα-
δῶ- σωμ' αὐ- τά πού πο- θῇ- σαν με δου-
ρά- και γα- λή- νη μα- ζι.
λειά με χα- ρά μέ- τω- ῇ.

Allegro

Ἐμ- πρὸς νά γί- νω- με ὁ φά-
ρος καί ὁ- δη- γὸς κά- θε χω- ριοῦ
Ἐμ- πρὸς νά δώ- σω- με μέ- θάρ-
ρος τω- ῇ στό ἐπί- τι τοῦ παι- διοῦ.

1. Στὰ χωριά τῆς γλυκείας μας Πατρίδος
ἕνα φῶς λαμπερὸ θ' ἀπλωθῇ
κι' οἱ ψυχὲς τῶν παιδιῶν μας θὰ ζήσουν
μέ χαρὰ καὶ γαλήνη μαζί.
καὶ νὰ δώσωμ' αὐτὰ πὺν ποθήσαν
μέ δουλειὰ μέ χαρὰ μέ ζωή.
2. Στὰ παιδιὰ τῆς πὺν τόσοι πονέσαν
νὰ χαρίσωμε νέα πνοή
Ἐπὺδος Ἐμπρὸς νὰ γίνωμε ὁ φάρος
καὶ ὁδηγὸς κάθε χωριοῦ
ἐμπρὸς νὰ δώσωμε μέ θάρρος
ζωὴ στό σπῆτι τοῦ παιδιοῦ (δὺς)

Ἐξετελέσθη στίς 20 Ἀπριλίου γιὰ πρώτη φορὰ μπροστὰ στὴ Βασίλισσα Φρειδερίκη κατὰ τὴν τελετὴ τῆς ἀποφοιτήσεως τῶν πρώτων
Στελεχῶν τῆς Σχολῆς Στελεχῶν τοῦ «Σπιτιοῦ» τοῦ ἐράνου Προνοίας Βορείων Ἐπαρχιῶν Ἑλλάδος, ἀπὸ τὴ Χορωδία τῶν μαθητριῶν τῆς
Σχολῆς ὑπὸ τὴ διεύθυνση τοῦ Ἀνθ/γοῦ Μουσικῆς καὶ Ἀρχηγοῦ Προσκόπων Γεωργίου Ι. Μαύρου.

με κάθε θυσία να προλάβουν να φτάσουν πριν από τη λάβα...

Καθώς πλησίαζαν στη Στάνη, ο αέρας ήταν καφτός, ζεστός, μύριζε φωτιά και θειάφι... Η λάβα κατεβαίνοντας είχε καταστρέψει το δάσος πέρα από τη Στάνη, κι' όλα τ' αγρίμια και τὰ πουλιά που είχαν τις φωλιές τους εκεί, έτρεχαν και πετούσαν τρελλά από το φόβο να γλυτώσουν.

Τὰ ζώα που ήταν φυλακισμένα στη Στάνη, προσπαθούσαν να σπάσουν τον περίβολο... Οι άποικοι άνοιξαν την πόρτα με το τσεκούρι, και το κοπάδι ξέφρενο χύθηκε προς τη λίμνη Γκράντ...

Οι άποικοι πήραν το δρόμο του γυρισμού. Όταν ξαναγύρισαν στο Γροντίνο Παλάτι, είδαν το μέγεθος της καταστροφής: η λάβα πλημμύρισε και κατέστρεψε τη Στάνη. Όλη εκείνη η καταπράσινη περιοχή, είχε σκεπαστεί από τη μαυριδερή ούζα που έκαιγε...

Σύμφωνα με τις προβλέψεις του μηχανικού, η λάβα σταμάτησε στη λίμνη Γκράντ.

Όταν οι άλλοι ξανάπιασαν δουλειά στο ναυπηγείο, ο Κύρος Σμιθ πήρε κατά μέρος τον Έρμπερτ.

—Παιδί μου, του είπε, θέλω να με συνοδέψεις στο σπήλαιο όπου θυθίστηκε ο «Ναυτίλος». Κάτι θέλω να ιδώ!

Πήγαν με το άμαξι στην παραλία, κι' εκεί βρήκαν δεμένη τη βαρκούλα που τους είχε πάει στο ύποδρυχο.

Ήταν λειψονερία, και σε λίγο μπήκαν χωρίς δυσκολία στο άπεραντο ύπογειο σπήλαιο.

Ο Κύρος Σμιθ είχε πάρει μαζί του ένα φανάρι.

Είπε του Έρμπερτ να πάη τη βαρκούλα προς τὰ τειχώματα, που τὰ εξέτασε προσεχτικά, για πολλή ώρα.

—Ο πλοίαρχος Νέμος είχε δίκηο! μουρμούρισε.

Όταν βγήκαν στην παραλία, ο Κύρος Σμιθ κάθισε σ' ένα βράχο. Το πρόσωπό του ήταν σκοτεινισμένο...

—Έρμπερτ, είπε του παιδιού, έφτασε η ώρα να σου αποκαλύψω ένα μυστικό που σε λίγο θα το μάθουν και οι άλλοι. Μου το είπε ο πλοίαρχος Νέμος όταν με κράτησε λίγα λεπτά κοντά του μόνο. Θυμάσαι; Σφίξε την καρδιά σου Έρμπερτ κι' άκου, σέ με! Το νησί μας είναι γραφτό να χαθή.

—Νά νωθί; Μά πώς κύριε; Έκανε το παιδί με ξάφνιασμα.

—Αυτό το ύπογειο σπήλαιο φτάνει ως το ήφαιστειο, είπε ο Κύρος Σμιθ. Ένα τείχος με το χωρίζει απ' αυτό... Ένα τείχος όχι και πολύ γερό, καθώς βεβαιώθηκα προ'όλιγου... Αν αυτό το τείχος ραγιστεί και σπάσει, το νερό της θάλασσας θα γυθί στα έγκατα της γής, όπου θρηγομανάει η φωτιά του ήφαιστείου... Το νερό θα βράση και θα γίνει στη στιγμή ατμός... Και τότε το νησί ολόκληρο θα τινάχτη στον αέρα σαν πυροτέχνημα! Πότε θα γίνει αυτό; Κανείς δεν μπορεί να πη... Μπορεί σε λίγους μήνες. Μπορεί και τούτη τη στιγμή... Πάντως άργα ή γρήγορα το ωραίο νησί μας, θα πάψη να υπάρχει... Θα το καταπιή ο ώκεανός... Ο πρίγκηπας Δακκάρ με προειδοποίησε, και μου είπε να διαστούμε να φύγουμε το γρηγορώτερο... Αυτή ήταν η τελευταία υπηρεσία που μας προσέφερε...

—Ω κύριε! Πώς είναι δυνατόν να συμβή ένα τέτοιο πράγμα! φώναξε το παιδί που είχε γίνει κατάχλωμο.

—Νά προσεύχεσαι στο Θεό Έρμπερτ να θυώμε ζωντανοί απ' αυτή τη δοκιμασία! είπε ο μηχανικός. Καταλαβαίνεις τώρα γιατί διαζόμουν τόσο να τελειώση το καράβι;

Όταν οι άλλοι άκουσαν τὰ δυσάρεστα νέα τάχασαν. Δεν ήταν διόλου προετοιμασμένοι γι' αυτό. Ο Πένκροφ μόνο που δεν έκλαιγε...

—Και τώρα φίλοι μου δουλειά! τους είπε ο μηχανικός. Το καράβι είναι η μόνη έλπίδα σωτηρίας που μας μένει!

Ήταν Παρασκευή εκείνη την ημέρα.

(Συνέχεια στο άλλο φύλλο)

Τὰ σοφὰ λόγια τῶν Σπαρτιατῶν

Πότε και από ποιούς εἰπώθηκαν οἱ παρακάτω φράσεις

1) Παρανόμως και ἀδίκως ἀπολύμενος, κρείσσων εἰμι τῶν ἀναιρούντων.

2) Οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμίων τοῖς εἰφοῖς ἐφικνύνται.

3) Ὁ σοὶ ἀνομοιότατος.

4) Οὐδέποτε ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα.

5) Καὶ πῶς τις δικαίως ἂν ἐπαινοῖτο, εἰ καὶ πρὸς τοὺς πονηροὺς πρᾶος εἴη;

6) Ὁ εἰδὼς λόγον καὶ τὸν τοῦ λέγειν καιρὸν οἶδεν.

7) Πρόβατον μὲν αἰεὶ τὴν αὐτὴν φθέγγεται φωνήν, ἄνθρωπος δὲ πολλὰς καὶ ποικίλας, ἕως ἂν τὸ δόξαν ἐπιτελέσῃ.

ΑΠΑΝΤΗΣΕΙΣ

1) «Παρανόμως και ἀδίκως ἀπολύμενος κρείσσων εἰμι τῶν ἀναιρούντων».

Δηλαδή: Ἐτσι παράνομα και ἀδίκως πού χάνομαι, εἰμαι πολὺ καλλίτερος ἀπ' αὐτοὺς πού με δίκασαν σὲ θάνατο».

Εἶναι λόγια Ἁγίου τοῦ Τελευταίου, βασιλιά τῆς Σπάρτης. Αὐτὸς γίνθηκε βασιλιάς στὴ Σπάρτη στὰ 244 π. Χ. κι' ἔμεινε στὸ θρόνο 4 μόνο χρόνια.

Στὸν τέταρτο χρόνο συνελήφθη ἔπειτα ἀπὸ ἐνέδρα καὶ καταδικάστηκε ἀπὸ τοὺς ἐφόρους, χωρὶς δίκη, σὲ θάνατο. Καθὼς τὸν πηγαιναν οἱ φύλακες τοῦ στῆν ἀγχόνῃ εἶδε κάποιον ὑπρέτη του νὰ κλαίῃ.

Πάψε, του εἶπε, νὰ κλαῖς γιὰ μένα. Γιατί ἔτσι ἀδίκως καὶ παράνομα πού χάνομαι εἰμαι πολὺ καλλίτερος ἀπὸ αὐτοὺς πού με δίκασαν σὲ θάνατο.

Καὶ με αὐτὰ τὰ λόγια, παράδωκε χωρὶς ἀντίσταση τὸ λαίμωτό του στὸ βρόχο πού εἶχαν ἐτοιμάσει οἱ δήμιοι.

2) «Οἱ Λακεδαιμόνιοι τῶν πολεμίων τοῖς εἰφοῖς ἐφικνύνται».

Δηλαδή: «Οἱ Σπαρτιάτες με τὰ εἰφώ τους φθάνουν τοὺς ἐχθροὺς των».

Τὰ λόγια αὐτὰ τὰ εἶπε ὁ βασιλιάς τῆς Σπάρτης Ἁγίος ὁ νεώτερος, ἀπαντώντας σὲ κάποιο πείραγμα τοῦ Δημόδη, πού ἦταν ὁ ἐπιφανέστερος ἀπὸ τοὺς μακεδονίζοντες ῥήτορας τῶν Ἀθηνῶν. Εἶπες στὰ 380 - 320 π. Χ. Ἦταν ὄργανον τοῦ Φιλίππου καὶ τοῦ ἐθανάτωσε.

Ὁ Δημάδης, λοιπόν, εἶπε εὐφυσολογώντας πῶς τὰ εἶφη τῶν Σπαρτιατῶν εἶναι τόσο μικρά ὥστε νὰ μπορεῖ εύκολα ἕνας θαυματοποιὸς — ταχυδακτυλουργὸς ὅπως θὰ λέγαμε σήμερα — νὰ τὰ καταπιῇ.

Ἀλλὰ ὁ Ἁγίος τοῦ ἔδωσε τὴν ἀπάντηση:

—Καὶ ὅμως μ' αὐτὰ τὰ εἶφη οἱ Σπαρτιάτες φθάνουν τοὺς ἐχθροὺς τους.

3) «Ὁ σοὶ ἀνομοιότατος». Δηλαδή: Ἐκεῖνος πού δὲν σοὺ μοιάζει. Κι' αὐτὰ τὰ λόγια τὰ εἶπε ὁ Ἁγίος ὁ νεώτερος.

Κάποιος ἀρετὰ κακεντρεχῆς ρωτοῦσε διαρκῶς τὸν Ἁγίον ποῖος ἦταν ὁ καλλίτερος Σπαρτιάτης.

—Ὁ σοὶ ἀνομοιότατος, ἦταν ἡ πληρωμένη ἀπάντηση.

4) Οὐδέποτε ὑμᾶς ἀπὸ τοῦ Εὐρώτα.

Δηλαδή: «Ἐσᾶς ποτὲ ἀπὸ τὸν Εὐρώτα».

Ήταν ἀπάντηση τοῦ Ἀνταλκίδα — εἶναι αὐτὸς πού ἔκαμε τὴ γνωστὴ ταπεινωτικὴ γιὰ τοὺς Ἕλληνες εἰρήνη στὰ 387 π. Χ. — σὲ κάποιο Ἀθηναῖο πού γιὰ νὰ τὸν πειράξῃ τοῦ εἶπε πῶς πολλὰς φορὲς οἱ Ἀθηναῖοι ἐδίωξαν τοὺς Σπαρτιάτες ἀπὸ τὸν Κηφισσό.

—Ἐμεῖς ὅμως δὲν σᾶς διώξαμε ποτὲ ἀπὸ τὸν Εὐρώτα, ἀπάντησε ὁ Ἀνταλκίδας.

Ἦθελε, ὅπως καταλαβαίνετε, νὰ θυμῆσῃ στοὺς Ἀθηναῖους, πῶς αὐτοὶ δὲν κατάφεραν νὰ φθάσουν μέχρι τοῦ Εὐρώτα καὶ νὰ ἀποκλείσουν τὴν πόλιν τῶν Σπαρτιατῶν ὅπως τόσες φορὲς οἱ Σπαρτιάτες ἀπέκλεισαν τὴν Ἀθήνα.

5) «Καὶ πῶς τις δικαίως ἂν ἐπαινοῖτο, εἰ καὶ πρὸς τοὺς πονηροὺς πρᾶος εἴη»;

Δηλαδή: «Καὶ πῶς εἶναι δυνατόν νὰ ἐπαινεθῇ κανεὶς δίκαια ὅταν δείχνει καλωσύνη καὶ πρὸς τοὺς κακοὺς ἀνθρώπους»;

Εἶναι λόγια τοῦ Ἀρχιδαμίδα. Ὁταν κάποιος ἐπαινοῦσε τὸ βασιλιά τῆς Σπάρτης Χαρίλα ἢ Χαρίλαο, ἀνιψιὸ τοῦ νομοθέτη Λυκούργου, γιὰτὶ ἔδειχνε πρᾶότητα καὶ καλωσύνη σ' ὅλο τὸν κόσμον, χωρὶς διάκριση, εἶπε ἀπορώντας αὐτὲς τὶς φράσεις:

Πῶς μπορεῖ νὰ ἐπαινεθῇ ἕνας ἄνθρωπος πού δείχνει καλωσύνη καὶ στοὺς κακοὺς.

Μὰ τὴν ἀπάντηση στὸν Ἀρχιδαμίδα τὴν ἔδωσε πολὺ ἀργότερα ὁ Χριστὸς πού κήρυξε τὴν ἀγάπη, τὴν πρᾶότητα καὶ τὴν καλωσύνη σὲ ὅλους χωρὶς ἐξαιρέση.

6) «Ὁ εἰδὼς λόγον καὶ τὸν τοῦ λέγειν καιρὸν οἶδεν».

Δηλαδή: Ἐκεῖνος

πού ξέρει νὰ μιλεῖ, ξέρει καὶ πότε νὰ μιλάῃ.

Καὶ αὐτὰ εἶναι λόγια τοῦ Ἀρχιδαμίδα. Ήταν ἀπάντηση σὲ κάποιον πού κατηγοροῦσε τὸ σοφιστὴ Ἐκαταῖο ὅτι ὅταν κάθισε στὸ σπαρτιατικὸ συσσίτιο δὲν μιλοῦσε καθόλου.

—Μου φαίνεται πῶς ἀγνοεῖς, τοῦ εἶπε ὁ Ἀρχιδαμίδας, ὅτι ἐκεῖνος πού ξέρει νὰ μιλή ξέρει καὶ πότε νὰ μιλή: «Ἀγνοεῖν μοι δοκεῖς, ὅτι ὁ εἰδὼς λόγον καὶ τὸν τοῦ λέγειν καιρὸν οἶδεν».

7) «Πρόβατον μὲν αἰεὶ τὴν αὐτὴν φθέγγεται φωνήν, ἄνθρωπος δὲ πολλὰς καὶ ποικίλας, ἕως ἂν τὸ δόξαν ἐπιτελέσῃ».

Δηλαδή: Τὸ πρόβατον, ἔχει πάντα τὴν ἴδια φωνή. Ὁ ἄνθρωπος ὅμως ἀλλάζει συχνὰ μέχρις ὅτου ἐπιτύχει ἐκεῖνο πού θέλει.

Εἶναι φράση τοῦ βασιλιά Ἀρχιδαμου γιου τοῦ Ἀγησιλάου. Ὁ Ἀρχιδαμος συμβούλευε τοὺς Ἕλληνες νὰ καταγγεῖλουν τὴν συμμαχία τους με τοὺς Μακεδόνες Ἀντίγονο καὶ Κρατερό γιὰ νὰ μπορέσουν νὰ ζήσουν ἐλεύθεροι.

Ἐπειδὴ ὅμως δίσταζαν τοὺς εἶπε τὴ φράση γιὰ νὰ τοὺς πείσῃ πῶς ὅταν οἱ Μακεδόνες θὰ γίνονταν πιὸ ἰσχυροὶ θὰ ἔκαναν τὸν ζυγὸ σκληρότερο.

ΦΩΝΗ ΑΠΟ ΤΑ ΣΥΝΝΕΦΑ

(Συνέχεια από τη σελίδα 266)

σύννεφο τη φωνή σας που λέγαταν: «Τέτοιο κριάρ, δεν έχει π'θενά ολόγουρα. Ούτε θά τους πάη ο νους ότι το κριάρ' είν' έδω. Αυτόι θά τον γυρεύουν εκεί γύρα και δεν θά ριχτούν δώθε. "Ας είν' καλά ο Καλαμάς που μάς χωρίζει. Χαχαχαααα!" Μας την έφεραν την όμιλία σας τὰ σύννεφα.

Οί κλέφτες του Σιούτου - Καλέσιου κυτάχτηκαν ό ένας με τόν άλλο και δεν ήξεραν τί ν' άπολογηθούν.

— Γρήγορα! τούς είπα, τὸ κριάρ' μας και τὸ ποδοκόπι μας. Άλλοιότικα πιανόμαστε απ' άρματα στη στιγμή!

Πήγε ένας τους στο κοπάδι πώδωσκε λίγο πέρα πάνω και μάς έφερε τὸν Σιούτο μας και μάς παρακάλεσε νά μην επιμένουμε γιά ποδοκόπι άλλ' οί πιστικοί μου επέμειναν νά μάς δώσουν ένα άρνι καλό γιά ποδοκόπι μας.

— Χώρ'ς τὸ ποδοκόπι δεν τὸ κονοῦμε από έδω, παλιοκλέφτες, τούς είπαν οί πιστικοί μου άγρια. Τὸ ποδοκόπι γρήγορα!

Τὸ ποδοκόπι σὲ τέτοιες περιστάσεις είναι νόμος, κι' ο νόμος είναι σεβαστός. ὅταν εκείνος που τὸ ζητάει έχει δύναμη. Κι' εμεῖς είχαμε τὴ δύναμη που χρειάζονταν, τὸ πήραμε και γυρίσαμε από τὸν ἴδιο δρόμο με τὸν Σιούτο κι' μ' ένα άρνι ποδοκόπι που τώσφαξαν οί πιστικοί και τώφαγαν.

Χ. ΧΡΙΣΤΟΒΑΣΙΛΗΣ

Ἐσκιμῶι, οί υπεράνθρωποι τῆς πολικῆς περιοχῆς

(Συνέχεια από τη σελίδα 256)

Ὡς τὴν ηλικία τῶν δύο χρονῶν, ὁ νεαρός Ἐσκιμῶς, ὁλόγουμος, μένει σχεδὸν μόνιμα στίς πλάτες τῆς μητέρας τους, τοποθετημένος σὲ μιὰ εἰδικὴ κουκούλα, τῆς «πάρκας» τῆς μητέρας του. («Πάρκα» εἶναι τὸ γούνινο ἐπανωφόρι που φοροῦν οί Ἐσκιμῶες). Ἀπὸ τὴν κουκούλα αὐτὴ βλέπει κανεῖς νὰ θυγαίνῃ ἓνα μικρὸ νυσταγμένο πρόσωπο, που κουνιέται μετὸ ρυθμὸ τῶν κινήσεων τῆς μητέρας του, ἐνῶ κόβει τὸ κρέας, μαγειρεύει, ἢ φροντίζει γιά τίς ἄλλες δουλειές. Μόλις τὸ παιδί ἀρχίζει νὰ κλαίῃ ἢ μητέρα του τὸ θηλάζει. Ἀπὸ πολὺ μικρὸ τὸ ταΐζει μετὰ παστὸ κρέας, που προηγουμένως τὸ μαλακώνει μασώντας το και τοῦ τὸ δίνει στόμα με στόμα. Ἀλλὰ ὁ θηλασμός κρατεῖ πολὺν καιρό, ἀκόμα και ὅταν τὸ παιδί μάθῃ νὰ τρώῃ ὅλα, μόνο και μόνο γιά νὰ τὸ κάνῃ νὰ ἡμερώνῃ ὅταν τοῦ πιάσουν τὰ... νευράκια του.

Αὐτὸς που βλέπει γιά πρώτη φορὰ ἓνα Ἐσκιμῶακι, 3 ἢ 4 χρονῶν, νὰ ἀφήσῃ χορτασμένο τὸ στήθος τῆς μητέρας του γιά νὰ καπνίσῃ πίπα μένει κυριολεκτικὰ σατισμένος. Ἀλλὰ αὐτὸ τὸ προνόμιο ἀνήκει ἀποκλειστικὰ στ' ἀγόρια. Ὅταν τὰ ἀγόρια ἀρχίζουν νὰ τραβοῦν ἓνα - δύο ρουφηξιές καπνὸ ὁ πατέρας τους εἶναι πολὺ περήφανος γιὰτὶ αὐτό, κατὰ τὴ γνώμη τους, εἶναι μιὰ ἀπόδειξη ἀνδρισμοῦ. Οί Ἐσκιμῶι τρελλαίνονται γιά τὸν καπνὸ. Τὸ κάπνισμα εἶναι γι' αὐτοὺς ἡ μεγαλύτερη πολυτέλεια και ἀπόλαυση.

Ἴσως, ἄλλη φορὰ, τὰ ξαναπούμε γιά τοὺς Ἐσκιμῶους.

οί μύθοι τοῦ Αἰσώπου

ΟΙ ΔΥΟ ΓΕΙΤΟΝΕΣ

Δύο δάτραχοι κάποτε, ἔμεναν πολὺ κοντὰ ὁ ἓνας ἀπὸ τὸν ἄλλον, ἀγκαλὰ σὲ πολὺ διαφορετικὴ κατοικία. Ὁ ἓνας ἔμενε σὲ μιὰ θαθεῖα λίμνη, πέρα ἀπὸ τὸ δρόμο, ὅπου εἶχε ἡσυχία, ἀσφάλεια, κι' ὅλα τ' ἀγαθὰ τοῦ Θεοῦ. Ὁ ἄλλος εἶχε βολευτῇ σὲ μιὰ λακκούβα τοῦ δρόμου, κι' ἔμενε ἐκεῖ, στὸ λασπονέρι, καρτερώντας νὰ περάσῃ καιμιὰ ἀλογόμυγα γιά νὰ νὰ τὴ χάψῃ.

Ὁ δάτραχος τῆς λίμνης ἔλεγε και ξανάλεγε στὸν ἄλλο:

— Ἄσε τὴ νερολακκούβα γείτονα, κι' ἔλα στὴ λίμνη κοντὰ μου ὅπου θὰ περνᾷς σπουδαῖα και θάχῃς ὅλα τὰ καλά!

— Ὅχι, ἔλεγε ὁ ἄλλος που δαριόταν νὰ κουνηθῇ, καλὰ εἶμαι δὼ που βρίσκομαι, καλὲς εἶναι κι' οί λάσπες, τώρα που τίς συνήθισα μ' ἀρέσουν!

Ἦσπου μιὰ μέρα, πέρασε ἓνα βαρὺ κάρρο και τὸν ἔκοψε. Ἀπὸ τεμπελιά κι' ἀμέλεια, πολὲς φορὲς ὁ ἄνθρωπος τὴν παθαίνει σὰν τὸ δάτραχο. Ἐνῶ εἶναι εὐκολο νὰ διαλέξῃ τὸ καλύτερο, βαρύνεται νὰ κάνῃ μιὰ μικρὴ προσπάθεια, και τὴν παθαίνει...

Ο ΑΣΤΡΟΛΟΓΟΣ

Μιὰ φορὰ ἦταν ἓνας ἀστρολόγος, πολὺ ἀφηρημένος.

Αὐτὸς λοιπὸν τόχε συνήθεια κάθε δράδῳ νὰ θυγαίνῃ ἔξω, στὰ χωράφια, και μετὰ τὴ μύτη στὸν οὐρανὸ, νὰ κοιτάξῃ τ' ἀστρα.

Μιὰ νύχτα λοιπὸν που ἔκανε τὸ συννητισμένο του περίπατο, χαζεύοντας και μὴ προσέχοντας που πατάει, ἔπεσε σ' ἓνα πηγάδι χωρὶς πεζούλι, που τὸ εἶχε ἀνοίξει στὸ χτήμα του κάποιος χωριάτης.

Ὅταν δρέθηκε κεῖ μέσα ὁ δύστηχος, ἄρχισε νὰ κλαίῃ και νὰ φωνάζῃ, και νὰ

τὰ βάξῃ μετὰ τὴν τύχη του, ἀντὶ νὰ συλλογιστῇ τὴν ἀπροσεξία του.

Εὐτυχῶς που ἄκουσε τίς φωνές του ἓνας διαβάτης, που ὅταν τοῦ ἰστόρησε τὸ πάθημά του, καθὼς ἔσκυβε γιά νὰ τὸν τραβήξῃ ἀπὸ τὸ πηγάδι, τοῦ εἶπε:

— Ἐσὺ καλέ μου ἄνθρωπε, που ἐνδιφερέσαι τόσο γι' αὐτὰ που γίνονται στὸν οὐρανὸ, δεν ἀνοίγῃς τὰ μάτια σου νὰ δῃς κι' αὐτὰ που εἶναι στὴ γῆ, μπροστὰ στὰ πόδια σου;

Πόσοι ἄνθρωποι ἀλήθεια μεγαλοπιάνονται και χάνουν τόσο τὸ μυαλό τους, που στὰ τελευταῖα τὴν παθαίνουν στὰ πῖο κοινὰ και στὰ πῖο συννητισμένα!

ΤΑ ΒΟΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΑΕΟΝΙ

Δυὸ βόδια ἦταν ζεμένα σ' ἓνα βαρὺ κάρρο που μετὰ τὸ τραβοῦσαν. Σὲ κάθε γύρο ὅμως που ἔκανε τὸ ἄξονι τοῦ κάρρου, ἔτριζε.

Γυρίζουν λοιπὸν τὰ βόδια και τοῦ λένε.

— Αἱ φίλε, γιά στάσου! Ἐμεῖς ἰδρώνουμε και μοχθοῦμε, και τοῦ λόγου σου φωνάζῃς!

Ἔτσι και μερικοί ἄνθρωποι: αὐτοὶ κάνουν τὴ φασαρία, κι' ἄλλοι κάνουν ὅλη τὴ δουλειά.

ΤΑ ΤΡΙΑ ΒΟΔΙΑ ΚΑΙ ΤΟ ΛΙΟΝΤΑΡΙ

Μιὰ φορὰ τρία βόδια ἔδωσαν μαζί. Ἐνῶ λιοντάρι νοστιμεύτηκε τὸ κρέας τους, μὰ ὅπως ἦταν μονιασμένα, δεν τολμοῦσε νὰ τὰ βάλῃ και μετὰ τὰ τρία. Μὲ λόγια πλανερά λοιπὸν κατάφερε νὰ τοὺς βάλῃ ζιζάνια, και νὰ τὰ κάνῃ νὰ μαλώσουν και νὰ χωρίσουν.

Ἔτσι ξεμοναχισμένα, τὰ ἔφαγε μιὰ χαρὰ και τὰ τρία.

Ἡ ἐνωση κάνει τὴ δύναμη. Ἀλλοῖμονο στοὺς ἀνθρώπους που χωρίζουν ἀπὸ τὸ φίλο τους γιὰτὶ ἄκουσαν τὸν ἐχθρό τους.

Νανούρισμα

Γεῖρε πιά στὸ προσκεφάλι, κούκλα μου ξανθομαλλοῦ, στὸνεῖρό σου νάρθει πάλι μιὰ Νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ.

Κάνε νάνι, κάνε νάνι, νὰ περάσῃ τὴν κλωστή, νὰ σοῦ ράψῃ τὸ φουστάνι, που θὰ βάλεις τὴ γιορτῇ.

Κιὰν σοῦ βροῦν ψεγάδια ὡς τόσο στὸ φουστάνι σου πολλὰ, μὰ κέγῳ θὰ μεγαλώσω και θὰ ράψῳ πῖο καλὰ.

Κάνε νάνι, νάρθει τώρα κὴ Νεράϊδα τοῦ γιαλοῦ, νὰ σὲ πᾶει στὴν πέρα χώρα, κούκλα μου ξανθομαλλοῦ.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

Βελόνα και δαχτυλήθρα

Λέγ' ἡ βελόνα μετὰ καμάρι: — Κάθε καπέλλο προφαντὸ, κάθε μαντήλι και ποδίτσα ἐγὼ τρυπῶνῳ, ἐγὼ κεντῶ.

Ἐγὼ θὰ ράψῳ τὰ κουμπάκια και θὰ ταϊριάξῳ τίς δαντέλλες, κέγῳ θὰ φτιάσω τὰ λουλούδια καιποιες πολὺχρωμες κορδέλλες.

Κάθε κλωστήτσα μεταξένια σ' ἱέμένα τρέχει χαρωπῇ. Μὰ ἐσὺ, καὺμένη δαχτυλήθρα, τάχα ποῖα κάνεις προκοπῇ;

Κεῖτε κιεκέινη:—Τὸ χεράκι, που κάποτε τρυπᾷς, στοχάσου, ἐγὼ βοηθῶ και προστατεύῳ, νὰ σ' ὀδηγήσῃ στὴ δουλειά σου.

ΣΤΕΛΙΟΣ ΣΠΕΡΑΝΤΣΑΣ

ΤΙ ΛΙΠΑΣΜΑ ΧΡΕΙΑΖΟΝΤΑΙ ΤΑ ΒΙΟΜΗΧΑΝΙΚΑ ΦΥΤΑ

Αυτά που λένε «Βιομηχανικά φυτά» είναι δυο λογίων :

1. Έκείνα που τα καλλιεργούμε κυρίως για την κλωστή τους όπως το μπαμπάκι, το καννάβι και το λινάρι.
2. Κι' εκείνα που τα καλλιεργούμε για το σπόρο τους, όπως το σουσάμι και το λινάρι.

Όλα τα βιομηχανικά φυτά έχουν ανάγκη από χωράφια καλοδουλεμένα και πλούσια σε θρεπτικά στοιχεία. Σε τέτοιο χωράφι, κάθε τέσσερα χρόνια πρέπει να ρίχνουμε τουλάχιστον 2.000 δόκαδες κοπριάς στο στρέμμα, κι' αυτό από το χειμώνα.

Αυτή είναι η βιοσική λίπανση να πούμε.

Αν όμως ρίξουμε την κοπριά σε άλλο φυτό του κύκλου της εμειψισποράς, ή αν δεν έχουμε αρκετή κοπριά, τότε θα μεταχειριστούμε μόνο χημικά λιπάσματα.

Αν όμως μπορούμε να κάνουμε την βασική λίπανση με κοπριά, το χημικό λίπασμα μπορεί να συμπληρώσει τη δόση της κοπριάς που μας λείπει.

Τα φυτά που καλλιεργούμε για την κλωστή τους, χρειάζονται σχετικά περισσότερο άζωτο. Η μέση τους λίπανση θα είναι κατά στρέμμα :

Νίτρο ή άμμωνία ..... 10 δόκαδες
Υπερφωσφορικό ..... 20 »

Αν το χώμα είναι φτωχό σε κάλι, θα προσθέσουμε και 10 δόκαδες θειικό κάλι.

Τα φυτά που τα καλλιεργούμε για το σπόρο τους (σουσάμι, λινάρι) χρειάζονται περισσότερο φωσφορικό. Θέλουν ακόμη και κάλι, εκτός αν το χώμα είναι πλούσιο απ' αυτό.

Η μέση λίπανσή τους θα είναι στο στρέμμα :

Νίτρο ή άμμωνία ..... 5 δόκαδες
Υπερφωσφορικό ..... 20 »
Θειικό κάλι ..... 10 »

Αντί γι' αυτά, μπορούμε να ρίξουμε στο στρέμμα 40 δόκαδες λίπασμα τύπου 4 - 12 - 3.

Η σοδειά του μπαμπάκιου κυρίως, αυξάνει υπερβολικά με τα χημικά λιπάσματα και προπαντός από το νίτρο.

Στα ποτιστικά λοιπόν μπαμπάκια, θα διπλασιάσουμε τη δόση του λιπάσματος, ρίχνοντας στο στρέμμα :

Νίτρο ή άμμωνία 20 δόκαδες
Υπερφωσφορικό ..... 30 »

Αντί γι' αυτά, στο στρέμμα ρίχνουμε 60 δόκαδες λίπασμα 6 - 8 - 8 σε χώματα φτωχά από κάλι. Το λίπασμα σκορπίζεται στη σπορά, και στα ξερικά χωράφια ένα μήνα πρωτιότερο.

ΤΟ ΑΝΟΙΞΙΑΤΙΚΟ ΚΛΑΔΕΜΑ ΤΟΥ ΑΜΠΕΛΙΟΥ

Το ανοιξιάτικο κλάδεμα του αμπελιού του λέγεται και χλωρό κλάδεμα, γίνεται ύστερα από το πρώτο κλάδεμα στο τέλος του χειμώνα, που λέγεται «κάθαρος».

Οι αμπελουργοί δεν έχουν καταλάβει πόσο καλά τη σημασία του.

Σκοπός είναι να αφαιρεθούν τα περιττά βλαστάρια και τα φύλλα, για να δυναμώ-

ση το αμπέλι και να δώσει καλύτερο καρπό. Γι' αυτό πρέπει να γίνονται πάντα από έμπειρο κλαδευτή, που στο κάθε κλήμα θα κάνει το κλάδεμα που χρειάζεται.

Το χλωρό κλάδεμα, υποδιαιρείται στο :

1. Στεροφολόγημα. Είναι το κλάδεμα των άχρηστων βλασταριών.
2. Κορφολόγημα ή Βλαστοκόπημα. Δηλαδή εμποδίζουμε το βλαστάρι να μακρύνει παραπάνω απ' όσο πρέπει. Πρέπει να κόβεται μόνο η κορυφή του βλασταριού γι' αυτό λέγεται και «κορφολόγημα», κι' όχι να κόβεται κομμάτι 40 - 80 πόντων, με 10 φύλλα απάνω όπως κάνουν άσχημα οι ανίδεοι αμπελουργοί.

Πρέπει κι' αυτό να γίνεται νωρίς, και κυρίως σιγά - σιγά, και να μη κόβονται όλα τα βλαστάρια μαζί. Και ποτέ να μην κόβονται τα φύλλα κάτω από το πρώτο τσίμπι στη βάση του βλασταριού.

3. Ξεφύλλισμα. Κόβουμε τα φύλλα για ν' αεριστή το φυτό και να ωριμάσει γρηγορώτερα το σταφύλι.

Όστόσο δεν είναι κάτι που πρέπει να γίνεται πάντα, παρά μονάχα όταν είναι ανάγκη. Το φύλλο είναι το πνεμόνι και το στομάχι του φυτού, και με το να ξεφυλλίζουμε το αμπέλι άρροσχετα, αδυνατίζουμε πολύ το κλήμα. Στ' αδύνατα κλήματα, πρέπει να κόβουμε μόνο τα μικρά φύλλα, σ' εκείνα δε που έχουν μεγάλη βλάστηση, μόνο τα μεγάλα. Τα φύλλα χρειάζονται στο αμπέλι κι' ύστερα από τον τρύγο, γι' αυτό δεν πρέπει ν' αφήνουμε τα ζώα μας να τα βοσκάνε όπως πολύ άσχημα συνήθίζεται, αλλά να τ' αφήνουμε να πέφτουν μόνα τους.

4. Χαράκωσι ή χαράγι. Εμποδίζουμε μ' αυτή το χυμό να κατέβη κι' έτσι δυναμώνουν τα βλαστάρια πάνω από το μέρος που έγινε η χαραγή. Αυτό πρέπει να γίνεται σ' εξαιρετικές περιπτώσεις μόνο, όταν πέφτει το άνθος ή ο καρπός (καρπόρρα) ή όταν θέλουμε να μεγαλώσει η ρόγα.

Μόνον τα μπράτσα και οι άμολυτές πρέπει να χαραχθούν κι' όχι γενικά ο κορμός γύρω από τη βάση.

Πρέπει να γίνεται με ειδικό κοφτερό εργαλείο, και το βάθος και το πλάτος της χαραγής πρέπει να κανονίζονται από πρίν. Τα μπράτσα που χαραχτηκαν, πρέπει να κλαδεύονται ύστερα, κάτω από τη χαραγή, και να μη διατηρούνται για τον άλλο χρόνο όπως κακά γίνεται συνήθως.

Καλλιεργητής.

ΔΟΥΛΕΙΕΣ ΤΟΥ ΜΗΝΑ

Το Μάη εξακολουθούμε να κάνουμε στα χωράφια, στο αμπέλι, στα προηγούμενα αυτά που έχουμε πεί στο φύλλο.

ΤΑ ΚΟΥΝΕΛΙΑ ΜΑΣ

Τώρα το Μάη, τα κουνελάκια που γεννήθηκαν το Μάρτη, είναι πιά δυο μηνών. Μπορούν να τρώνε πιά ότι τους δίνουμε, γι' αυτό δεν θηλάζουν.

Όστόσο έχουν ανάγκη από ιδιαίτερη φροντίδα, γιατί αυτή η ηλικία είναι κρί-

σιμη. Τώρα είναι που άρρωσταίνονται με το σωρό.

Στην ουλεκλούδα βάζουμε περί 10 κουνελάκια μαζί με τη μητέρα, όταν πάνε να θηλάζουν. Προσέχουμε τα εξή :

1. Να μη βρίσκονται σε στενόχωρη ουλεκλούδα. Αν είναι πολλά, τ' αρρώνουν.

2. Όταν γίνουν 2 - 2 1/2 μηνών, χωρίζουμε τ' άρσενικά από τα θηλυκά, και δίνουμε περισσότερη τροφή στ' άρσενικά.

Κουνέλια που τρώνε από παχνί.

3. Ν' απομονώνουμε άμέσως κάθε κουνελάκι που φαίνεται άδιάθετο.

4. Να μη ζούν στην ίδια κλούδα κουνελάκια διαφορετικής ηλικίας.

Η ΤΡΟΦΗ ΤΟΥΣ

Τα κουνελάκια τρώνε ξερές και χλωρές τροφές.

Ξερές : Βρώμη. Πολύ καλή σε μέτρια ποσότητα. Το πολύ βλάπτει.

Καλαμπόκι σπασμένο ή μουσκεμένο σε λίγο νερό και κριθάρι.

Ξερά κουκιά κοπανισμένα και μουσκεμένα σε λίγο νερό με αλάτι.

Τα πίτουρα : Είναι πολύ θρεπτικά και παχαίνουν.

Οι βιομηχανικές πηττες σε μικρή δόση.

Χλωρά : Τριφύλλι και μηδική, λαχανόφυλλα, φύλλα κουνουπιδιών, ραδίκια, φύλλα μπιζελιών, φασουλιών, καρόττων και άγκινάρας. Όχι όμως φύλλα ντομάτας, πατάτας ή μελιτζάνας.

Ο Μπαρμπα ΜΗΤΡΟΣ

ΣΤΟΥΣ ΗΡΩΑΣ ΠΟΥ ΠΕΡΑΣΑΝ

«Αμες δε γ' εσόμεθα
πολλῶ κάρρονες».

Ψέλνει το δροσαγέρι
τραβώντας γι' άλλα μέρη
γλυκόνχη ωσαννά!
Κι' η μυρωμένη αύρα
μας φέρνει από τη Λαύρα
μηνύματα τρανά!

«Ο ήλιος δ λαμπρός
— σαν να μας λέει εμπρός! —
πύρινο ρίχνει βλέμμα!
Κι' η θάλασσα γελά,
στον ουρανό μιλά,
για δόξες και για αίμα!

(Ακούτε! Μια ψωνή,
βροντόνη, μακρινή!...)

— «Πάντα ψηλά κοιτάτε,
εμάς ακολουθάτε
στο δρόμο της τιμής!»
Μεγάλοι μας προγόνι,
κλίνουμε μπρός σας γόνι,
«καλλίτεροι σας μεϊς!».

ΑΛΚΗΣ ΡΟΔΟΠΟΥΛΟΣ

Είλικρίνεια στον εαυτό μας

Θυμάστε από πού ξεκινήσαμε σ' αυτά τα σημειώματά μας, πού αναφέρονται στην είλικρίνεια;

Είχαμε πη: είλικρίνεια προς το Θεό. Έπειτα είπαμε: Είλικρίνεια προς τους άλλους. Τώρα όμως πρέπει να προσθέσουμε και κάτι άλλο: Είλικρίνεια προς τον εαυτό μας. Αν δεν αποκτήσουμε κι αυτό του είδους την

είλικρίνεια, δηλαδή, αν δεν το κατορθώσουμε να είμαστε και προς τον ίδιο τον εαυτό μας αληθινοί, υπάρχει ένας μεγάλος κίνδυνος: Να ψευτιστούμε τη συμπεριφορά μας και απέναντι στο Θεό και απέναντι στους ανθρώπους.

Μου φαίνεται όμως ότι μερικοί από σας θα έχουν κιόλας παραξενευτεί. Θα είπαν μέσα τους: Τι είναι πάλι αυτό; Είλικρίνεια προς τον εαυτό μας; Μά είναι δυνατόν να μην είμαστε προς τον ίδιο τον εαυτό μας είλικρίνεις;

Είναι και παραείναι δυνατόν. Πρώτα - πρώτα είναι οι περιπτώσεις εκείνες, πού ξεγελάμε τον εαυτό μας, γιατί δεν θέλουμε να πιστέψουμε την αλήθεια. Ακούσαμε, παραδείγματος χάριν, ότι τα μαθήματα του σχολείου θα συνεχισθούν και όλο το καλοκαίρι. Εμείς, αν και το έχουμε ακούσει καλά, εν τούτοις δεν μας αρέσει να το πιστέψουμε. Γι' αυτό ξεγελάμε τον εαυτό μας, ελπίζοντας πως δεν θα γίνη έτσι, αλλά πως τα μαθήματα θα διακοπούν.

Οι τέτοιες όμως περιπτώσεις είναι οι ελαφρότερες. Στο τέλος έχουν και κάποια δικαιολογία: Την ελπίδα. Ένώ υπάρχουν άλλες περιπτώσεις, πού είναι πολύ βαρείες. Έκάμαμε, παραδείγματος χάριν, ένα λάθος. Σαν άνθρωποι, δεν είναι δυνατόν να μη κάναμε λάθη. Σαν παιδιά και νέοι, μάλιστα ακόμη περισσότερο. Αντί να πιστεύουμε και γ' αναγνωρίσουμε το λάθος μας, τί κάνουμε; Αρχίζουμε έναν αγώνα για να αποδείξουμε ότι δεν κάναμε λάθος. Θέλουμε να κάνουμε και τους άλλους να πιστέψουν ότι δεν έγινε λάθος, αλλά ότι έπρεπε έτσι να είχε γίνε.

Αν, τώρα, κυττάσουμε βαθύτερα στον εαυτό μας, μέσα μας, τότε θα ιδούμε την αιτία όλης αυτής της προσπάθειας: Είναι ότι ούτε μέσα μας δεν θέλουμε να παραδεχθούμε ότι έκμαμε λάθος. Δεν έχουμε, δηλαδή, τη δύναμη να αντικρύσουμε την αλήθεια ούτε μέσα στην ψυχή μας. Θέλεις από εγωισμό, θέλεις από φόβο, θέλεις από ετιδιήποτε άλλο, προσπαθούμε να κρύψουμε την αλήθεια και από της ίδιας της ψυχής μας τα μάτια.

Μοιάζουμε, με άλλα λόγια, με κείνο το μεγάλο πουλί της ερήμου, τη στρουθοκάμηλο, που όταν το κυνηγούν και δεν μπορεί πια να τρέξη άλλο, χώνει χώνει το κεφάλι της μέσα στην άμμο. Έτσι έπειδή εκείνη δεν βλέπει πια τους έχθρους της, νομίζει πως δεν την βλέπουν κι' εκείνοι. Το αποτέλεσμα είναι, φυσικά, ότι σε λίγο την έχουν πιασμένη για καλά.

Το ίδιο παθαίνουμε κι' εμείς, κλείνοντας τα μάτια της ψυχής μας μπροστά στα οποιαδήποτε λάθη μας. Αντί να ιδούμε ποιά είναι τα σφάλματά μας, αρχίζοντας έναν γενναίο και συστηματικό αγώνα εναντίον τους, για να

θεραπευθούμε απ' αυτά, προσπαθούμε να τα σκεπάσουμε, μέχρι πού στο τέλος εκείνα μας κυριεύουν και είμαστε πιά αιχμάλωτοί τους.

Ας υποθέσουμε, παραδείγματος χάριν, ότι ο Τάκης αρχίζει να παρατηρή στον εαυτό του ωρισμένα σημάδια, πού δείχνουν ότι θα γίνη λιχουδής: Μόλις ιδη ένα γλυκό, του έρχεται να το δοκιμάση, έστω κι' αν δεν πρέπει. Περνάει απ' το ζαχαροπλαστείο και δεν μπορεί να μη καθήση να χαζεύη στη βιτρίνα τις πάστες, και άλλα πολλά τέτοια. Αντί τώρα να ειπή, πως αυτό είναι κακό και πρέπει να το κόψη, αρχίζει να δικαιολογή τον εαυτό του: Μά έβρισε, είχα δυο ημέρες πού δεν είχα βάλει στο στόμα μου κανένα γλυκό, λέει για να παρηγορηθή. Για το ζαχαροπλαστείο βρίσκει ότι δεν είναι τόσο σπουδαίο να κάθεται να λιχουδεύεται στη βιτρίνα, και για τα άλλα βρίσκει από μια δικαιολογία, πού ψευτογελιέται μόνος του. Ός που στο τέλος καταντάει να μη μπορεί να ιδη γλύκισμα ή φαγητό, χωρίς να δουτήξη τα χέρια του για να φάη και να μη του είναι δυνατόν να περάση από περίπτερο ή μαγαζάκι, χωρίς να μη ν' αγοράση έστω και μια καραμέλλα. Έχει πιά υποδουλωθή στην αδυναμία του αυτή, γιατί δεν είχε το θάρρος να την αναγνωρίση απ' αρχής και να την πολεμήση όπως έπρεπε.

Φαντάζεσθε όμως, ότι ο Κύριός μας ήταν ποτέ δυνατόν να φέρεται απέναντι του εαυτού Του μ' αυτόν τον τρόπο; Μπορούσε να θέλη να ξεγελάση τον εαυτό Του; Αν Έκείνος δεν το έκανε, τότε γιατί θα επιτρέπεται να το κάνουμε μείς; Δεν συμφωνείτε ότι δεν πρέπει;

Σας χαιρετώ
Ο ΠΑΤΕΡ ΙΕΡΩΝΥΜΟΣ

Τα παιχνίδια που παίζουν τα ελληνοπαιδιά

Ο ΒΑΣΙΛΙΑΣ

Το παιγνίδι αυτό, ο Βασιλιάς, παίζεται σε αύλη ή σε γήπεδο, παίρνουν δε μέρος σ' αυτό 12 - 36 παιδιά.

Ένας από τους παίκτες, πού ορίζεται από την αρχή ρωτάει τους άλλους:

— Από πού έρχεστε;

— Από την Ασία, απαντούν.

— Και τί κάνατε εκεί;

Τότε οι παίκτες κάνουν με τα χέρια, με τα πόδια, το κεφάλι, το σώμα κλπ. τις κινήσεις πού γίνονται στο έπαγγελμα πού υποτίθεται πως έχουν. (Οι παίκτες ορίζουν το έπαγγελμα κρυφά χωρίς να το ξέρη ο Βασιλιάς, πού είναι υποχρεωμένος να το μαντέψη). Για εύκολία σας λέω: Αν πούν γεωργός. Κάνουν τις κινήσεις ενός πού σκάβει κλπ.

Αν ο Βασιλιάς δεν μαντέψη το έπαγγελμα, οι παίκτες εξακολουθούν τις κινήσεις. Όταν όμως το μαντέψη, οι παίκτες τρέχουν να απομακρυνθούν από το Βασιλιά γιατί αυτός τους κυνηγάει. Μόλις πιάση κανένα τον κάνει βοηθό του και τρέχει μαζί του για να πιάσουν και τους άλλους. Φυσικά καθένας πού θα πιαστή στο μεταξύ γίνεται βοηθός και προσπαθεί να πιάση μαζί με το Βασιλιά και τους άλλους βοηθούς του, τους παίκτες πού δεν έχουν πιαστή. Μόλις πιαστούν όλοι το παιγνίδι αρχίζει απ' την αρχή.

ΜΙΑ ΘΕΣΗ ΣΤΟΝ ΚΥΚΛΟ

Το παιγνίδι αυτό «μια θέση στον κύκλο» παίζεται σε αύλη ή σε γήπεδο μπορούν δε να πάρουν μέρος σ' αυτό 15 - 36 παίκτες. Οι παίκτες — εκτός από ένα — σχηματίζουν κύκλο και έχουν τα χέρια τους πίσω. Ο άλλος μένει έξω από τον κύκλο και τρέχει γύρω απ' αυτόν. Στο τρέξιμό του αυτό χτυπάει ελαφρά το χέρι ενός από τους παίκτες του κύκλου. Μόλις κτυπηθή είναι υποχρεωμένος να εγκαταλείψη τον κύκλο και να τρέξη κι' αυτός όσο μπορεί πιο γρήγορα γύρω από τον κύκλο αλλά από το αντίθετο μέρος πού τρέχει ο άλλος. Και τρέχουν κι' οι δυο τώρα με το σκοπό να φθάση ο ένας πρώτα από τον άλλον και να καταλάβη την άδεια θέση του κύκλου. Καθώς οι δυο δρομείς θα συναντηθούν, καθώς τρέχουν, πρέπει να χαιρετηθούν με χειραψία, και να συνεχίσουν για να φθάσουν στην άδεια θέση.

Όποιος μένει έξω από τον κύκλο συνεχίζει το παιγνίδι τρέχοντας γύρω από τον κύκλο και κτυπάει κάποιον από τους παίκτες στα χέρια κλπ. κλπ.

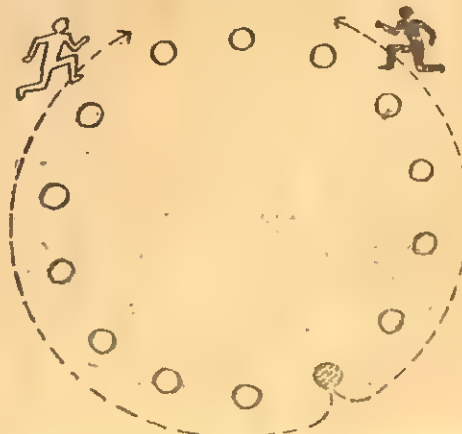
ΟΙ ΑΠΟΛΙΘΩΜΕΝΟΙ

Και το παιγνίδι αυτό — οι απολιθωμένοι — παίζεται σε αύλη ή σε γήπεδο. Παίρνουν μέρος 12 - 24 παίκτες.

Χαράσσουμε στο έδαφος ένα τετράγωνο πού η πλευρά του είναι 20 - 30 μέτρα. Το παιγνίδι παίζεται μέσα σ' αυτό το τετρά-

γωνο. «Οι παίκτες χωρίζονται σε δυο ομάδες: τους «μάγους» και τους «δραπέτες». Οι «μάγοι» κυνηγούν τους «δραπέτες» μέσα στον κύκλο και μόλις τους φθάσουν και τους κτυπήσουν ελαφρά στον ώμο φωνάζουν «απολιθωμένοι». Ο «δραπέτης» πού θα κτυπηθή μένει ακίνητος στο μέρος πού βρέθηκε. Οι άλλοι δραπέτες έχουν το δικαίωμα να ελευθερώσουν τους απολιθωμένους κτυπώντας τους στον ώμο και φωνάζοντας «ελεύθεροι». Φυσικά οι δραπέτες πρέπει να προσέχουν να μη πιαστούν από τους μάγους και οι μάγοι να πιάσουν δραπέτες αλλά και να μη τους αφήνουν να έπετες αλλά και να μη τους αφήνουν να ελευθερώνουν απολιθωμένους. Το παιγνίδι τελειώνει όταν όλοι οι δραπέτες απολιθωθούν. Απαγορεύεται στους δραπέτες να βγαίνουν έξω από το τετράγωνο, οποιος βγή απολιθώνεται μέχρις ότου κάποιος δραπέτης τον ελευθερώση.

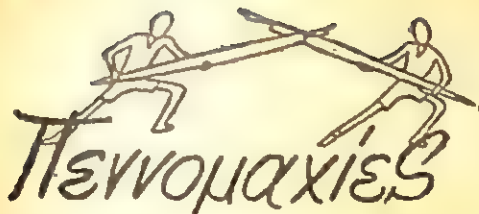
Όταν απολιθωθούν όλοι οι δραπέτες τότε το πρώτο μέρος του παιγνιδιού τελειώνει και αρχίζει το δεύτερο με δραπέτες τους μάγους και μάγους τους δραπέτες.

274

Πεννομαχίες

(Δικαίωμα καταθέσεως ψευδωνύμου: δραχμές 2.000. Δημοσιεύσεως ἀγγελιών μέχρι 30 λέξεων: 100 δραχμές ή λέξη. Για κάθε λέξη πέραν από τις 30: 500 δραχμές).

387) 'Αγαπητέ μου... σκουριασμένη συγγνώμη... δοξασμένη 'Ασσε Σπαθί που ξεφύτρωσε στη μέση στα σκουπίδια έχεις πέσει;
Γουλιέλμος Τέλλος

388) 'Αγαπητέ Φάρε 'Αρετής όπως σου 'γραψα... με χαρά προσχωρώ εις τους «Πρωτοπόρους». Άλληλογραφώ 'Αγγλιστί.
Γουλιέλμος Τέλλος

389) Θερμά αντιχαιρετώ Γαλάζιε 'Αγγελε, Φαέθων. Φίλοι Τάκη Παραδείση, Μαξιμώ, Φροφύλακα και Νίκο Σαλονικιέ σάς θερμοχαιρετώ.
'Αρίων

390) Τώνη Γιούλη, Φαέθων, ξέρετε βαριέμαι να γράφω πρώτος. Γράφτε εσείς αν θέλετε πρώτοι.
'Αρίων

391) 'Αρίωνα, έχεις βγάλει μουστάκι μπεμπέκο μου; αν δεν έχεις! Έγω να σου συστήσω την λίπανση με λίπασμα τύπου 0-16-0 καταλληλότετον εις την κατσουμαλίδο - μυστακαφυϊαν. Μην τὰ βάλης ποτέ με τον Τζιτζιφρίκο άκουσε... κλαψωδέ μου;
Τζιτζιφρίκος

392) ΘΕΑΜΑΤΑ: Προσδευτικό άγόρι = πάρτον στο γάμο σου να σου πη και του χρόνου. Λογιώτατος = σοφός με δίπλωμα της σχολής «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ» που ξεφουρνίζει τούδλα.
Τζιτζιφρίκος

393) 'Ικαρος = ποιητής εκ του προχείρου έχων την μορφήν του χοίρου...
Γύφτικο Σκεπάρνι = όνομα και πράμα.
Τζιτζιφρίκος

394) Γλυκοαντιχαιρετώ τον Γαλάζιο 'Αγγελο. Νίκος Σαλονικός

395) 'Εκπλήξεις! 'Εκπλήξεις! 'Εκπλήξεις! Νίκος Σαλονικός

396) Ρουκέττα, καλὲ άντες (138 - 30). Παύ το ψώνισες τόσο πνεύμα! Μήπως τρώγοντας... άγγινάρες;
Νίκος Σαλονικός (ό θρυλικός)

397) 'Αντιχαιρετώ Κοκκινιστόπουλο, παύ; (299) Ι. τ' ουρανού (313) κάνε... γιατί... Ζ. Ρενουάρ ώραίο.
Ευρίπος

398) Φρρρ. Ροδόπουλε, όχι ένοχλεί αλλά και παρασύρει Φρρρ. Και αι γαρίδες ΜΟΥ εισέρχονται εις την τορπίλλα σου, Φρρρ. τί λες για πλαστική;...
Ευρίπος

399) Χαιρετώ Φ. 'Αρετής. Τ. Ιούλη. Τ. Χέρι 'Υμνο 'Ελευθερίας και σάς προτείνω Ιδανική άλληλογραφία. 'Αν ναί γράψτε στην έξης διευθυνση. 'Αλέξανδρον Τσιικλιδήν Μενεδήμου 6 Χαλκίδα δια Ρεμής.
Ρεμής «ΔΑΔΩΝ»

400) Κεφαλλονίτικο διαβολάκι βλέπω μετά λύπης μου ότι συνεχώς εκπέμπεις σαπουνόφουσκες. 310) Γιέ της Λέσβου αντιχαιρετώ. 288) Γουλιέλμο Τέλλο ξύλινα ή κέρινα είναι;
Ρουκέττα

401) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ όλους - εις Ιδιαίτέρως τους χιουμαρίστας.
Τολμηρό 'Ελληνόπουλο

402) Δέχομαι ΑΛΛΗΛΟΓΡΑΦΙΑ με όλους - εις

υπόσχομαι δράση και διάδοση του περιοδικού μας. Τολμηρό 'Ελληνόπουλο

403) Γ. 'Αγιάννης = Κρυάδες, ειρωνίες, παθήματα, δια σάς πεννομάχος.
Μαζί σας 'Ανίκητος

404) Πρωτοπαίνοντας στη στήλη χαιρετώ όλους - εις και άλληλογραφώ με όλους - εις.
Κυκλωψ

405) Προσχωρώντας εις την κίνηση του περιοδικού χαιρετώ όλους + όλες. 'Ιδιαίτέρως: Φάρον άρετής, 'Ικαρον, Φτερά Δόξης. 'Ιππότη του αϊθέρος έχεις στραβές ιδέες, άλλαξε τις.
'Ελεύθερο πουλί

406) Γλωσσοκοπάνα = όνομα και πράμα. 'Αρίων, το ίδιο Ρεμής = άπειρος και ανήλικος.
'Ελεύθερο πουλί

407) 'Ικαρε άλληλογραφούμε; 'Αν ναί, πρωτόγραφε.
'Ελεύθερο πουλί

408) Προσκαλώ τους Λευκαδίτες στο παράρτημα των «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ» Λευκάδος.
Κόμης Βερνόν (Πρόεδρος «ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ» Λευκάδος)

409) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ όλους - εις. 'Ιδιαίτέρως τους Λευκαδίτες Παναθηναϊκούς. — Κόμη Βερνόν προσχωρώ στους πρωτοπόρους Λευκάδος. Λευκαδίτες όλοι - εις στους πρωτοπόρους Λευκάδος.
Γλάρος του 'Ιουνίου (Πρωτοπόρων Λευκάδος)

410) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση χαιρετώ όλους και όλες και άσφαυνό Ζήτω οι «Πρωτοπόροι». «Γιός της Λευκάδος» (Πρωτοπόρων Λευκάδος)

411) Προσχωρώ στον υπεράσullyγο ΔΑΔΕΣ και υπόσχομαι καλή πρόοδο στο έργο μας.
Φοίνικας (Πληροφορίες άπ' τον Κατεπάνω)

412) Ναί Κεφαλλονήτικο διαβολάκι καυχάσαι πως είσαι «έξυπνο» πρόσθεξε όμως γιατί το έξυπνο πουλί πιάνεται από τη μύτη. Και ξέρεις; 'Εγώ δεν χαρίζω κάστανα.
'Ο Μυστήριος

413) Ξεύρεις τί λέω Φτερά Δόξης; Μη σπαταλές τους επάθλους σου γιατί κινδυνεύεις και από «Φτερά Δόξης» γίνης «Φτερά Λόξης». 'Ετσι δεν είναι πεννομάχοι;
'Ο Μυστήριος

414) Αύγερινέ σε ξέρω καλά. Χαιρετώ 'Αετιδέα. Ρούντης

415) Πρωτοπαίνοντας στην κίνηση των «πεννομαχιών» χαιρετώ όλους - εις συνιστώ δε αγάπη και όμόνοια μεταξύ μας.
'Ανεμώνη

416) Βόρειε 'Ανεμε είσαι άνίσχυρος. Κάποιος είναι δυνατότερος. Ποιός σου μαθε να τα γράφει αυτά; (219) Ροδόπουλος = έγωιστής. Γλωσσοκοπάνα = φόλεγα. 'Αρίων = βατράχι βραχνιακούρω. Μαξιμώ (κατά όμοιοκαταληξία) = Καγ-
Πριλλάντης Πρελλούντιος (Ψυχολόγος, άνεξάρτητος)

417) 'Υψηλότετε 'Αετιδέα, μου επιτρέπετε να σάς άπευθύνω ένα χαιρετισμό; 'Η ύποταγμένη ύπηκοος.
Γλωσσοκοπάνα

418) Τζιτζιφρίκο, πρόσθεξε μην επηρεασθής άπ' το ψευδώνυμό σου και έχομε ύπνους.
Γλωσσοκοπάνα

419) 'Απωλέσθησαν βίδες Αύγερινου; Ζητείται βιδολόγος. 'Εχάθη στόμα Λ. Κομήσσης, ό εύρών άμειψθήσεται.
Γλωσσοκοπάνα

420) Κορίτσι Νάυλον προμήθευσε το Κεφαλ. Διαβολάκι με το θανματονυγό σου βότανο. Θα του κάνη καλό. Κεφ. Διαβολάκι στριγγλθθήλικο είσαι; Γλωσσοκοπάνα

421) Πεννομάχοι. Ξέρετε γιατί ό Τός - το θα εξαφανισθ' άπ' την κίνηση; (307). Διότι Ισχυρί-

ζεται ότι είναι Αυτόκράτωρ και' θα ύποβληθ' σε εξέταση ψυχιατρική.

Γλωσσοκοπάνα

422) Ζήτω 'Ολυμπιακοί! Κάτω οι τενεκέδες Παναθηναϊκοί και το κακό συναπάντημα. — Χαρούμενο προσκοπάκι γειά χαρά σου.
Γλωσσοκοπάνα

423) Ρουκέτα πρόσθεξε (138) γιατί θα σε πετάξω στον άέρα σαν... ρουκέττα. Φ. 'Αρετής ευγενική ή πρόσκλησή σου (157) άλλα προς το παρόν μένω άνεξάρτητος.
'Καλλονιατόπουλο

424) Με την κοσμοχαρμόσουνον και λαμπράν άνάστασιν του Σωτήρος χαιρετώ τους: 'Αρίωνα, Δροσοσταλίδα, Θαλασσοπούλι Λ. Κόμησσα, Λογιώτατον, Γλωσσοκοπάνα, Τζίλη, Μπαύρον (άλληλογραφούμε; πρωτογράψτε).
'Καλλονιατόπουλο

425) Φάρε 'Αρετής, έγραψα: το παράρτημά μας ύπόσχεται πολλά: Χαιρετώ «Γιό της Λευκάδος» και «Μεγανησιώτη».
Λόεγκριν («ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ» Λευκάδος)

426) «ΠΡΩΤΟΠΟΡΟΙ!!! σύλλογος ευγενών ψυχών!!
Λόεγκριν (ΠΡΩΤΟΠΟΡΩΝ)

427) 'Ενισχύσατε την δραστηριότητα του Σ.Π.Ε. Σύλλογος Σ.Π.Ε.

428) 'Αετιδέα, Φαέθων. 'Ερμπεστ, Ντολορές, Εύριπε, Χριστιανόπουλο, κλπ. Ιδρύεται παραρτημάτά μας; 'Αν ναί, γράψτε: Σύλλογον Σ.Π.Ε. Φιλότι Νάξου.
Σύλλογος Σ.Π.Ε.

429) Βαρώνε Πομερσού: Βρωμάς... κρασί! Συνεπώς άερολογείς. — Κ. Διαβολάκι: Λαλει το... κοκορέλι; — Ν. Σαλονικιέ, ζηλευείς; (98).
Κ. Διαδόκης Α.Ε.Κ.

430) 'Αντιχαιρετώ Λευκή μου Κόμησσα. 'Αλληλογραφούμε; 'Αν ναί, γράψε. — Μιά του κι' έγώ είμαι... Νάυλον (άγόρι όμως) τί λες για μία άλληλογραφία Κορίτσι Νάυλον; 'Αν δέξεται γράψα: Κ. Πίτσιον, Λ. Κατώνη 3, Χαρσυνή, 'Αθήναι, ψε: Κ. Διαδόκης

431) «ΠΡΩΤΟΠΟΡΟ», ό σύλλογος παύ δρ. — Προσχωρήστε.

432) 'Αλληλογραφώ με όλους και όλες γράψτε μου στην διευθυνση: «Μίμνη Μπαγδατόπουλον». 'Αμην Πάντων 19, Καλλιθέαν, 'Αθήναι. Δια τών: Σέρλοκ - Χόλμς

433) Κ Μπλούντ θερμούς χαιρετισμούς από το τικ - τίκ. Σου έγραψα γράμμα.
Σαίξπηρ (Πρόεδρ. άνικητών ήρώων)

434) Θερμοαντιχαιρετώ και ζητώ άλληλογραφί άπό τους: Γαλάζιον 'Αγγελον, Θρύλον, 'Αγνό 'Ελληνόπουλο, Μαντώ Μαυρογένους, και Φάρο 'Αρετής Να γράψω πρώτος;
Σαίξπηρ (Πρόεδρ. άνικητών ήρώων)

435) 'Αγαπητοί πεννομάχοι. Μη με πειράζετε γιατί είμαι σοδαρό παιδί.
Σαίξπηρ (Πρόεδρ. άνικητών ήρώων)

436) «'Ανίκητοι ήρωες» = ένας σύλλογος πο θα παρουσιάση εκπλήξεις. Χαιρετώ Ευρίπον και 'Αλκην Ροδόπουλον.
Τέλλος 'Αγρας «'Αντιπρόεδρ. άνικητών ήρώων

437) Γλωσσοκοπάνα μάσε την γλώσσά σου γιατί θα στην... γρατζουνίσω. Για χαρά Θρύλε και ζω γράφε Ρενουάρ.
Γάτος της 'Αγκυρας (Γ. Γραμ. «'Ανικητών ήρώων)

438) «Στίς Δάδες εύχομαι καλή επιτυχία. φίλος τους
Νίκος Φωτεινός»

... αήττητος και θριαμβών...
... οι οπαδοί αυτού. Έτσι...
... Διαβολάκι και Γιό της...
... Θανάσης Μ...

Ἄστρος Σπασ

ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ 'ΑΠΑΝΤΑ'

Ευχαριστώ όλους τους φίλους που μου έθηκαν καλό Πάσχα και συγκεκριμένα τους: Βολίδα, Ρουκέττα, Άλεξ. Στεργίουλα (του γράφουμε ιδιαίτερος) Μπαλάνο Νικόλαο (πολύ ωραίο το γράμμα του. Το τεύχος θα του σταλή. Οι συνεργασίες του πήραν το δρόμο τους). Προλλάντη Πρελλούντιο, Ιωάννη Π. Γεωργίουπουλο, Γουλιέλμο Τέλλο, Άντ. Πατέλη, Μ. Γκονόπουλο, Παναγιώτη Ζαφείρη, Ιωάννη Κουμαριανό, Βλάσιο Παπαδημό (τον ευχαριστούμε γι' όλα). Άγνό Χωριστόπουλο κλπ. κλπ.

Εδωσα έντολή να σου σταλούν τα τεύχη ANN. ΠΑΝ. ΧΡΙΣΤΕΑ.

Θα διορθωθεί το όνομά σου ΑΝΤΩΝΑΚΗ ΜΕΖΙΑΝ.

Δεν είναι δυστυχώς δημοσιεύσιμο το σκίτσο σου ΚΩΝ. ΓΕΩΡΓΙΟΥ. Το 25 φύλλο έχει εξαντληθεί.

Εξαντλήθηκε το 25 τεύχος ΔΗΜ. ΕΥΡΥΝΙΑΔΗ.

Παραπέμφθηκε στην 'Επιτροπή Κρίσεως ΕΝΤΙΜΕ ΚΡΗΤΙΚΟΥ' η συνεργασία σου της οποίας το μόνο ελάττωμα είναι ότι είναι αρκετά μεγάλη. Σ' ευχαριστούμε θερμά για τα καλά σου λόγια.

Ευχαριστούμε θερμά για το ωραίο σου γράμμα ΜΥΡ. ΣΙΒΙΑΝΝΑΚΗ.

Γράψαμε συνδρομητές τους Νικ. Γραμμένον, τους Άθαν. Πατατσήν και Δημ. Χιούραν διά του φίλου μας Άντωνη Δ. Φαρμακιάτη τους Γρ. Χ. Παπανικολάου, και Κατίνα Κ. Παπαθανασίου, διά του Ιερέως Χρ. Παπανικολάου, τον οποίο και ευχαριστούμε θερμά, την Εύαγγελία Κατσάνη που την ευχαριστούμε θερμά για το ωραίο της γράμμα, Νίκο Βασιλόπουλο, Βασ. Σκουτή, τους Σταύρον Βασιλάτον, Γεράσιμον Λουκάτον, Αφροδίτην Πανταζάτον, και Άργυριον Κορκόν, διά του Διευθυντού της Έμπρ. Σχολής 'Αρχισυντάκτη' κ. Σπ. Κουταβά, Ο. Μοσχόπουλου, τους Έμπρ. Κάδουραν, Κων. Παλακούδη, Εύαγγ. Λαμάνη, και Μαρίαν Σαμψών διά του Διευθυντού του Δημ. Σχολείου Χίου, Ιωάννη Άγγελόπουλο και Δημ. Πολυζώη Κουσκουλήν, διά του φίλου μας Άρ. Αλεξανδρόπουλου τους Βασ. Καλογερόπουλου, Κων. Κάππτον, Θεμ. Κάρτην και Νικ. Μουλατσιώτην, διά του φίλου μας Σούλη Ζόμπουλα.

Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας Πέτρο Ραμπή, Γ. Ριζοπούλου, Σ. Σκούνη, Θωμά Γάγαλη.

Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας Άντωνίου και Πασχάλη Πατέλη, Νικ. Κων. Αλειφτήρα.

Εδωσα έντολή φίλε Πausανία Βασιλάκο να επιστευθεί η διεκπεραίωση των φύλλων και για σένα και τους Κωστάκη Ξηρακιά και Έλευθέριο Δημόπουλο.

Πήραμε τη συνεργασία σου ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΚΡΑΣΣΑ και το γράμμα σου για το νέο φίλο σου που μάς κάνει πολύ σκεπτικούς. Όχι βέβαια γι' αυτούς που θεωρεί, ως όχι μεγάλης πνευματικής αξίας, αλλά για κείνον που όπως μάς γράφεις είναι τύπος «μοναχικός»—θα εξέφραζες καλύτερα αυτό που θέλεις να πής με τη λέξη μονόχωτος. Πρώτα—πρώτα δεν είναι σωστό να νομίζει κανείς τους άλλους καλύτερες πνευματικής ανάπτυξης και να μην επιδιώκει την συναναστροφή τους. Αντιθέτως, αν έτσι είναι τα πράγματα, όφείλει να τους συναναστρέφεται για να τους ξαναπύξει το πνεύμα τους. Έπειτα πρέπει να ξέρεις πως ο άνθρωπος είναι ζωονκοινωνικό. Αυτό το «μοναχικός», το μονόχωτος, το κλεισμένος στον εαυτό του είναι κάτι το αφύσικο. Προσπάθησε λοιπόν, και συ να πείσης το φίλο σου πως αυτά που πιστεύει δεν είναι σωστά και πως ο δρόμος που ακολουθεί δεν είναι καθόλου καλός.

Δώσαμε έντολή ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΒΕΡΥΚΙΕ να ρυθμισθεί το ζήτημα. Ευχαριστώ θερμάς για όλα.

Πρώτα—πρώτα σ' ευχαριστώ θερμά αγαπητέ ΙΩΑΝΝΗ ΚΟΥΤΣΟΥΜΠΕ για τα τόσα καλά σου λόγια. Τους συνδρομητές σου γράψαμε. Δικαιούσαι, βέβαια, να γραφτείς δωρεάν συνδρομητής, αλλά όταν θα σταλούν τα χρήματα.

Εν τάξει ΓΙΩΡΓΟ ΧΑΛΚΙΑΔΑΚΗ Δεν πήρες ήδη απάντηση; Τη συνεργασία σου την πήραμε.

Σ' ευχαριστούμε ΚΩΝΣΤΑΝΤΙΝΕ ΠΑΠΑΜΑΝΩΛΗ για το τόσο ωραίο και ευγενικό γράμμα σου. Το σκίτσο σου είναι πολύ καλό. Αμφιβάλλω όμως αν θα γίνει κλισέ.

Η έκκλησή σου άρκετά καλή ΑΝΔΡΕΑ ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ. Αλλά όπως έχει σχεδιασθεί δεν γίνεται κλισέ. Το άλλο δεν είναι καθόλου καλό.

Πολύ λυπήθηκα αγαπητέ ΙΑΚ. ΨΑΡΡΑ γιατί το ποίημα που δημοσιεύτηκε στο 32 φύλλο με την

υπογραφή της Βεατρίκης Νικ. Ρεντζεπέρη είναι του 'Αρ. Προβελέγγιου. Μα τέλος πάντων οι μικροί μου φίλοι δεν καταλαβαίνουν πως δεν κάνουν τίποτα απολύτως να αντιγράφουν ξένα ποιήματα και να μάς τα στέλνουν για δικά τους; Περιμένω τις εξηγήσεις της Βεατρίκης.

Εδωσα έντολή να διορθωθεί η παράλειψη ΑΝΤ. Ν. ΜΩΡΑΛΙΤΗ. Ευχαριστώ.

Θα εξετασθεί το ζήτημά σου Α. ΣΤΑΜΙΔΗ. Για τα καλά σου λόγια και την ευγενική επιστολή σου σ' ευχαριστώ θερμά.

Εδωσα σχετικές έντολές στην διεκπεραίωση Μ. ΚΑΤΣΑΝΗ. Σ' ευχαριστώ για όλα. Πήρα τις συνεργασίες σου.

Δεν μπορώ να πω ότι είναι άσχημα τα σκίτσα σου αγαπητέ ΝΙΚΟ ΣΑΛΟΝΙΚΙΕ. Αλλά θα σου συστήσω λίγο καλύτερη γραμμή. Χρειάζεται πιο λεπτή γραμμή και καπως ποιο περιποιημένη. Θα δημοσιεύσω ένα απ' αυτά. Το «σκουπίζε τα πόδια σας» καλύτερο, αν και κάπως χλιοειπωμένο στο σκίτσο, ή φωτογραφία όμως τελώς ακατάλληλη.

Το σταυρόλεξό σου δόθηκε στον αρμόδιο συντάκτη μας ΕΜΜ. ΑΛΕΞ. ΛΙΑΝΟΥΔΑΚΗ ό οποίος και θα το κρίνει.

Πολύ καλά ΚΩΝ. Γ. ΝΤΕΜΠΟ ('Εθνικό 'Ορφανοτροφείο Γρεβενών'). Το όνομά σου άμα το καθορογράφης θα δημοσιεύεται αλάνθαστο. Οι συνεργασίες σου όταν εγκρίνονται δημοσιεύονται. Η μη δημοσίευσή τους σημαίνει απόρριψη. Το σκίτσο σου έτσι κι' έτσι. Αλλά με τη μελάνη που είναι σχεδιασμένο δεν μπορεί να δημοσιευθεί.

Εδωσα έντολή να τακτοποιηθεί το ζήτημα φίλε Γ. ΓΚΑΝΑΤΣΑ.

Εδωσα ΜΑΡΩ ΖΑΪΜΑΚΗ έντολή να εξετασθεί άμέσως το ζήτημα.

Δεν έγινε λάθος φίλε ΔΗΜΟΣΘΕΝΙΔΗ. Έχει απλούστατα εξαντληθεί το τεύχος 25.

Θα διορθωθεί η διευθύνσή σου ΧΡ. ΠΑΝΤΟΥΡΗ. Τα σκίτσα σου θα μπορούσαν να ήταν και καλύτερα. Θα τα δημοσιεύω αν ήταν με σινική μελάνη σχεδιασμένα. Οι σπαζοκεφαλίες σου δόθηκαν στον αρμόδιο συντάκτη μας.

Πήραμε τις συνεργασίες σου ΦΩΤΙΕ ΑΘ. ΚΟΜΠΑΡΟΖΟ και σ' ευχαριστούμε θερμά για όλα. Θα σου στείλουμε τις διευθύνσεις των φίλων μας.

Για να μη πάρης απάντηση ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ ΒΕΛΛΙΑΡΟΥΝΗ, θα πη πως δεν πήραμε την επιστολή σου. Εδωσα έντολή να εξετασθεί το ζήτημα.

Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας: Χρ. Λογοθέτη, Ντολφές Βασιλείου 'Ιωσηφίδη, Σπ. Σκαφίδα, Στυλ. Καρπούζα, Ανδρέα Θεοδωρίδη, Παναγιώτη Τρυφ. Σπυροπούλου, Χ. Ζαρκάδα, Άλεξ. Ν. Βαγγέλη, Γελανού Σωτ. Μοσχόπουλου, Ιωάννη Κοσμαΐδη.

Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας: Βασιλείου Παπαρήστον, Βασ. 'Ιωσηφίδη, Έλενίσσαν Δαμουλάκη, Δεινού Ξιφομάχου, Προδρόμου Μετροσίδη, Ανδρέα Θεοδωρίδη, Άλεξ. Τσικλειδή, Άγγέλου Βασιλείου, Περιστεροπούλου, Ρουκέττας, Βολίδας, Φωτεινής Παυχαλίδου.

Γράψαμε συνδρομητές τους: Δημήτριο Βίτσιον και Άκαστοίαν Χρ. Χάμου (διά του διευθυντού του σχολείου Βλαχερνών Άρτης κ. Παν. Βίτσιου τον οποίο και ευχαριστούμε), Έλενίσσαν Δαμουλάκη, Ανδρέα Πατεράκη.

Ευχαριστούμε πολύ για τις φροντίδες σας κα Δ. Καλαφάτη. Άνανεώσαμε τη συνδρομή της Παρασκευούλας Σακκοράφου.

Πρώτα—πρώτα να σ' ευχαριστήσω για τα καλά σου λόγια. Π. ΣΤΑΜΑΤΙΟΥ, κι' έπειτα να σε μαλώσω γιατί δεν συμμορφώναςαι προς τις συστάσεις που κουράστηκα να επαναλαμβάνω στους φίλους μου που αλληλογραφούν μαζί μου. Μου στέλνεις γράμματα, μου στέλνεις συνεργασία και σπαζοκεφαλίες στο ίδιο χαρτί γραμμένα. Πως θα τα ξεστολόγησα όλα αυτά; Πως να στείλω το γράμμα σου Κρίσεως τη συνεργασία σου στην 'Επιτροπή σπαζοκεφαλιά, το αίνιγμά σου; Θα πρέπει να καθίσω να τα αντιγράψω; Μα τότε δεν θα πρέπει να κάνω άλλη δουλειά απ' αυτή. Έτσι στέλνω την επιστολή σου στο λογιστήριο για να σε ξεχρεώσω και από εκεί κατόπιν. Τα υπόλοιπα δεν θα ληφθούν υπ' όψη.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΙΑΣ. ΑΡΒΑΝΙΤΗ.

Ευχαριστούμε για όλες σου τις φροντίδες ΣΤΕΛΛΑ ΛΙΤΟΠΟΥΛΟΥ και για το τόσο ευγενικό και γεμάτο ένθουςιασμό γράμμα σου.

Θα σου σταλή το κάλυμμα αγαπητή ΒΟΥΛΑ ΚΡΙΝΟΥ. Ευχαριστούμε.

Σ' ευχαριστώ αγαπητέ ΔΗΜ. ΕΜΜ. ΤΣΑΓΚΑΡΑΚΗ για τις άκαματες φροντίδες σου. Γράψαμε συνδρομητές τους τέσσαρους φίλους σου.

Εδωσα σχετικές έντολές αγαπητέ ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΓΕΡΟΠΑΠΑ.

Εδωσα αωστηρές έντολές στην διεκπεραίωση και θα σου γράψω ιδιαίτερος ΒΑΣΙΛΗ ΠΕΤΡΙΤΣΗ.

Σε γράψαμε συνδρομητή φίλε ΗΛΙΑ ΚΑ-

ΠΝΟΠΟΥΛΕ και σ' ευχαριστούμε θερμά για το τόσο ωραίο κι' ευγενικό γράμμα σου.

Λόγω της έλλειψης χαρτιού περιορίσαμε ΓΙΩΡΓΟ Φ. ΚΟΛΟΒΕ τον αριθμό των αντιτύπων που βγάλαμε και συνεπώς κι' εκείνων που δίδουμε στο πρακτορείο. Πάντως εκάμαμε σχετική σύσταση. Το σταυρόλεξό σου παραδόθηκε στον αρμόδιο συντάκτη μας.

Θα σου σταλή το τεύχος ΜΙΧΑΛΑΚΗ ΒΑΦΕΙΑΔΗ. Ευχαριστούμε.

Ευχαριστούμε ΧΡΙΣΤΟ ΖΑΡΚΙΝΕ. Θα σταλούν τα τεύχη στο ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΚΟΝΤΑΞΗ.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΙΟΡΔΑΝΙΔΗ.

Ευχαριστούμε ΒΑΣ. ΚΟΡΛΑΤΣΟΥΛΗ. Έκάμαμε τη διόρθωση.

Ο Ευχαριστώ και σε ΙΩΑΝΝΗ ΒΑΣ. ΓΚΙΩΝΗ και την ΝΙΚΗ ΚΩΤΣΕΛΑ και των νέων συνδρομητών.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΑΠΟΣΤΟΛΕ ΒΟΥΤΣΑΔΑΚΗ και σ' ευχαριστώ θερμά για το τόσο ευγενικό και καλογραμμένο γράμμα σου. Πήραμε και τη συνεργασία σου.

Θα χάθηκε στο Ταχυδρομείο ΑΡΧΟΝΤΗ ΝΤΟΒΑ. Εδωσα πάντως έντολή να σου σταλή το τεύχος.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΕΛΕΝΗ Χ. ΠΑΠΑΕΥΘΥΜΙΟΥ.

Αυτάμε πολύ ΝΙΚΟ Κ. ΜΠΕΚΡΗ. Αλλά το σκίτσο σου δεν είναι καθόλου καλό. Προσπάθησε να φτιάξης κάτι καλύτερο και να το φτιάξης με σινική μελάνη για να μπορεί να δημοσιευτεί. Σ' ευχαριστούμε για τους νέους συνδρομητές.

Σ' ευχαριστώ για όλα ΕΠΑΜΕΙΝΩΝΔΑ ΚΟΥΤΡΑ.

Δεν καταλαβαίνω ΓΙΩΡΓΟ ΤΣΙΦΟΓΛΟΥ γιατί κάτω από τις Πεννομαχίες που μου στέλνεις μου κοπανάς και από ένα Φερέα Δόξης. Το φερόνυμο αυτό άνηκε σε άλλον. Έπειτα οι πεννομαχίες για να δημοσιευτούν πρέπει να πληρωθούν. Φρόντισε λοιπόν, να μου εξηγήσεις τί ακριβώς θέλεις.

Έχει καλώς. Χ. Δ. ΤΕΡΖΙΔΗ. Εδωσα έντολή να γίνει διόρθωση.

Ευχαριστούμε πολύ ΒΑΣΙΛΑΚΗ (Χίο).

Ευχαριστούμε ΜΕΤΑΞΙΑ Κ. ΚΑΛΙΑΝΤΖΗ για το ωραίο σου γράμμα. Οι σπαζοκεφαλίες σου γραμμένες στο ίδιο χαρτί με τη συνεργασία σου δεν έληφθησαν υπ' όψη.

Δεν μπορώ να καταλάβω γιατί θύμωσες ΝΙΚΟ ΑΝΔΡΕΟΥ ΤΕΝΤΑ. Έμεις εκάμαμε την αποστολή σύμφωνα με όσα μάς έγγραφες εσύ και ο σολής σύμφωνοι. Τώρα αν ο δεύτερος εθεώρησε ΧΑΡ. ΤΣΑΚΑΣ. Τώρα αν ο δεύτερος εθεώρησε καλό να σε πειράξει λέγοντάς σου πως δεν σου έχουμε έμπιστοσύνη, αυτό είναι ζήτημα καθαρά δικό σας. Έμεις δεν έχουμε δυσπιστία σε κανένα, μέχρι, φυσικά, αποδείξεως του εναντίου.

Γράψαμε ΓΙΩΡΓΟ ΜΠΟΥΤΣΗ συνδρομητή το Γρηγόριο Έρρινακί. Σ' ευχαριστούμε για τα κα-
λά σου λόγια, αλλά είναι άδύνατο τώρα να γίνουμε έδωμοδαίοι. Αν διορθωθεί η κατάσταση κάτι θα γίνει.

Ζήτημα έλλειψης έμπιστοσύνης ΝΙΚΟΛ. Δ. ΗΜΕΛΛΕ δεν υπάρχει. Εδωσα έντολή μόνο να εξετασθεί το ζήτημα και να σου γράψω η διεκπεραίωση ιδιαίτερα.

Θα σου σταλούν τα τεύχη ΠΑΝ. Ν. ΑΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ. Φρόντισε μόνο για την συνδρομή σου.

Ευχαριστούμε Θεόδωρε ΠΑΝ. ΚΑΡΒΕΛΛΑ για την έγγραφη των συνδρομητών. Πήραμε και τη συνεργασία σου.

Έκφράζω ιδιαίτερα τη χαρά μου αγαπητοί μου φίλοι του συλλόγου α' Ανίκτοι 'Ηρώες' που συμφιλιωθήκατε έπειτα από τη σύστασή μου.

Εδωσα έντολή να εξετασθεί άμέσως το ζήτημά σου ΑΝΑΣΤΑΣΙΕ ΑΝΔΡΟΥΛΗ (Κώ).

Ευχαριστούμε ΓΙΩΡΓΟ Η. ΟΡΦΑΝΕ για την έγγραφη των νέων συνδρομητών.

Εδωσα έντολή ΑΝΤΩΝΗ ΚΩΝΣΤΑΝΤΟΠΟΥΛΕ να εξετασθεί άμέσως το ζήτημα της συνδρομής του Γεωργίου Ν. Καφιμάλη. Θα σου γράψουμε ιδιαίτέρως.

Ευχαριστούμε ΘΑΝ. ΜΠΕΜΠΗ για το ωραίο σκίτσο που μάς έστειλες. Δυστυχώς δεν είναι δημοσιεύσιμο.

Και βέβαια μπορείς να γράφης συνδρομητές από 1ης 'Ιουλίου Μ. ΓΚΟΝΟΠΟΥΛΕ. Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες σου.

Σε γράψαμε συνδρομητή ΑΝΔΡΕΑ ΙΩΑΝΝΟΥ ΠΑΠΑΔΗΜΗΤΡΙΟΥ. Ευχαριστούμε για τα καλά σου λόγια. Πήραμε και τη συνεργασία σου.

Ευχαριστούμε ΚΥΡΙΑΚΟ ΜΙΚΕΛΗ (Πατριάδα Σχολή) για τα τόσο καλά σου λόγια. Οι σπαζοκεφαλίες σου με έξαιρετική επιμέλεια φτιασμένες. Μπράβο σου.

Πήραμε ΛΟΥΗ Π. ΝΙΚΟΛΟΥΔΗ και την επιστολή σου και το σχέδιο Σταυρολέξου. Άρκετά καλό και ενδιαφέρον. Το παρέδωσα στον αρμό-

διο συντάκτη μου, που θα κρίνη αν μπορεί να χρησιμοποιηθεί.

Χίλιες δραχμές τα τέλη του 1951 αγαπητέ ΚΩΣΤΑΚΗ ΤΣΕΛΙΚΗ. Σ' ευχαριστούμε για το όραίο σου γράμμα το γεμάτο αγάπη για την «Παιδοπολη».

Ευχαριστούμε ΙΩΑΝΝΗ ΚΩΝ/ΤΙΝΟΥ ΚΡΥΟΒΥΣΑΝΑΚΗ για την έγγραφη των νέων συνδρομητών. Έδωσα εντολή να γίνει η διόρθωση του ονόματός σου.

Δεν θα είχα καμιά αντίρρηση να το έγκρινε το ψευδώνυμον ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΔΑΓΛΑΡΗ. Δεν νομίζω όμως πως στέκει. Να κάνης το όνομά σου ψευδώνυμο.

Ευχαριστούμε θερμά για το όραίο σου γράμμα ΝΙΚΟ ΚΑΡΑΓΙΩΡΓΟ. Έγινε η διόρθωση.

Μπορείς ΕΥΑΓΓΕΛΙΑ Ι. ΚΑΡΑΛΗ αλλά θα επιδωρυνθώ με τας 2.000 δραχμές. Το έγκρινε εγώ κι' εσύ, άμα εύκολυνθης στέλνεις το ποσό.

Θα σου σταλούν τα τέλη ΒΑΣΙΛΗ ΠΑΣΧΑΛΙΔΗ.

Όχι μόνο δεν κάνουμε καμιά διάκριση μεταξύ Έπαρχιότατων και Πρωτευουσίων, εις βάρος φυσικά, του πρώτου αγαπητέ «ΓΕΝΝΑΙΕ ΜΑΚΕΔΟΝΑ» αλλά αντίθετως όλη μας η προσοχή στρέφεται στα παιδιά της ελληνικής επαρχίας.

Θα σου σταλή το τέχος ΕΛΕΥΘΕΡΙΑ ΚΑΒΑΖΟΝΗ.

Έδωσα εντολή να εξετασθί το ζήτημά σου ΠΑΝΑΓΙΩΤΗ ΑΝΑΣΤΑΣΑΚΗ.

Πήραμε τις συνεργασίες σου ΑΝΤΩΝΙΕ ΠΑΤΕΛΗ. Να ευχαριστήσης σε παρακαλώ τον καθηγητή σου για τις καλές του συστάσεις για το περιοδικό μας.

Θα σου σταλούν τα τέλη ΚΑΤΙΝΑ ΒΟΓΙΑΤΖΗ.

Και σε σένα ΓΙΑΝΝΗ ΧΑΤΖΗ.

Ευχαριστούμε θερμά ΠΡΙΛΛΑΝΤΗ ΠΡΕΛΟΥΝΤΙΕ για την τόση αγάπη σου τα χρήματα τα πήραμε.

Σ' ευχαριστούμε ΣΩΤΗΡΙΕ ΦΑΣΟΥΛΗ για το τόσο όραίο γράμμα σου.

Καλά ΙΩΑΝΝΗ ΓΚΙΖΙΩΤΗ. Ευχαριστούμε για τις διευκρινήσεις.

Θα εξετασθί το ζήτημα ΧΡΙΣΤΟ ΠΑΝΤΣΟΥΡΗ. Άλλα καθώς αντιλαμβάνεσαι και σύ δεν είναι για δημοσίευση.

Ένα ΠΑΤΡΙΩΤΙΚΟΝ ΧΡΙΣΤΙΑΝΟΠΟΥΛΟΝ: (Συμπαρά 23, Παραλία Καλαμών). Σ' ευχαριστούμε για όλα. Άλλα βρε παιδί μου πως να σου στείλουμε φύλλα αφού δεν μάς γράφεις το όνομά σου. Συναγράμμε μας.

Ευχαριστούμε ΑΛΕΞΑΝΔΡΕ ΧΑΤΖΗΜΕΜΜΑΝΟΥΗΛ για τα καλά σου λόγια. Αν θέλης όμως να εξυπηρετήσ κι' εμάς και τον εαυτόν σου μη γράφης στο ίδιο χαρτί ζητήματα οικονομικά, συνεργασίες, σπαζοκεφαλίες.

Νομίζω ότι οι φίλοι μου Σπυρίδων Πεντάκαλος, Χαράλαμπος Τσοβέλης, Ιωάννης Πουρναρόπουλος, Θωμάς Σιούτης, Γρηγόριος Ροπόκης και Έλευθέριος Βασιλείς, μου έγραψαν μία επιστολή που δεν την επρόσεξαν καθόλου καλά. Με 1000 δραχμές το φύλλο — τα άλλα περιοδικά το έφθαλσαν στις 5000 — με έτησία συνδρομή 10.000 (δηλαδή με κάθε φύλλο 450 περίπου δραχμές) είμαστε εις τις πεννομαχίες 100 δραχμές τη λέξη. Αυτή, λοιπόν, είναι η έκφραση της ευγνωμοσύνης των φίλων μας για μία θυσία που γίνεται από τον έρανο της Βασιλίσσης για να δώση στα παιδιά ένα φθινό και όραίο περιοδικό. Τέτοιαι άχαριστία, αληθινά, δεν την περιμέναμε.

Όλα αυτά που με ρωτάς ΚΩΣΤΑΚΗ ΜΠΑΜΝΙΟ τα έχω πη χίλιες φορές λοιπόν μπορούμε να στέλνουμε από όποιο φύλλο θέλεις. Δεν μπορώ να καθορίσω χρόνο δημοσίευσας. Οι συνεργασίες όσο μικρότερες τόσο το καλλίτερο. Η συνεργασία σου πήρε το δρόμο της.

Έδωσα εντολή να γίνει η διόρθωση ΔΗΜ. ΧΡ. ΧΑΜΠΕΖΟ. Φροντίζετε όμως παιδιά μου να καθαρογράφετε τα ονόματά σας.

Πήραμε τις συνεργασίες των φίλων μας Άγγελικης Τζιβρά, Βασιλείου Παυλίδη, Θεοφάνη Πέτσου, Αντ. Πατέλη, Σεραφείμ Νίτσου, Θεοφάνη Σιωμοπούλου, Βασιλείου Ιωσηφίδη, Κωνσ. Τσελίκη και Ιωάννη Π. Γεωργιοπούλου, Βασιλ. Χρ. Καϊκή, Ευαγγέλου Κράπη, Μαρίας Βαϊου, λ(τους ευχαριστώ για τα καλά τους λόγια). Κων. Θ. Φωτεινού, Τάκη Ρούμελη (ευχαριστούμε για τα καλά του λόγια), Αντωνίου Πατέλη, Στάθη Δάγλαρη, Άθανασίου Γεωργίου Ντέμπου, Γιού της Λέσβου, Χρίστου Παντούρη, (Δεν είναι εύκολη η απάντηση σ' αυτά που με ρωτάς). Ιωάννη Καραμπαϊτή, Χαρίλαου Σελιβανίτη, Ρούντη Γεωργίου Τέλου, Δόν Άρη (Δεν είναι άσχημα), Παναγιώτας Δημητράουλα (την ευχαριστούμε θερμά για τα καλά της λόγια), Εξάψαλμο, Νικολάου Ρήγα, Μ. Α. (δεν μπορείτε να κρατήσετε ψευδώνυμο χωρίς δικαιώμα κρίσεως), Νίκον Ντουμάνη, Κων. Εφωρ-

γίου Ντέμπου Βασιλή Σιωμοπούλου, Δροσπηγή Χρ. Κατινά.

Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας Νικολάου Αλεξίου, Αντωνίου Πατέλη, Ιωάννη και Γεωργίου Γεωργιοπούλου, Νικ. Γερ. Βανδουρου, Χαράλαμπος Μπιτούλα, Νικολάου Παπαναστασίου, Αντωνίου Πατέλη, Κων. Μίσσιου, Λεωνίδα Θ. Μήτη, Παναγιώτη Διανάντη (τους ευχαριστούμε για τα καλά τους λόγια). Βασιλείου Βακου (το ποίημα σου γραμμένο άναμκα στις σπαζοκεφαλίες δεν δόθηκε στην έπιτροπή κρίσεως). Ευθυμίου Κάλου (ευχαριστούμε για τα καλά του λόγια), Ρούντη, Νικολάου Μήτη, Πασχάλη Γκουντακά και Νίκον Κισεμπαλάη, Ιωάννου Μουζάκη, Αντ. Πατέλη, Χρίστου Κοτινά.

Γράψαμε συνδρομητές τους Γρηγόριον Ζηκίδην και Αντωνιον Πατέλην δια του φίλου μας Κων. Β. Παπαδημητρίου (Σουφλί), Βασίλ Μυραϊτου Σουφλί, Άννούλα Π. Γιαννιότου, Σπύρον Καραγιάννη, Μελέσο Ζώτο, τον Νικολάον Γαρυφαλάκη δια του φίλου μας κ. Σ. Μουδριανάκη, τον Άθανάσιον Άστερίου δια του φίλου μας Ελευθερίου Μπαρλιάκου, Παύλο Θεοδωρίδη, Άναστασία Τσαγγλιώτη, Ιωάννην Τσαρσιάρην.

Ευχαριστούμε θερμά φίλε κύριε ΙΩΑΝΝΗ Ε. ΨΑΡΡΑ δια την τόσο συγκινητική έπιστολή σας.

Και σένα ΜΙΧ. ΜΕΛΑΚΗ σ' ευχαριστούμε για τις φροντίδες σου και όλη την αγάπη που δείχνεις για το περιοδικό μας.

Έν τάξει ΔΗΜ. ΚΟΤΣΟΓΛΟΥ. Θερμά ευχαριστώ.

Πήραμε ΜΑΡΙΕ το γράμμα σου, τα χρήματα και τις άγγελίες. Και μάς ζητάς να σε γράφουμε συνδρομητή. Άλλα πώς, βρε παιδί μου; Κατά πιά τρόπο; Αφού δεν μάς γράφεις πούθενά το όνομά σου και την διεύθυνσί σου!

Σου γράφουμε ιδιαίτέρως ΕΥΣΤΑΘΙΕ ΜΠΟΥΝΤΑΚΟΥΛΕ.

Θα ευχαριστηθούμε πολύ να σε γνωρίσουμε ΑΥΓΕΡΙΝΕ, όταν θα έλθης στην Άθήνα. Εύχόμαστε ο καλός σου πατέρας να γίνει γρήγορα καλά.

Δόθηκε εντολή να αλλαγή η διεύθυνσί σου ΣΤΕΡΓΙΕ ΑΓΡΑΦΙΩΤΗ.

Θα σου σταλούν τα τέλη ΑΝΔΡΕΑ ΣΑΒΒΑΘΕΟΔΩΡΙΔΗ. Δεν έχεις δικησ να παραπονιέσαι. Πάντως τα ποιήματά σου είναι πολύ καλά. Και θα δημοσιευτούν αν δεν υπάρξη κανένα εμπόδιο πού θα μου προβάλλη η έπιτροπή κρίσεως. Έλπίζω όμως πως δεν θα υπάρξη τέτοια περίπτωση.

Ευχαριστούμε θερμά ΜΑΡΙΝΑ ΜΠΟΣΚΟΥ για την έγγραφη των τριών συμβαθητριών σου ως συνδρομητριών του περιοδικού μας. Πήραμε και τη συνεργασία σου.

Ευχαριστούμε για τις φροντίδες σου και τις τόσο καλές σου διαθέσεις ΑΛΕΞ. ΧΑΤΖΗΜΕΜΜΑΝΟΥΗΛ.

Σε γράφουμε συνδρομητρία ΕΙΡΗΝΗ ΚΟΚΚΙΝΟΥ ή άλλ. ή φίλη μας και ο φίλος μας που μάς γράφει έσχάσε να σημειώση στο γράμμα του την υπογραφή του.

Έδωσα εντολή ΠΑΥΛΟ ΡΙΣΣΑΚΗ.

Μπράβο σου ΝΙΚΟ ΚΑΡΔΑΡΑ: Έγραψες 10 συνδρομητές και με την δωρεάν συνδρομή γράφεις ένα φίλο σου που δεν μπορεί να πληρωση. Μπράβο, η πράξη σου είναι άξια κάθε έξαρσεως.

Θα γίνει η διόρθωση ΡΗΓΟΠΟΥΛΑ ΚΟΝΤΟΥ.

Παραπέμφθηκε η έπιστολή σου στον Άθλητικό μας συντάκτη, ΓΙΑΝΝΑΚΗ ΚΟΥΖΗ.

Έν τάξει ΒΑΣ. ΣΤΕΦΑΝΟΠΟΥΛΕ. Φρόντισε μόνο να στείλεις τη συνδρομή σου.

Έγινε και από άλλον η καταγγελία για το ποίημα του Προβελέγγιου, αγαπητέ Γ. ΚΡΑΣΣΑ. Τί να κάνω μ' αυτά τα παιδιά που βάζουν «έλα φράγ τη καρδιά» την υπογραφή τους φαρδειά - πλατεία κάτω από ξένο ποίημα;

Ευχαριστούμε για όλα ΓΙΩΡΓΟ Δ. ΚΟΥΒΕΛΑ. Γίνεσαι ένας καλός και πολύτιμος φίλος.

Παρακαλώ τους φίλους μου που μου γράφουν να μη λησμονούν να υπογράφουν και επί πλέον να καθαρογράφουν: Όνομα, πατρώνυμο, επώνυμο και διεύθυνση πλήρη (Χωριό - Έπαρχία - Νομό και ταχυδρομείο που εξυπηρετούνται). Προκειμένου περί πόλεως: όδο και αριθμό. Κάνω αυτή τη δήλωση γιατί τις τελευταίες ήμέρες πολλοί φίλοι μου λησμονούν και να υπογράφουν ακόμα. Γι' αυτό και δεν τους άπαντώ στην άλληλογραφία.

Ευχαριστούμε φίλε ΔΡΑΚΟΥΛΗ για την έγγραφη των νέων συνδρομητών.

Πραγματικά ΧΑΡΑΛΑΜΠΕ Γ. ΜΙΧΑΗΛ τα ποιήμα σου δεν είναι καθόλου καλόν. Φίλοι να το διορθώσης. Για τ' άλλα ευχαριστούμε έδωσα εντολή στην διεκπεραίωση δια το ζήτημα της άποστολής των τευχών.

Μόλις πάρουμε την έπιταγή φίλε ΝΙΚΗ ΓΡΗΓΟΡΗ θα σου στείλουμε και την άποψη Ευχαριστούμε.

Έδωσα εντολή ΚΟΡΙΝΑ Ι. ΒΡΕΤΤΟΥ. Τα λιπάσματα είπα στον μπάρμπα Μήτρο.

Έδωσα ΙΩΑΝΝΗ ΧΡΥΣΙΚΕ εντολή να σταλή ο τόμος.

ΒΑΣΙΛΑΚΗ ΕΓΓΕΛΟΠΟΥΛΕ. Τί να άνάγκα και θεοί πείθονται. Το χαρτί το δημογραφικό έφτασε αίσίως στις 6500 το κιλό και το βρίσκουμε ποτέ στην όρα του.

Από όσα μάς έστειλεις ΝΙΚΟ ΚΟΥΦΛΗ παράπεμψα μόνο στον άρμόδιο συντάκτη μας άθλητική κίνηση. Τα άλλα γραμμένα στο ίδιο χιτί δεν τα λάβαμε υπ' όψη.

Σε γράφουμε συνδρομητρία ΝΤΙΝΑ ΗΛΙΑ. Ψευδώνυμό σου έγκρίνεται. Άλλα στο φάκελό σου υπήρχαν οι 2.000. Μόνον αι 10.000.

Για τα τόσο καλά σου λόγια θερμά ευχαριστώ. Έπίσης σε χρεώσαμε και 1.000 δραχμές για τις πεννομαχία. Το όλον 3.000.

Ευχαριστούμε Δ. ΣΟΦΟ και ΜΙΧ. ΜΠΑΡΑΚΗ για το τόσο σας ενδιαφέρον.

Ευχαριστούμε θερμά ΝΙΚΟ ΑΝΑΓΝΩΣΤΗ ΠΟΥΛΕ. Σας γράφουμε συνδρομητές.

Μην άμφιβάλλεις ΚΑΤΕΠΑΝΩ ότι έχουμε λόγο να έκτιμούμε και σένα και τον ΤΑΠΕΙΝΟ ΣΑΚΗ. Δυστυχώς το 25 εξαντλήθηκε. ΑΝΑΣΤΑΣΙΟΣ.

Με εξαίρετική μας χαρά ΥΠΕΡΕΡΗΘΗΚΑΜΕ από το γράμμα σου πως το δημοτικό σχολείο σου σ' άσχολεί με το Δημοτικό σχολείο Α. Κραγιώνας - Καστοριάς. Μπράβο σας. Το σκί σου πολύ καλό. Άλλα δεν γίνεται κλισεσ επι είναι σχεδιασμένο. Έπρεπε να το φτιάξες με σ' νική μελάνη.

Διορθώθηκε η διεύθυνσί σου ΣΠΥΡΟ ΠΡΙΒΕΖΑ.

Σε γράφουμε συνδρομητή ΑΧΙΛΛΕΑ ΕΛΕΥΘΕΡΙΑΔΗ.

Πήραμε και παραπέμψαμε στην έπιτροπή κρίσεως τις συνεργασίες των φίλων μας: Θεοχάρη Πούλη, Ιωάννου Δ. Κουμαριανού, Σωτηρίου Τσιφιδάκη.

Πήραμε τις σπαζοκεφαλίες των φίλων μας: Πούλη, Άθανασίου Ναουμ, Σταματίου Λαζαρίδου, Δ. Θ. Τσουλουβή, Δημ. Σμύρη. (Θα δημοσιεύσουμε για όσα μάς γράφει) Π. Ν. Δημητριάδου, Άθανασίου Καμπούρη.

Ο ΑΡΧΙΣΥΝΤΑΚΤΗΣ

ΕΓΚΡΙΝΟΝΤΑΙ ΤΑ ΨΕΥΔΩΝΥΜΑ

Μυρσίνη, Γλάρος του Ιονίου, Γιός της Λευκάδας, Άνεμώνη, Πλατανάκιος, Ζελίνα, Μιχ. Ρούντης, Άναστάσιος, Άγν. Χωριατόπουλος, Μικρός, Άραπάτολος, Άγν. Χωριατόπουλος, Άλέκος, Άθαμής, Άρως, Άθλος, Άροσση, Άλέκος, Άθλος, Άρως, Άθλος, Άροσση, Άλέκος, Άθαμής, Άρως, Άθλος, Άροσση, Άλέκος, Άθαμής, Άρως, Άθλος, Άροσση.

Μεγαλησιώτης, Γαλαζία Μαργαρίτα, Σταυρακίου, Άθανασίου Καμπούρη.

της Πίνδου, Αίματοβαμμένος Γράμμος.

ΣΥΝΕΧΙΖΟΝΤΑΙ

ΟΙ ΠΡΟΑΙΡΕΤΙΚΕΣ ΕΙΣΦΟΡΕΣ

Οί άναγνώστες μας συνεχίζουν τις προαιρετικές εισφορές. Υπενθυμίζουμε στους εύπόρους φίλους μας, ότι τα έκδοτικά έσοδα έχουν αύξηθί υπερμέτρως και συνεπεία επιβάλλεται στις προαιρετικές εισφορές τους να φανούν κατά το δυνατό γενναϊότεροι.

Λυκούργος Μαυρειδόπουλος 5.000
Λυκούργος Μαυρειδόπουλος 5.000
Δημ. Γιαννουκάκης (διά δύο παρ' αυτού έγγραφέντας μαθητάς) 10.000
Νίκος Καραγεώργος 2.000
Ζωή Μαλαξού 10.000
Μενέλαος Ζώτος 3.000
Νικόλαος Γαρυφαλάκης 2.000

Περναίτε εύχάριστα την ώρα σας

1) ΡΟΜΒΟΣ

1) * * * *
2) * * * *
3) * * * *

1. Καταστροφικό ζώο.
  2. Είναι κάθε άλλο παρά αληθινό.
  3. Κτητική αντωνυμία.
- Κ. Χατζής, 'Αγριά Βόλου

2) ΚΥΒΟΛΕΞΟ

1. * * * * Α
2. * * * * Α
3. * * * * Α
4. Α * * * *

1. Θα μάς δεχθώ όλους.
2. Χρονικό διάστημα (αίτ.).
3. Όργανο αίσθησης (δημ.).
4. Πλήξη.

Π. Οικονόμου, Πλωμάρι Λέσβου

3) ΣΚΑΛΑ

1) Α — Α
2) Α — — Α
3) Α — — — Α
4) Α — — — — Α
5) Α — — — — — Α
6) Α — — — — — — Α

- 1) Πρόθεση.
- 2) 'Ηπειρος.
- 3) 'Ιστορική πρωτεύουσα.
- 4) Βασίλισσα της Ελλάδος.
- 5) Συνέδεσε το όνομά της με τον Χρυσούν Αιώνα.
- 6) Είναι ή γρίπη.

4) ΕΛΛΙΠΟΣΥΜΦΩΝΟ

1) — Α — Α — Α —
2) — Ο — Ο — Ο —
3) Α — Α — Α —
4) — Ο — Ο —
5) Α — Α — Α —
6) Ο — Ο —
7) — Α — Α — Α —

- 1) Χώρα της Β. 'Αμερικής.
  - 2) Κωμόπολη της Στερεάς.
  - 3) Μικρασιατική πόλη.
  - 4) Νησί του Σαρωνικού.
  - 5) Τα γένεια του σταριού.
  - 6) 'Υπομονετικό ζώο.
  - 7) Μεγάλος ποιητής.
- 'Απόστ. Βαϊνόπουλος

5) ΤΡΙΓΩΝΟ

1 2 3 4 5

1
2
3
4
5

- 1) Μεγάλη γιορτή.
  - 2) 'Ηπειρος.
  - 3) Συνοδεύει έταιρικές έπω-
νυμίες.
  - 4) Γελαστικό επιφώνημα.
  - 5) Φωνήεν.
- Κ. Γεωργιάδης, Ξάνθη

6) ΣΥΜΠΛΗΡΩΣΤΕ ΤΑ ΚΕΝΑ

Δ				Σ
	Δ			Σ
		Δ		Σ
			Δ	Σ
	Δ			Σ
Δ				Σ

- 1) Τόν μεταχειρίζονται οι άπατεώνες.
  - 2) Βρίσκεται στο στόμα.
  - 3) Κάτοικος 'Ασιατικής χώρας.
  - 4) Δοχείο.
  - 5) 'Ομοιος.
  - 6) 'Εχει πολλά δένδρα.
- Κ. Χατζής, 'Αγριά Βόλου

7) ΑΡΙΘΜΗΤΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Τοποθετήστε στα παρακάτω τετράγωνα τους αριθμούς 3, 4, 5, 7, μία φορά τόν καθένα σε κάθε σειρά, ώστε το άθροισμα οριζόντια και κάθετα να είναι 19.

Δημ. Παπαδολιάς, Σπάρτη

8) ΚΛΙΜΑΚΩΤΕΣ ΛΕΞΕΙΣ

Συμπληρώστε τα λευκά τετράγωνα, ώστε με την προσθήκη της συλλαβής «ΝΑ» να σχηματισθούν 7 λέξεις με την παρακάτω σημασία:

Ν	Α					
	Ν	Α				
		Ν	Α			
			Ν	Α		
				Ν	Α	
					Ν	Α
						Ν

- 1) Είναι ιστορική από μια ναυμαχία του 1827.
- 2) Κατοικία ύψηλων προσώπων.
- 3) 'Ωδικό πουλί.
- 4) Βουνό της 'Αττικής.
- 5) Εύφαια.
- 6) Περιέχει άφθονο χόρτο.
- 7) Πόλη της 'Ηπείρου.

Γρηγόριος Λάφας

ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟ 34ο

1 2 3 4 5 6 7 8 9 10

1									
2									
3									
4									
5									
6									
7									
8									
9									
10									

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) Μία ένδοξη χώρα. 2) Σ' αυτήν ασφαλώς δεν κατοικούν οι πλούσιοι. 3) Πρέπει να τ' αποφεύγουμε για να μην αρπάξουμε κρυολόγημα. 4) 'Ο άδελφός της 'Ελλης. 5) 'Απαραίτητη για τη μπουγάδα. 6) 'Επάνω σ' αυτόν γίνονταν οι θυσίες. 7) Μουσικό όργανο στον πληθυντικό. 8) 'Ενας απ' τους πρωτεργάτες της 'Επαναστάσεως του 21. 9) 'Ασχολείται με το ποίμνιο (γεν.). 10) 'Ερπετό.

ΚΑΘΕΤΑ: 1) Μεγάλος ποταμός της 'Ελλάδας. 2) Πρωτεύουσα 'Αφρικανικού Κράτους. 3) Σ' αυτά έχουν άδυναμία οι γυναίκες. 4) 'Εκεί καταλήγουν οι κακοποιοί. 5) Το ίδιο με το 5 οριζόντια. 6) Ζυγίζει πολύ. 7) 'Επιχρίω με λιπαρές ουσίες. 8) Αυτός κάνει θαύματα (γεν.). 9) Τακτικό αριθμητικό. 10) Της 'Ελλάδας είναι γραφικώτατα.

Λεωνίδας Δ. Δρόσος, Λεχαινά 'Ηλείας

9) ΔΙΠΛΗ ΑΚΡΟΣΤΙΧΙΔΑ

Τα πρώτα και τα δεύτερα γράμματα των λέξεων που ζητάμε παρακάτω, αποτελούν τα ονόματα δυο προσώπων που έγιναν ή αφορμή του Τρωικού πολέμου.

- 1) Δεν την έχουν οι νέοι.
- 2) 'Εκεί γίνεται τ' αλάτι.
- 3) 'Αρχαίο και σύγχρονο δ-
νομα.
- 4) Χώρα της 'Ασίας.
- 5) Σάπισμα.

Β. Κίσσας, Ραχούλα Καρδίτσας

ΛΥΣΕΙΣ 33ου ΤΕΥΧΟΥΣ

1) ΜΑΓΙΚΟ ΤΕΤΡΑΓΩΝΟ

Α Υ Ρ Α
Υ Δ Ω Ρ
Ρ Ω Μ Η
Α Ρ Η Σ

2) ΤΡΙΓΩΝΟ

1 2 3 4 5
1 Φ Ο Δ Ο Σ
2 Ο Δ Ο Σ
3 Ρ Ο Η
4 Ρ Ο Η
5 Ρ Ο Η

3) ΠΥΡΑΜΙΔΑ

Π
Π Δ Σ
ΠΑ Ρ Ι Σ
Μ Υ Κ Ο Ν Ο Σ
Α Β Η Σ Σ Υ Ν Ι Α

4) ΣΚΑΛΑ

Σ Σ Ο Σ Σ
Σ Ο Ω Ρ Ρ Σ
Σ Υ Ρ Ρ Ο Ι Σ
Σ Ο Υ Η Δ Ο Σ
Σ Ω Κ Ρ Α Τ Η Σ

5) ΚΡΥΠΤΟΓΡΑΦΙΚΟ

ΚΑΡΔΙΤΣΑ — 'Αρκαδία, Ραβ-
κία, Δίας, 'Ικαρία, Τάρας, Σάρρα,
'Αρα.

6) ΜΑΓΙΚΟ ΓΡΑΜΜΑ

'Η αντικατάσταση γίνεται με το γράμμα Μ. 'Ετσι σχηματίζονται οι λέξεις: ΜΑΝΙΑ — ΜΕΣΙΚΟΝ — ΝΟΜΟΣ — ΑΚΜΗ — ΑΜΝΟΣ — ΜΟΥΜΙΑ — ΜΕΛΟΣ — ΚΛΙΜΑ — ΚΟΣΜΟΣ.

ΛΥΣΗ ΣΤΑΥΡΟΛΕΞΟΥ ΑΡ. 33

ΟΡΙΖΟΝΤΙΑ: 1) ΑΣΤΑ-
ΘΗ — ΙΩΔΙΟΝ. 2) ΒΙΟΣ — ΡΑΣ
— ΙΣΚΑ. 3) ΡΑ — ΕΛΕΓΧΟΣ —
ΤΥ. 4) ΑΜΑ — ΑΜΟΝΙ — ΛΩΤ.
5) ΠΑ — ΟΝΕ — ΙΑ. 6) ΜΠΟ-
ΓΟΣ — ΣΑΛΤΟΣ. 7) ΙΛΗΣ —
ΣΑΡΕ. 8) ΧΕΛΜΟΣ — ΙΕΡΕΥΣ.
9) ΩΑ — ΕΜΑ — ΑΙ. 10) ΜΗΝ-
ΟΡΑΤΑ — ΑΤΙ. 11) ΕΜ — ΣΙΒΗ-
ΡΙΑ — ΑΡ. 12) ΙΑΒΑ — ΙΣΟ —
ΝΕΦΗ. 13) ΑΡΕΣΤΑ — ΣΤΑΝΗΝ.
ΚΑΘΕΤΑ: 1) ΑΒΡΑΑΜ —
ΧΗΜΕΙΑ. 2) ΣΙΑΜ — ΠΙΕ — Η-
ΜΑΡ. 3) ΤΟ — ΑΠΟΛΛΩΝ — ΒΕ.
4) ΑΣΕ — ΑΓΗΜΑ — ΣΑΣ. 5)
ΛΑΟΣ — ΟΙ. 6) ΗΡΕΜΟΣ —
ΣΕΡΒΙΑ. 7) ΑΓΟΝ — ΜΑΗΣ. 8)
ΙΣΧΝΕΣ — ΙΑΤΡΟΣ. 9) ΟΙ —
ΕΞΑ — ΑΙ. 10) ΔΙΣ — ΙΛΑΡΑ —
ΑΝΑ. 11) ΙΣ — ΛΑΤΡΕΙΑ — ΕΝ.
12) ΟΚΤΟ — ΟΕΥ — ΤΑΦΗ. 13)
ΝΑΥΤΗΣ — ΣΕΙΡΗΝ.

Ο Ἄντις τοῦ Βασιλεως

187 Σ' ὅλο τὸ δρόμο ὁ Βασίλης κοίταζε μ' ἀφοσίωση τὸν Ἀπὸ τοῦ Βάλτου. Πήγαινε πάντα ἴσιος, πᾶντα ἀδάμαστον... Προπατούσε παληὰ ρίσια... Μα κάθε τόσο καθόταν ἢ ἀναποῖ τοῦ. Οἱ πυρετοὶ τὸν εἶχαν πολὺ ἐξαντλήσει. Οἱ σύντροφοί του, πού καταλάβαιναν τὴν κόπωση τοῦ, προσποιούταν κάθε τόσο πότε πὼς ἓνας εἶχε χτυπήσει τὸ πόδι του, πότε πὼς ἄλλος κουράστηκε καὶ παρακαλοῦσαν τὸν Καπετὰν Ἄγρα νὰ σταματήσουν λιγάκι.

Μὲ 21

— Καλά πού φτάνει τούτες τīs ημέρες ο καπετάν 'Αμόντας, τ'ους εἶπε.
Αὐτὸς θὰ σ'αὶς ὁδηγῇ στο μέλλον. Ἐγὼ πάει ξεφτίσα, παιδιά.

139 Οἱ ἄνδρες κοινοστέκονταν· μιλοῦσαν πολὺ ζωηρὰ μεταξύ τους.
— Δὲν πρέπει νὰ τὸν ἀφήσουμε. Δὲν πρέπει νὰ τοὺς πιστέψῃ.
— Εἶναι δόλιοι. Εἶναι, φέυγτες!
— Ἀτίμωι καὶ προδότες ποὺ κάνουν τώρα τοὺς φιλεργνηκούς!...
Μερικὰ λόγια ἔρτσαν ὡς τ' αὐτὰ τοῦ καπετὰν Ἄγρα.
Χαμογέλασε μὲ τ' ἀγαθὸ τοῦ παιδιάτικο χαμόγελο μὰ δὲ μίλησε.
— Σὰ δοῦν τ' ἀποτέλεσμα θὰ πειστούν, συλλογίστηκε.
Ὁ Βασίλης εἶδε τὸ χαμόγελό του καὶ στέναξε.
— Εἶναι τόσο ἀγνός, τόσο ἔκκοκος, συλλογίστηκε, ποὺ πιστεύει τοὺς ἄλλους τίμιους σὰν τὸν ἐαυτό του. Μὰ ὅταν εἶναι Βούλγαροι...

191 — Κι' οἱ Βούλγαροι πῶς τὴ βλέπουν οὕτῃ τὴν κίνηση; ρώτησε ὁ Ἄγρας.
— Τὸ ἴδιο, ἀπόκαμαν κι' αὐτοί, ἀπαντήσανε οἱ πρεστοί. Οἱ φανατισμένοι κοριτατζήδες πῆραν τὰ βουνά. Οἱ πιὸ λογικοὶ ζητοῦν συνεννόηση καὶ εἰρήνη. Εἰρήνη στ' ὄνομα τοῦ Θεοῦ, ἀγάπη κι' ὁμόνοια.
Κάπου - κάπου ἀκουγόταν καὶ καμμιά ἀντιλογία.
— Μὰ εἶναι εἰλικρινεῖς;
— Δὲ θὰ ξανασηκωθοῦν ὅν κατέβαινε ἀπ' τὰ βουνά ὁ Πετκόφ; Ἔτσι λένε, ἀλλά...
— Ἐπείδωκε τότε. Ἡ φωνή του ἀκούσθηκε εἰρηνική.

188 Μία βοή σηκώθηκε. Οι άντρες βουρκωμένοι διαμαρτυρούνταν μ' όρκο πως την αγάπη που είχαν στον άρχοντά τους, δε θα την ένοιωναν πια ποτέ. Ο καπετάν Τυλιγάδης έβλεπε στα λόγια του την ψυχή δολοφ. — Έσύ μάς σπρώχνεις με την ψυχή σου. Για σένα δε πέφτομε στη φωτιά, άρχοντέ. Άνδρας του έβλεπε δυο στον ώμο. — Άνδρα είσαι άφωτισμένο. Ως τὰ δέ

[illegible]

390 Κάينو τὸ βρόδου ὁ Ἄγρας φιλοξενήθηκε σ' ἓνα σπίτι Ἑλληνικοῦ.
Πλάγιασε πρέμοντας ἀπ' τὸν πυρετό, μ' ὅλο πού ἦταν Μάης.
Τὴν ἄλλη μέρα ὁ Ἄγρας κάλεσε σὲ σύσκεψη τοὺς πρεσβυτοὺς,
Νηάουσας στὸ σπίτι τοῦ γιαιτροῦ Περδικάρη, πού ἦταν ὁ Πρόεδρος.
Ποιῶν τῆς Ἑλληνικῆς Κοινότητος. Ὅλοι, δασκάλοι, παπῶδες, αγωνιστὲς
ἐποίησαν τὸ λόγο μὲ τὴ σειρά... Ἐλέγαν τὶς ἐντυπώσεις τοῦ κόσμου ἀπὸ
τὴν καινούργια στάση τοῦ ἄλληλοφάγωνα, τὶς προδασίες τῶν Τούρκων
ἐποκάμει ἀπὸ τὸ πολυχρόνο ἄλληλοφάγωμα, τὴ Βουλγάρικη βαρβαρότητα. Καλὰ θάταν
τὴ Σερβικὴ προπαγάνδα, τὴ Βουλγάρικη καλλιέργησιν καὶ τὰ κτήματά τους...
τὴν εἰρήνευσιν πιά νὰ καλλιέργησιν καὶ τὰ κτήματά τους...

182 — «Οχι μὴ λέτε ἀλλὰ, ἀφήστε τὰ τὰ ἀλλὰ... Μιλάτε μοναχοὶ γιὰ εἰρήνη, γιὰ τὴ συχώρησιν... Ἄς ξεχάσωμε γιὰ λίγο τὶς χεῖρες. ἔννοια σας δὲ θ' ἀφήσωμε βέβαια τὸ Βάλτο. Θὰ μείνωμε ἀγρυπνοὶ στὶς σκοπὲς μας... Κι' ἂν μὰς γελάσουν κι' ἂν προδοθῶμε ἐμεῖς, ἄλλοι θοῦν στὴ θέσῃ μας. Μὰ γιὰ τὴν ὥρα, μιά που προτείνουν εἰρήνη, δὲν πει ν' ἀποκριθῶμε μὲ μῖσος. Ὁ κόσμος κουράστηκε...
Στὸ πλαγιὸν δωμάτιο καθίστομεν ὁ Βασίλης ἔκτουε τὶς κουβέντες τοῦ φαίνοντος παράξενου, δὲν τὸ χωροῦσε ὁ νοῦς του. «Μὰ γιὰ νὰ τὸ λέῃς ἄγλας ἔτσι θὰ εἶναι», εἶπε μέσα ἀπ' τὰ σφιγμένα του δόντια.
(Συνεχίζεται)

(Συνεχίζεται)

[illegible]

ΟΙ συνηθισμένοι ἄνθρωποι
οὐ κατέβαινε ἀπ' τὰ βουνά ὁ Παναγῆς.
Ἡ φωνή του ἐκούσθηκε εὐλογική.